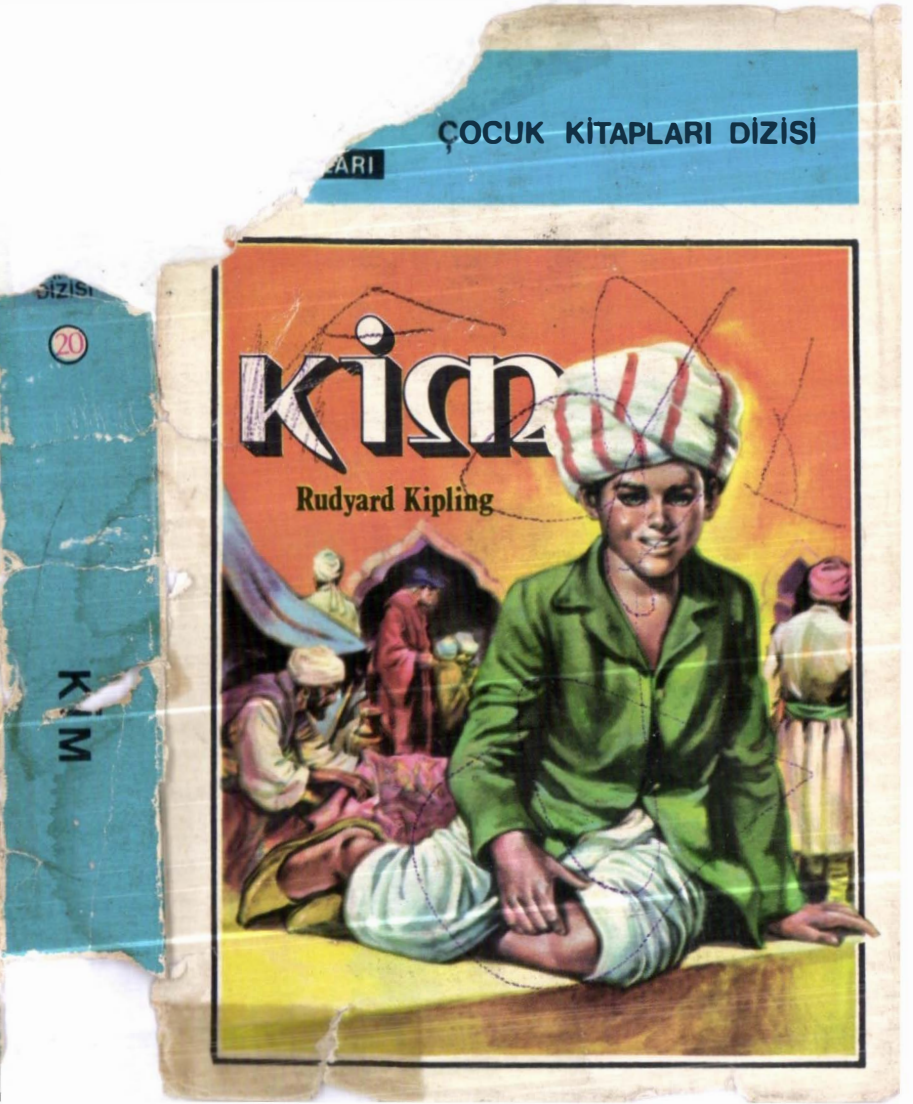

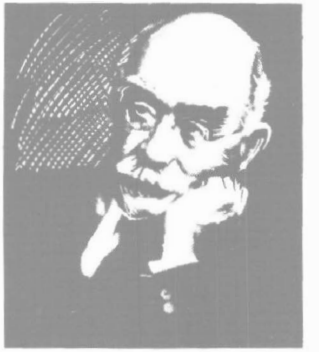

RUDYARD KIPLING
(1865 — 1936)

1907'de Nobel Edebiyat Armağanı'nı alan ünlü İngiliz yazarı Kipling, Bombay'da doğmuş; çocukluğunu ve gençliğini Hindistan'da geçirmiştir. Oniki yaşında bir okul gazetesine yazı yazmakla başlayan yazarlığını, hayatının son günlerine kadar sürdürmüştür. Eserlerinin konuları da genellikle iyi bildiği, tanıdığı Hindistan'da geçer.

Çocuklar için de birçok kitaplar yazan Kipling'in bu seride yayınlanan **«Orman Cocuğu»** adlı romanı, aşağı yukarı bütün dünya dillerine çevrilmiştir.

Rudyard Kipling

KİM

Daha önce Çocuk Kitapları Dizisi'nde yayınladığımız **«Orman Çocuğu»** çok beğenilmiş ve birbiri arkasına baskıları yapılmıştı.

Şimdi yine aynı yazardan bir ikinci roman daha sunuyoruz. **Kipling**'in bu romanının kahramanı **«KİM»**, İngiliz asıllı yetim kalmış bir çocuktur ve Uzak-doğu'nun en ilginç ülkesi Hindistan'da başına gelmedik serüven kalmaz.

«KİM», yazarının **«Orman Çocuğu»** ile birlikte yazdıkları içinde en güzel en başarılı ve bütün dünya çocuklarınca en çok sevilen romanıdır.

10 lira

RUDYARD KIPLING

KİM

Egemen BERKÖZ

Milliyet
YAYINLARI

MİLLİYET YAYIN LTD. ŞTİ. YAYINLARI

Çocuk Kitapları Dizisi: 20

Yayın hakkı (Copyright): Milliyet Yayın Ltd. Şti.

Birinci Baskı : Ağustos 1971

Bu kitap GÜL Matbaasında dizilip düzenlenmiş,
MİLLİYET tesislerinde basılmıştır.

HİNDİSTAN VE BUDİZM ÜZERİNE

COĞRAFÎ keşifler çağı olan XVI. yüzyılda Vasco de Gama, Almeida ve Albükerk gibi denizciler Malabar kıyılarında ilk Portekiz kolonilerini kurmuşlar. Hindistan'ın zenginliklerini ülkelerine taşımaya başlamışlardı. Daha sonraki yıllarda Portekizliler'den Hollandalılar'a, onlardan da Fransızlar'a geçen Hindistan kıyıları, en sonunda İngilizler'in elinde kalmıştı. İngilizler

zamanla ülkenin iç bölgelerine sızmaya başlamıştı. İngiltere kıraliçesi Victoria'nın 1876 yılında Hindistan imparatoriçesi ilân edilmesinden sonra, Hindistan, tam bir İngiliz sömürgesi olmuştur. XIX. yüzyılda İngilizlere karşı başlayan ilk ayaklanmalar Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra yoğunlaşarak bir bağımsızlık savaşı niteliğine bürünmüş; İkinci Dünya Savaşı'ndan hemen sonra ise, Hindistan toprakları üzerinde iki bağımsız devlet doğmuştur: Hindistan ve Pakistan cumhuriyetleri. Elinizdeki kitapta anlatılan olaylar, XIX. yüzyıl sonlarında, İngilizler'in Hindistan üzerindeki egemenliklerini çeşitli baskı ve yıldırma hareketleriyle sürdürmeye çalıştıkları dönemde geçmektedir.

Budizm, M.Ö VI. yüzyılda Hindistan'da doğan ve yayılan bir dindir. Ku-

rucusu, M.Ö. 563'de Kapilavastu'da doğup M.Ö. 483'de Kusinara'da ölen Buda'dır. Suddhodana adlı bir prensin oğlu olan Buda, olgunluk çağına geldiğinde, ailesinden ayrılarak 'Gerçek'i aramaya çıkmıştır. Bu arayışı sırasında birçok sıkıntılar çekmiş çetin bir hayat yaşamış ve en sonunda «Budizm»in temeli olan «Dört Gerçek»i bulmuştur. Bu 'Dört Gerçek' şunlardır: «Dünyanın gerçeği acıdır; acının kaynağı arzu ya da hayata tutkunluk; acıdan kurtulmanın çaresi bu arzunun yokedilmesi, nirvana'dır; bunun tek yoluysa Yasa'ya (Dharma) uymaktır.» Buda, bu gerçeklere ulaştıktan sonra dinini herkese öğretmek gerektiğine karar vererek «Orta Yol» adını verdiği öğretisini yaymaya başlamıştır. «Orta Yol», insanların «Kurtuluş»a erişebilmek için aşırılıklardan kaçınmaları ge-

rektiği inancına dayanır. Yani, insanlar, hayata aşırı bir bağlılık göstermeden, ama ondan büsbütün ellerini eteklerini de çekmeden yaşamalıdırlar.

Budizm'in Hindistan'da doğduğunu belirtmiştik. Hindistan'ın dört bir yanındaki budist tapınakları ve Buda heykelleri de bunu göstermektedir. Bununla birlikte budizm, çağlar boyunca Çin, Çinhindi yarımadası, Japonya, Kore, Tibet gibi ülkelerde yayılıp benimsenir, bu ülkelerin belli başlı dini olurken, Hindistan'da gerilemiş; yerini «Hindu» dinine (Brahmanizm) bırakmıştır. Gerçekten de bugün Hindistan'da nüfusun % 85 kadarı hindu, kalanın büyük kısmı da müslüman-ken, budistlerin sayısı 3 milyonu biraz aşabilmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

BELEDİYENİN emriyle yasaklanmış olmasına rağmen, çocuk ata biner gibi Zam-Zammah denilen topun namlusuna çıkıp oturmuştu. Top, Lahor Müzesi'nin yerlilerin «Harikalar Evi» adını verdiği eski Ajaib - Gher'in tam karşısındaydı. Ateş püsküren ejderha Zam-Zammah'ı işgal etmek, bütün Pencap'ı işgal etmek demekti. Bu koskoca, yeşilimsi tunç yığını ülke fatihinin aldığı ilk ganimetti çünkü.

İngilizler, Pencap'ı işgal ettiğinden

ve Kim de İngiliz olduğundan, aslında, bu yer üzerinde hakkı vardı da denebilir. Üstelik, Lala Dinanath'ın oğlunu tekme tokat yeni kovmuş, topun namlusundaki yerini daha yeni almıştı.

Güneş, tenini yerlilerin teni gibi karartmış olmasına, ana dili yerine bölge lehçesiyle konuşmayı tercih etmesine ve çarşıdaki çocukları kendisiyle eşit kabul edip öyle davranmasına karşılık Kim, bir beyazdı. Üstelik beyazların en yoksullarından biriydi de. Ona bakıp büyüten melez kadın, misyonerlere Kim'in annesinin kardeşi olduğunu söylüyordu; oysa çocuğun annesi bir İngiliz albayının evinde dadılık yapan beyaz bir kadındı. Bu işteyken, Mavericks İrlanda alayının bayraktarı Kimball O'Hara adlı genç bir çavuşla evlenmişti. Adam, askerlikten ayrılarak Sind Pencap - Delhi Demiryolu Şirketi'nde çalışmaya başlamış, böylece birliğini memlekete onsuz dönmek zorunda bırakmıştı. Daha sonra karısı, Fe-

rozepore'da koleradan ölünce O'Hara kendini içkiye vermiş, insanın yüzüne fıldır fıldır gözlerini iyice açıp bakan küçük oğlu yanında, bütün gün demiryolu boyunca başıboş dolaşır olmuştu.

Bu olaydan sonra, küçüğün geleceğinden kaygılanan iyilik kurumlarıyla çeşitli kiliselerden papazlar çocuğu babasının elinden almaya uğraşmışlar, ama bunların elinden kaçıp kurtulmayı başaran O'Hara, o melez kadına rastladıktan sonra afyona alışmış ve Hindistan'daki bütün yoksul beyazlar nasıl ölüyorsa, öylece ölüp gitmişti. Arkasında üç kâğıttan başka birşey bırakmamıştı: Bunların ilki, kâğıttaki yazıların altında imza olarak bu kelimeler okunduğu için kendi ne varietur'ü diye adlandırdığı adamdan gelen bir kâğıt; ikincisi, askerlikten ayrılma belgesi; üçüncüsü ise Kim'in doğum kâğıdıydı. Afyon humması içinde saviklarken bu üç kâğıdın Kim'i kurtaracağını, adam edeceğini söylerdi

hep. Demek Kim'in ne olursa olsun bu kâğıtlardan ayrılmaması gerekiyordu. Çünkü bu kâğıtlar, büyük bir büyüyle, Müze'nin arkasındaki mavi ve beyaz renklerle bezenmiş geniş Jadoo-Gher'de, yani Lahor'daki Mason Locasına verilen adla «Büyüler Evi»nde toplanan adamların yaptığı türden bir büyüyle ilgiliydi. Birgün her şey düzelecek diyordu O'Hara; her şey düzelecek ve Kim, olağanüstü yücelik ve güzellikte sütunların arasına yükselecek. Dünyanın en güzel birliğinin başında, ata binmiş bir albay gelip Kim'le ilgilenecek, böylece Kim, babasının yaşadığından çok daha iyi bir hayata kavuşacaktı. Tanrıları yeşil bir çayırda otlayan bir Kızıl Boğa olan dokuzyüz birinci sınıf şeytan da Kim'in bakımını üzerlerine alacaklardı.

İşte, kesinlikle bu düssel, garip hikâyelerin etkisiyle kadın, O'Hara'nın ölümünden sonra parşömeni, terhis belgesini ve doğum kâğıdını muska biçiminde

bir kılıfın içine dikip bunu Kim'in boynuna asmıştı.

O'Hara'nın sayıklamaları arasında söylediklerini karmakarışık hatırlayarak :

«Bir gün, yeşil bir çayırda bir Kızıl Boğa görünecek sana,» dedi; «ve atının üzerinde bir albay...» Sonra cümlesini İngilizce bitirdi : «Ayrıca dokuzyüz de şeytan.»

«Ya,» diye karşılık verdi Kim; «bunu unutmayacağım. Bir Kızıl Boğa ve atlı bir albay gelecek demek. Ama daha önce, babamın söylediği gibi, hazırlıkları yapmak için iki adamın gelmesi gerekiyor. Babam büvü islerinde hep böyle olduğunu söylerdi...»

Kadın ,Kim'i o kâğıtlarla Jadoo-Gher lokaline yollasa, burada taşra locasına kabul edileceği ve sonra da tepelerdeki Mason Öksüzler Evi'ne yollanacağı mutlaktı. Fakat, bu konuda işittiklerinden

sonra o adamların büyülerine pek güveni yoktu. Zaten Kim de aynı düşüncedeydi.

Böylece çocuk, aklı ermeye başlayınca, kim olduğunu, ne yaptığını bilmek isteyen misyonerlerle ağır görünüşlü beyaz adamlardan sakınmasını öğrendi. Çünkü gerçekte hiçbir şey yapmıyor ve sonsuz bir zevk duyuyordu bundan. Lahor şehrini, bu çok güzel şehri, Delhi Kapısı'ndan Ditch Kalesi'ne kadar herkesten iyi tanıyordu. Harun Reşid'in düşlediklerinden daha garip bir hayat yaşayan insanlarla dosttu: Kendisi de aşağı kalmıyor. **Binbir Gece Masalları**'nda anlatılanlar kadar güzel, kaygısız bir hayat sürüyordu Mahallede onu herkes «Bütün Dünyanın Küçük Dostu» takma adıyla tanırdı Ermisler'le ırmak kıvısındaki ağaçların gölgesinde, tuğladan tapınaklarının yanında, vücutları küle bulanmış oturan fakirlerle, herkesle dosttu. Sadaka toplama gezilerinden dö-

nüşlerinde onlara 'hoşgeldin' der, çevrede kimse yoksa oturup yemeklerini paylaşırlardı. Kendisine bakan kadın, gözleri yaşlı, Avrupalı'lar gibi giyinmesi için pantolon, gömlek ve şapka giymesi için yalvarıyor, ama Kim rahat hindu ya da müslüman giyimini tercih ediyordu. Bu tür giyim kuşam kendisinin saydığı ülkenin hayatına, tam bir özgürlük içinde katılmasına imkân veriyordu çünkü.

Kim, Zam-Zammah'ın tepesinden, Chota Lal ve pastacının oğlu Abdullah ile oynadığı **«Şatonun Kıralı»** oyununu arada bir kesip Müze'nin kapısındaki pabuçlar dizisinin başında bekleyen Hintli polise sataşıyor, iri yarı Pencaplı ise bu saygısızca sataşmalara karşı hoşgörülü bir gülümsemeyle yetiniyordu.

Abdullah bu sırada topun tekerleğine çıkmaya çalışırken bağırdı:

«İn aşağı! Ben çıkmak istiyorum!»

Kim, şarkı söyler gibi alay etti:

«Baban pastacının biriydi, anan **ghi** (1) çalardı. Müslümanlar nicedir Zam - Zammah'dan kovuldu. Müslümanlar kovdu onları. Baban pastacının biriydi.»

Kim, tam burada kesti sözlerini, gürültülü İnci Çarşısı'nın bir köşesinden çıkıveren bir adam dikkatini çekmişti. Her sınıftan insanı tanıdığı inancında olan Kim'in hiç tanımadığı, görmediği biriydi bu. Boyu neredeyse iki metreydi; sırtında, atların sırtına vurulan örtüye benzer, rengi atmış bir tür entari vardı. Ama entarisinin geniş kıvrımlarının hiçbirinden adamın ne ticaretiyle uğraştığını, mesleğinin ne olduğunu çıkaramadı. Kemerinden, içinde yazı gereçleri bulunan demir bir kılıfla, dervişlerin taşıdıkları türden tahta bir tesbih sarkıyordu. Mantar biçiminde çok büyük bir başlığın örttüğü yüzü hemen hemen hiç görünmü-

(1) Hindistan'ın doğusunda yetişen bir ağacın yumurta biçimi yağlı meyvası.

yordu. Suratı, pazardaki Çinli kunduracı Fook-Shing'inki gibi kırış kırıştı; bademgözleri, iki akık çatlağını andırıyordu.

Kim arkadaşlarına :

«Kim bu?» diye sordu.

Abdullah, bir parmağı ağzında, yuvalarından fırlamış gözleriyle adamı incelerken karşılık verdi :

«Bir adam galiba.»

«Şüphesiz,» dedi Kim; «ama benim Hindistan'da hiç görmediğim bir türden.»

Chota Lal, tesbihine bakarak kendi kendisine söylendi :

«Belki rahiptir,» dedi. «Bak, 'Harikalar Evi' ne giriyor.»

Ama adam dönüp çocuklara doğru yürüdü. Yaşlıydı, yün entarisinden dağ çiçeklerinin sert kokusu yayılıyordu.

İyi bir urducayla :

«Bu büyük konak nedir, çocuklar?» diye sordu.

Adamın hangi dinden olduğunu bir türlü anlayamayan Kim:

«Ajaib-Gher, Harikalar Evi,» diye karşılık verdi.

«Ya, Harikalar Evi demek! Girilebilir mi?»

«Kapıda yazılı: 'Giriş serbesttir.'»

«Parasız mı?»

«Ben istediğim gibi girip çıkıyorum, para babası filan da değilim,» dedi Kim, gülerek.

«Zavallı bir ihtiyarım ben,» dedi lama (2), «bu işlerden hiç anlamam.» Sonra tesbihini parmakları arasında kaydırarak Müze'ye doğru yürüdü.

Kim yanına sokuldu.

«Hangi sınıftansınız? Uzaktan mi geliyorsunuz? Eviniz nerede?» diye peşpeşe yağdırmaya başladı sorularını.

Lama içini çekti:

«Kailaslar'ın ötesinden, Kulu'dan ge-

(2) Lama: Budist rahibi.

liyorum. Ama sen nereden bileceksin oraları? Havanın, suyun taze ve temiz olduğu dağlardan geliyorum ben.»

«Bir Khitai!» (3) diye düşüncesini açıkladı Abdullah, küçümseyerek.

Küçük Chota Lal ise:

«Bir Pahari!» (4) diye yorumladı.

«Evet, çocuğum; senin hiçbir zaman görmeyeceğin dağlardan gelen bir dağlıyım. Hiç Bhotiyal (5) adını duydunuz mu? Khitai değil, Bhotiya'yım (6) ben. Daha çok bilgi isterseniz, bir lama ya da sizin dilinizle bir **guru** olduğumu söyleyebilirim.»

«Bir Tibet gurusu demek,» dedi Kim. «Şimdiye kadar hiç görmemiştim. Tibet'te de Hindular var ha?»

«Biz Orta Yol'u izliyoruz. **Lamasery'**

---

(3) **Khitai**: Çinli.

(4) **Pahari**: Dağlı.

(5) **Bhotiyal**: Tibet.

(6) Bhotiya: Tibetli.

lerimizde (7) sakin bir hayat yaşarız. Ben, ölmeden önce Dört Kutsal Yer'i görmek istediğim için yolculuğa çıktım. İşte şimdi siz de, çocuk olduğunuz halde, yaşlı bir adam olan benim kadar biliyorsunuz.» Yüzünde iyilik dolu bir gülümseme belirdi.

«Karnın aç mı?»

Yaşlı adam, elbisesinin kıvrımlarını karıştırıp dilencilerin kullandıkları türden tahta bir çanak çıkardı. Çocuklar 'evet' anlamına başlarını salladılar. Tanıdıkları bütün rahipler dileniyordu.

«Şimdi hiç yiyesim yok.» Yaşlı bir kaplumbağa gibi başını güneşe çevirdi. «Lahor'un 'Harikalar Evi'nde birçok görüntü olduğu doğru mu?» Bu son sözleri, olumlu bir karşılık alacağından emin bir tavırla söylemişti.

Abdullah :

---

(7) Lamasery · Tibetli Budist rahiplerinin (lamaların) manastırı.

Abdullah :

«Çok doğru,» dedi. «Dinsiz görüntüleriyle dolu. Sen de bir putatapansın.»

Kim karıştı :

«Kulak asma ona. Orası hükümetin evidir. Putatapmakla falan ilgisi de yok. Ak sakallı bir sahib var yalnız. Benimle gel, seni ona götüreyim.»

Küçük Chota Lal :

«Dikkatli ol, yabancı rahipler çocuk yer,» diye Kim'i uyardı.

Müslüman Abdullah da :

«Üstelik bu yalnız yabancı değil, aynı zamanda putatapan.»

Kim gülmeye başladı.

«Bunu da hiç duymamıştım.»

Sonra, yaşlı adama dönüp :

«Gel benimle!» dedi.

Kim önde, yaşlı adam arkada, Müze'ye girdiler. Adam hemen girişte durup bu zengin Yunan-Budist heykelleri koleksiyonunu hayran hayran seyretmeye başladı. Önce gelişigüzel dolaştı, ağzı şaş-

kınlıktan bir karış açıktı. Sonra, Buda'nın taç giymesini ve tanrılaşmasını canlandıran büyük bir kabartmanın önünde durdu; kendinden geçmiş gibiydi. Üstad (8) bir lotüs çiçeğinin üzerinde oturmuş olarak gösterilmişti kabartmada; çiçeğin taçyaprakları, ayrılmış oldukları sanısını verecek kadar yüksekteydi. Birçok kıral ve Buda'nın ataları, çiçeğin çevresinde, Buda'ya tapınıyorlardı. Ayaklarının dibinden akan su, lotüs çiçekleri, balıklar ve su kuşlarıyla doluydu. Kelebek kanatlı iki peri, yüksekte, Bilge'nin (9) başının üzerinde bir taç tutuyorlardı. Daha yukarıda ise, başka iki perinin ellerinde bir güneşlik vardı; güneşliğin üzerinde Bodhisat incileriyle işlenmiş bir taç duruyordu.

Heyecandan kendini kaybeden Lama :

(8) Üstad : Buda.

(9) Bilge : Buda.

«Üstad! Üstad! Sakya Muni'nin (10) ta kendisi!» diye haykırdı.

Kim, adamı sarstı:

«Sahib geldi.»

Gerçekten, ak sakallı bir İngiliz dikkatle Lama'ya bakıyordu. Lama döndü, selâm verdi; sonra törensel bir havayla ona doğru yürüdü Bir süre ceplerini karıştırdıktan sonra. küçük bir not defteriyle bir kâğıt parçası çıkardı.

İngiliz. kâğıttaki kararsız, çocuk yazısına benzeyen yazıya gülümseyerek:

«Evet.» dedi. «Bu benim adım.»

Lama:

«Adınızı bana kutsal yerlere hacca giden ve bugün Lung-Cho manastırında rahip olan bir arkadaşım verdi,» diye kekeledi.

Sonra ekledi:

«Bana buradan söz etti.» Kemikli eli, titreyerek. havada bir çember çizdi.

---

(10) Sakya Muni: Sakya ailesinin bilge insanı.

«Öyleyse hoşgeldın, ey Tibet Laması! Bunlar kutsal görüntüler, ben de gelenlere yardım etmek için buradayım.» Gözlerini bir an Lama'nın yüzüne dikti. «Ama bir dakika daireme gel.»

Yaşlı adam heyecandan titreyerek peşinden gitti. Müze memurunun 'dairem' dediği heykel galerisinden tahtalarla ayrılmış küçücük bir odaydı. Kim yere çömeldi, kulağını sedir ağacından kapıdaki bir çatlağa dayayıp içgüdüsüne uyarak gizlice dinlemeye başladı.

Ne var ki, Onun anlayamayacağı şeylerden konuşuyorlardı. Lama, başlangıçta duraksayarak, kaldığı **lamasery**'den, Such-zen manastırından söz etti. Manastır, 'Resimli Kayalar' ın karşısında; Lahor'dan yürüyerek dört ay uzaklıktaydı. Bunun üzerine, Müze memuru büyük bir fotoğraf albümü çıkarıp, Lama'ya manastırını gösterdi; manastır, alacalı tabakalardan oluşmuş derin bir vadiye bakan yüksek kayalıkların üzerindeydi.

Gözüne Çin yapısı, kemik çerçeveli bir gözlük takan Lama:

«Oh!» diye haykırdı. «İşte, kışlık odunumuzu taşıdığımız küçük kapı. Peki sen... İngilizler böyle şeyleri bilirler mi? Şimdi Lung-Cho'da rahip olan arkadaşım söylüyordu da ben inanmıyordum. Efendimiz, Yüce Efendimiz demek burada da saygı görüyor? Hayatını biliyor musunuz?»

«Hepsi taşların üzerine kazılmış. Dinlendiysen, gel de göstereyim.»

Lama, Müze memuruyla birlikte, ana salona gitti Burada, bütün koleksiyonu, bir insanın saygısı ve bir bilginin eleştirici gözüyle inceledi. Müze memuru, birkaç dakika içinde, konuğunun basit dilencilerden değil, gerçek bir halk bilgesi olduğunu anlamıştı İki adam, konu üzerinde derin bir konuşmaya giriştiler.

Bu arada Kim uykuya dalmıştı. Uyandığında, konuşmanın, hâlâ çok açık

olmamakla birlikte, kendisi için biraz biraz anlaşılır olmaya başladığını gördü.

«... Ve böylece, ey Bilgelik Çeşmesi, Efendimizin ayağının bastığı kutsal yerleri ziyaret etmeye karar verdim. Önce doğduğu yer olan Kapila, sonra Maha Bodhi, Budizmin Mekke'si, sonra Manastır, Geyikli Park ve öldüğü yer...»

Lama'nın sesi alçaldı.

«Kutsal yerleri ziyaret eden bir gezgin olarak,» diye sözlerine devam etti. «Sevap kazanmak da istiyorum elbet. Ama başka birşey daha var. Şimdi bir gerçeği anlatacağım sana. Bizim iyi Efendimiz, henüz gençken, kendine bir eş arıyordu. Babasının sarayında, evlenebilmek için çok zayıf olduğunu söylediler. Bunu biliyor musun?»

Yaşlı adamın sözü nereye getirmek istediğini merak eden Müze memuru, 'evet' anlamına başını salladı.

«O zaman üçlü bir güç yarışması yapıldı. Ok atma yarışmasında, Efendimiz,

kendisine verilen yayı kırdıktan sonra, kimsenin germeyi başaramadığı başka bir yayı istedi. Biliyor musun bunu?»

«Kitaplarda yazılı. Okudum.»

«Peki... Ok, en uzaktaki hedefleri de aştıktan sonra kayboldu. Sonunda, yine de düşmek zorundaydı ama, böylece toprağa değdiği yerden su fışkırdı, bir kaynak oldu, kaynak da bir anda bir ırmak halini aldı. Bu ırmağın sularında yıkananlar bütün günahlarından arınıyorlar. İşte bu ırmak 'Ok Irmağı' dır.»

«Ama nerede aramak istiyorsun bu ırmağı?»

«Her yerden önce Kashi'de (11). Oradan başka nerede arayabilirim? Kuzeye, sonra da batıya yönelerek Kapilavastu'ya gidip ırmağı aramaya başlayacağım. Yani bütün yolum boyunca arayacağım ırmağı, çünkü okun nereye düştüğünü kimse bilmiyor.»

---

(11) Kashi: Benares.

«Doğru yolda olduğundan emin misin?»

Lama, gururla karşılık verdi:

«Oh, iş buna gelince, sormak ve parasını ödemek yeter; sorduğum yeri herkes gösterebilir. Bunu **Lamasery**'mden ayrılmadan önce de biliyordum.»

Müze memuru, bunun üzerine bugünkü Hindistan'ın temel niteliğini oluşturan bu geçmiş çağlar kör inancıyla çağdaş gelişim karışımına gülümseyerek:

«Ne zaman yola çıkacaksın?» diye sordu.

«İlk fırsatta... Ok Irmağına varıncaya kadar Efendimizin yaşadığı yerleri ziyaret edeceğim. Güneye giden trenlerin kalkış saatlerini gösteren bir tarife bulabileceğimi sanıyorum.»

«Karnını nasıl doyuracaksın?»

Lama'lar üzerlerinde genellikle dişlerinden tırnaklarından artırdıkları epeyce bir para bulundururlar. Ama Müze memuru emin olmak istiyordu.

«Yolculuğum boyunca Üstadımızın sadaka topladığı çanakla dileneceğim. Onun yürüdüğü gibi yürüyeceğim. Manastırımdaki rahat hayattan ayrıldığım zaman yanımda bir **chela** (12) vardı. Kurala uyarak benim için dileniyordu. Ama Kulu'da kaldığımız kısa süre içinde hastalanıp öldü. Şimdi **chela'm** yok, ama olsun, kendim dilenir, böylece merhametli insanların sevap kazanmasını sağlamış olurum.»

Enerjik bir tavırla başını salladı.

Lamasery'lerin bilge rahipleri, yasaları gereğince, asla dilenmezler. Ama o yapacağı dilenciliğin heyecanına kapılmış görünüyordu.

Burada Müze memuru, Lama'nın gözlüğünün camlarının çizik çizik olduğunu görerek bunu kendisine vermesini, yerine kendi gözlüğünü almasını rica etti.

---

(12) **Chela**: Mürit, çömez.

«Kristaldir» dedi, «Irmağını aramana yardımcı olur.»

Bu gözlüğün hafifliği ve temizliğiyle büyülenen Lama, kemerinde taşıdığı kalemliği masaya koydu. İngiliz'in koleksiyoncu kalbi, daha ilk görüşünde. bu Çin yapısı, çok eski, enfes elişi karşısında çarpmaya başlamıştı.

«Kutsal Irmağı bulduktan sonra, dönerken,» dedi Lama, «sana resimli bir Padma Samthora yazısı bir de Havat Çarkı resmi getireceğim, Seninle ben bilgili kisileriz çünkü.

Müze memuru Lama'yı daha da tutmak istiyordu. Gerçekten, budist rahiplerinin kalem ve fırçayla yaptıkları. yarı resimli yarı yazılı bu eserlerin sırrını dünyada pek az insan bilir. Ama Lama, bası yukarda. uzaklaşmıştı bile. Bodhisat'ın büyük heykelinin önünde birkaç dakika durduktan sonra kayboldu

Kim. gölge gibi pesinden gitti Dinlediği konuşma son derece heyecanlandır-

mişti onu. Bütünüyle yeni, yepyeni bir şeydi Lama hayatında. Kim onu, yeni bir yapı ya da Lahor şehrinde görülmeyen bir şenlik gibi, iyice incelemek istiyordu. Kendi buluşuydu Lama ve bu yüzden kesinlikle ona 'sahip olmaya' karar verdi Kim. Elbet, annesi boşuna İrlandalı değildi.

Yaşlı adam bu arada Zam-Zammah'hın yanında durmuş, çevresine bakınıyordu. Sonunda Kim'i gördü. Kendisine yolculuğunda güç veren heyecan bir anda kayboldu; yaşlı, yalnız ve aç olduğunu hissetti bir an.

Kim, Lama'nın yanına çömelerek tatlı bir sesle :

«İçerde kime tapındın?» diye sordu.

Yaşlı adam :

«Kimseye, çocuğum,» dedi. «Yüce Yasa'nın önünde eğildim yalnızca.»

Kim, bu yeni Tanrı'yla pek ilgilenmedi. Yeniden sordu :

«Şimdi ne yapacaksın peki?»

«Dileneceğim. Şimdi şimdi fark ediyorum, bir şeyler yiyip içmeyeli epey olmuş. Söyle bana çocuk, bu şehirde nasıl dilenilir? Bizim Tibet'te yaptığımız gibi sessiz mi, yoksa yüksek sesle mi?»

Kim, bir Hint atasözüyle karşılık verdi :

«Sessiz dilenen, sessiz ölür.»

Lama kalkmak istedi, ama Kulu'da ölen müridine yakınarak, oturduğu yere düştü kaldı. Kim, başını yana eğmiş, büyük bir ilgiyle onu inceliyordu.

«Ver bana çanağını,» dedi. «Bu şehirdeki merhametli insanların hepsini tanırım. Sana dolu getireceğim bunu.»

Yaşlı adam, çanağını çocukça bir hareketle uzattı.

«Bu arada sen burada dinlen,» dedi Kim. «Ben bu insanları iyi tanırım.»

Sonra, aşağı sınıftan bir **kunjri**'nin (13) dükkânına doğru yürüdü. Dükkân,

---

(13) **Kunjri** : Manav.

Motee Bazar (14) çevre yolunun karşısındaydı.

«Şehre yeni bir rahip geldi. Harikalar Evi'ndeki sahib, kardeşi gibi saygı gösterdi ona,» dedi kadına. «Hadi anacığım, şu çanağı doiduruver! Rahip orada bekliyor.»

«Çanak mı diyorsun sen ona? Çanak değil sepet bu, bir ineğin karnından daha geniş! Daha bu sabah soğan sepetimin yarısını boşaltan Shiva'nın kutsal boğası gibi yanaşma sen de. Şimdi bir de senin çanağını mı dolduracağım? Bak yine geliyor!» (15).

Mahallenin boz renkli iri Brahman boğası, kalabalığın arasında ilerliyordu. Ağzından biraz önce çaldığı bir muz sal-

---

(14) Motee Bazar: İnci çarşısı.

(15) Hindular kutsal bir boğaya dokunamazlar. Sözgelişi, rayların üzerine yatan bir boğanın önünde bekleyen tramvaylara özellikle yerli mahallelerinde sık sık rastlanabilir.

lanıyordu. Doğru dükkâna geldi, seçimini yapmadan önce, ağır soluğuyla sepet dizisini koklamaya başladı. Kutsal hayvan olmanın kazandırdığı hakların farkındaydı.

Ama Kim, küçük ve sert tabanıyla hayvanın tam nemli ve mavimsi burnunun üzerine tekmeyi yapıştırdı. Boğa gücenmiş bir tavırla tramvay raylarının ötesine gitti. İri gövdesi öfkeden titriyordu.

«Gördün mü? Bu çanağın alacağının üç katını kurtardım,» diye şişindi Kim.

Bunun üzerine kadın, çanağı pirinç ve dumanları tüten curry ile doldurdu, pirincin üstüne bir börek, bunun üstüne de bir parça tereyağı koydu. Kim, bütün bu Tanrı nimetlerine hayran hayran bakıyordu.

«Bu kadar yeter,» dedi sonra. «Ben bu çarşıda kaldıkça boğa dükkânına yaklaşmayacak. Yüzsüz dilencinin biri o hayvan.»

«Ya sen?» diye kadın güldü. «Boğalar için kötü konuşma. Bir gün yeşil bir çayırdan bir Kızıl Boğanın çıkagelip sana yardım edeceğini söylemedin mi? Şimdi git, çanağını doğru tut. Dervişine de söyle, benim için dua etsin.»

Ama kadın daha cümlesini bitirmeden uzaklaşmıştı Kim. Köpeklerden, paryalardan, aç ahbaplarından sakınarak ilerliyordu.

«İşte böyle dilenilir,» dedi Lama'ya. Bütün bu Tanrı nimetlerini görünce adamın gözleri dört açılmıştı. «Ye şimdi, ben de seninle birlikte yiyeceğim.»

Hayatlarından memnun, çanağı boşalttılar, Lama, kırmızı bir tabakadan bir tutam enfiye aldı, sonra tespihini çekmeye başladı. Biraz sonra da, Zam - Zammah'ın gölgesinde derin bir uykuya dalmıştı. Kim ise, tersine, birkaç dakika düşündükten sonra kalkıp doğru Nila Ram'ın şantiyesine gitti.

Lama, ancak akşam uyandı. Sokak

ışıkları yanmıştı. Dükkânlarda çalışanlar, devlet memurları işten çıkıyorlardı. Bakışlarını dört bir yanda dolaştırdı. Ama, başına kirli bir sarık sarmış, sütlü kahverengi elbiseleri yırtık pırtık, küçük bir hindu çocuğundan başka kimse kendisiyle ilgilenir görünmüyordu. Birden başını dizlerine eğip sızıldanmaya başladı yaşlı adam.

Önünde, ayakta dikilen çocuk :

«Neyin var?» diye sordu. «Bir şeyini mi çaldılar?»

«Yeni **chela**'m gittiği için üzülüyorum. Nerede olduğunu da bilmiyorum üstelik.»

«Kimdi bu **chela**'n?»

«Ölen **chela**'mın yerine gönderilen bir çocuk.» Sonra eliyle Müze'yi gösterdi «Belki de içerde Yasa'nın önünde eğilerek kazandığım sevaba karşılık gönderilmişti. Ama gönderildiği gibi birden kayboldu. Oysa ben, Benares'e doğru ya-

pacağımız yolculuk sırasında ona Yasa'yı öğretmeyi düşünüyordum!»

Kim, bu sözleri duyunca şaşırdı, Müzedeki konuşmayı dinlemişti çünkü. yaşlı adamın doğru söylediğini biliyordu Bir yerli, yabancılara kolay kolay doğruyu söylemezdi .

«Ama o çocuğun bana bir amaçla gönderildiğini anlıyorum şimdi. Bundan, aradığım bir ırmağı bulacağımı çıkarıyorum.»

Kim, üstünlüğünü bilen biri gibi, gülümseyerek sordu :

«Ok Irmağı mı yoksa?»

Lama :

«Bu da tanrılardan başka bir haber mi?» diye haykırdı. «Aradığım şeyden Müze'nin rahibinden başka kimseye sözetmedim ben Söyle. sen kimsin?»

Kim. yere çömelerek :

«Chela'n,» diye karşılık verdi «Hayatımda senin gibisini görmedim. Ben de Benares'e geliyorum, çünkü yolda rastla-

dığı insanlara doğruyu söyleyen senin gibi bir ihtiyarın mutlaka bir müride ihtiyacı olduğu kanısındayım.»

«Ya Irmak? Ok Irmağı'nı nereden biliyorsun?»

«Sen İngiliz'le konuşurken duydum. Kapıya yakın oturuyordum.»

Lama içini çekti.

«Tanrının yolladığı bir kılavuz olduğunu sanmıştım senin,» dedi. «Böyle şeyler oluyor, ama ben lâyık değilim buna. Demek Irmağın nerede olduğunu bilmiyorsun?»

«Hayır,» diye karşılık verdi Kim, sonra ürkekçe:

«Yeşil bir çayırda otlayan ve bana yardım etmesi gereken bir Kızıl Boğayı aramaya gidiyorum ben de,» diye ekledi.

Kim, bütün çocuklar gibi, kendisine bir tasarısını anlatan birine hemen başka bir tasarıyla karşı çıkma alışkanlığındaydı. Ama o gün babasının kehanetini

gerçekten yirmi dakika kadar düşünmüştü.

Lama:

«Boğa sana nasıl yardım edecek, çocuk?» diye sordu.

«Onu yalnız Tanrı bilir; ben babamın sözlerini tekrarladım. Harikalar Evi'nde senin dağlardan, benim için yeni ve garip olan yerlerden söz ettiğini duydum ve o zaman böyle yaşlı ve böyle işe yaramaz... Yani doğruyu söylemeye alışmış bir adam, bir ırmağı bulmak için yolculuğa çıkarsa, ben de çıkabilirim diye düşündüm. Alnımıza yazılmışsa aradıklarımızı buluruz. Sen Irmağını, ben de boğamı... Hem belki 'güçlü sütunları' ve şimdi aklıma gelmeyen daha birçok şeyi de bulurum.»

Lama:

«Benim kurtulmak istediğim sütunlar değil, çark» diye karşılık verdi.

«Fark etmez. Hem belki beni kıral

da yaparlar,» diye düşündü Kim. Kendini herşeye hazırlamıştı.

Düşündüğünü hemen söyledi. Bunun üzerine Lama onu ayıpladı:

«Yolda sana daha iyi şeyler istemeyi öğretirim. Demek şimdi Benares'e gidiyoruz?.»

«Şimdi değil... Gece oldu artık, yollar hırsızlarla doludur. Sabah olmasını bekleyelim.»

Yaşlı adam:

«Ama burada uyuyacak yer yok,» diye karşı çıktı. Manastırının kuralı gereğince kuru toprakta uyumaya alışmıştı ama, vine de biraz rahatlık arıyordu.

Kim, adamın şaşkınlığına gülerek:

«Keşmir Hanı'na gidivoruz öyleyse,» dedi «Orada bir dostum var Gel!..»

Boğucu sıcakta, o saatta çok kalabalık olan çarsılar ısıl ısıl yanıyordu Yaşlı adamla cocuk Kuzev Hindistan'da vasavan cesitli ırklardan insanların kalabalığı arasında kendilerine yol açarak ilerle-

diler. Lama düşlere dalmış, dalgın, hiç karşı koymadan, ne yana itilirse o yana yürüyordu. İlk defa büyük bir sanayi şehri görüyordu; hızla kayıp giden kalabalık tramvaylar, çıkardıkları gürültüyle onu korkutuyorlardı.

İtile sürüklene sonunda Kesmir Hanı'nın kapısına vardılar. İstasyon yakınlarında bir tür geniş, açık alandı burası. Alanı çepeçevre saran revaklı kemer altı, Orta Asya'dan dönen kervanların at ve develerinin sığınağıydı. Burada, Kuzeyde yaşayan bütün ırklardan insanlar vardı.

Kim, Lama'yı insanlarla hayvanların bu karmaşasından koruyarak, revakların sonuna kadar ilerledi. En sondaki bölmede, Kuzey boğazlarının ötesindeki bilinmeyen yerlerden dönüşlerinde, at tüccarı Mahbub Ali kalırdı.

Kim, kısa hayatı içinde, özellikle de on yaşıyla onüç yaşı arasında, Mahbub

Ali'yle sürekli bir ilişki kurmuştu. Bu iri yarı, şişman ve kızıl sakallı Afganlı (yaşlı olmasına karşılık sakalına düşen kırları saklamak istiyordu) için Kim, değerli bir haberci, bilgi toplayıcıydı.

Kim, eliyle bir devenin kafasını uzak laştırarak;

«Burası!..» dedi.

Sonra bir bölmenin önünde durup:

«Hey, Mahbub Ali!» diye seslendi ve Lama'yı öne itti

At tüccarı, adının çağrıldığını duyunca başını çevirdi. Karanlıkta dikilen uzun boylu, yaşlı adamı görünce, gülerek bağırdı:

«Allah allah! Bir lama! Bir kızıl lama. Öyle ya, Boğazlardan Lahor'a yol var. Ne yapıyorsun burada?»

Lama, bilinçsizce çanağını uzattı.

Bunun üzerine Mahbub gürledi.

«Allah bütün kâfirlerin belâsını versin! Bitli bir Tibetli'ye hiçbir şey ver-

mem ben. Balt'larının (16) yanına git; belki onlar dualarına önem verirler. Hey, seyisler bakın, burada bir hemşeriniz var. Alın, karnını doyurun.»

Kuzeyden atlarla gelmiş köse bir Balt, yanlarına yaklaşıp rahibi selâmladı ve gırtlaktan çıkan bir sesle, seyislerle birlikte ateşin yanında oturmaya çağırdı.

Kim, Lama'yı hafifçe ileri iterek:

«Git,» diye fısıldadı. Adam, bunun üzerine, çocuğu bölmenin eşiği üzerinde bırakarak uzaklaştı.

Mahbub Ali, hookah'ını (17) yeniden eline alarak:

«Çek git sen de!» dedi. «Çek git sen de, küçük hindu. Allah bütün imansızların belâsını versin! Git, adamlarımın

(16) Baltlar: Küçük Tibet ya da Baltistan adı verilen bölgenin halkı.

(17) Hookah: Nargile.

arasında senin dininden olanlardan dilen.»

«Maharaj,» diye ağlamaklı bir sesle mırıldandı Kim; «babam öldü, anam öldü, midem bomboş.» Yaptığı şakadan hoşlanır gibiydi.

«Adamlarımın yanına git diyorum sana. Aşağıda, atların yanında hepsi. Birçok hindu var orada.»

Kim, sonunda ingilizce bağırdı:

«Ben hindu muyum yoksa ha, Mahbub Ali?»

Tüccar, gür kaşlarının altından çocuğu dikkatle süzdü.

«Bütün Dünya'nın Küçük Dostu,» dedi; «ne demek oluyor bu?»

«Hiç. Şimdi o ermişin müridiyim ben, birlikte Benares'e hacca gidiyoruz. O çılgın, ben de Lahor'da yaşamaktan bıktım usandım. Biraz hava değiştirmek istiyorum.»

«Ama kimin için çalışıyorsun sen?

Niçin bana geldin?» Sesi sert ve şüpheciydi.

«Kime gidebilirdim? Param yok. Parasız da yolculuk yapılmaz. Sen subaylara bir sürü at satıyorsun, dışarda gördüğüm atların da çok güzel. Bir rupi ver şimdi bana, Mahbub Ali. Zengin olunca borcumu öderim!»

Çarçabuk bir şeyler düşünen Mahbub.

«Hımm,» dedi. «Sen hiç yalan söyiemedin bana. Şu Lama'yı çağır bakalım, sen de uzakta, gölgede dur.»

Lama gelince onu sıkı bir sorguya çekti. Sorgu bittiğinde içi iyice ranatlamış görünüyordu.

Lama uzaklaşınca gölgeden çıkıp yeniden ışık çemberinin içine gelen Kim:

«Gerçekten çılgın, değil mi?» diye sordu «Sana niçin yalan söyleyecektim, Hajji?» (18).

---

(18) Hajji: Hacı.

Mahbub, kendi kendine konuşur gibi mırıldandı:

«Umballa, Benares yolu üzerinde... Oraya gittiğiniz doğruysa...»

«Oraya, oraya!.. Bizler gibi yalan söylemesini beceremiyor dedim ya sana.»

«Neyse, Umballa'ya benim için bir haber götürürsen, sana para veririm. Bir at konusu. Boğazlardan son dönüşümde bir subaya sattığım kır bir aygır. O zaman -yanıma iyice yaklaş ve dilenıyormus gibi avucunu aç- kır aygırın soy ağacı daha hazır değildi ve şimdi Umballa'da oturan subay bunu yazıp kendisine göndermemi rica etti (Mahbub, atı ve subayı tarif etti.) Şimdi, sen subayı bulacak ve ona; 'Kır aygırın soy ağacı tamam,' diyeceksin. Bu söz üzerine o senin benim tarafımdan geldiğini anlayacak. Sana: 'Bunu nasıl tanıtlayabilirsin?' diye soracak. Sen de; 'Mahbub Ali delilini gönderdi,' diye karşılık vereceksin.»

...Rahip biraz düşündükten sonra Kim'e döndü...

Kim, gözleri parlayarak alayla güldü:

«Bütün bunlar bir kır aygır için mi?»

Mahbub Ali, dönüp elleriyle çevresini yokladı; sonra çocuğa birşey attı. Müslümanların yedikleri türden, yumuşak bir fırıncalaydı bu.

Sonra yüksek sesle ve sıkılmış bir havayla:

«Bu gecelik seyislerimle birlikte yatarsın,» dedi. «Yarın belki yaptıracak bir iş bulurum sana.»

Kim çekildi. Dişlerini fırıncalaya batırınca, beklediği gibi, muşambaya sarılmış ipekli kumaştan küçük bir zarfla üç gümüş rupi buldu. Gerçek bir servetti bu. Gülümseyerek kâğıtla parayı boynundaki muska biçimi kılıfın içine sakladı. Bir ahırın köşesinde çoktan uykuya dalmış olan Lama'yı bulup yanına uzanırken yine gülümsedi sessizce.

Kim, zaten Pencap'ın en iyi at tüc-

carlarından diye tanınan Mahbub Ali'nin, Hindistan Casusluk Örgütü'nün politik kısmı dosyalarında C. 25. IB. numarasıyla kaydı olduğunu biliyordu.

C. 25, gerçekten yılda iki ya da üç defa, yazısı ve anlatımı pek güzel olmayan, ama çok ilgi çekici ve daima doğru çıkan raporlar gönderirdi. R. 17 ve M. 4, ün raporlarıyla karşılaştırılan bu raporlarda dağlar arasında kaybolmuş küçük Hint prenslikleriyle, İngiliz olmayan kâşiflerle, silah kaçakçılığıyla ilgili haberler yer alırdı. Hindistan hükümeti, politikasını genellikle bütün bu raporlarla alınan haberlere göre ayarlardı.

Kim ile gönderdiği de çok önemli bir rapordu. Dora Boğazı'nda karşılaştığı arkadaşı R. 17'nin teslim ettiği bu raporu, Mahbub Ali şüpheleri üzerine çekmeden yerine ulaştırmak istiyordu. Böylece, düşman tarafın dikkatle gözlediği ve çabuk karar veren, fırsatlardan yararlanmasını bilen bir adam olan Mahbub Ali,

Kim'in, işine yarayacağını düşünmüştü. Yanında mürit olarak aşağı sınıftan bir çocukla dolaşan gezgin bir lama, gezginler ülkesi Hindistan'da, durup dururken şüpheleri çekmezdi.

R. 17'nin raporu, herhalde çok önemli bir işle ilgiliydi ve yerine ulaşmaması büyük zarara sebep olabilirdi.

Mahbub, ertesi sabah adamlarının uyuduğu ahıra gitti, ama ne Kim'den, ne de Lama'dan hiçbir iz yoktu.

Bunu görünce, uyuyan uşaklardan birini sarsarak :

«Kalk!» diye haykırdı. «Dün akşam burada yatan o çocukla Lama nereye gittiler? Kaybolan birşey var mı?»

«Hayır,» diye hırıldadı adam. «Yaşlı çılgın daha horozlar öterken kalktı, Benares'e gitmek istediğini söylüyordu Çocukla birlikte gittiler.»

Mahbub, gizlemeye çalıştığı bir neşeyle :

«Allah bütün kâfirlerin belâsını versin!» diye bağırdı.

Sonra homurdanarak uzaklaştı.

Tersine, Lama'yı uyandıran Kim olmuştu. Duvardaki bir delikten Mahbub' un bölmesini gözetleyen çocuk, birinin gizlice içeri girdiğini ve bütün sandıkları karıştırdığını görmüştü. Mektupları, kâğıtları, eyerleri altüst eden, çakısının ucuyla pabuçların tabanını bile yoklayan, halıların altlarını dikkatle araştıran bu adam, herhangi bir hırsız olamazdı. Kim, başlangıçta herkesi uyandırmayı düşünmüşse de, sonra bundan vazgeçmiş ve eli muskanın üzerinde:

«Bu adam belki de benim Umballa'ya götürdüğüm şeyi, şu kır aygırın soy ağacını arıyor,» diye düşünmüştü. «Bu durumda hemen yola çıkmak en iyisi.»

Sonra, yaşlı adamın üzerine eğilip:

«Kalk,» demişti. «Benares'e gitme zamanı geldi.»

İKİNCİ BÖLÜM

ŞAFAĞIN ilk ışıklarının yeni yeni aydınlanmaya başladığı gecenin içinde kapkara yükselen istasyona vardılar. İstasyon pırıl pırıl yanıyordu. Kuzey'e gidecek trenlerin çevresinde yoğun bir hareket vardı.

Bu gürültü dolu karanlıktan, rayların ışıltısından ürken Lama:

«Şeytan işi bu!» diye haykırdı Çok büyük bir salona baktılar. Salonun döşemesinde kefenlerine sarılmış ölüler yığılıydı sanki. Biletlerini bir akşam önce almış olan ve şimdi bekleme salonunda ha-

reket saatını bekleyen üçüncü mevki yolcularıydı bunlar.

Kim, eliyle göstererek:

«Şu gişede,» dedi. «Umballa biletini alacağımız adam var.»

Lama:

«Ama biz Benares'e gidiyoruz,» dedi. Alınmıştı.

«Aynı şey. İşte tren geliyor.»

«Çantamı al.»

Trene alışkın olmayan Lama, 3.25 ekspresi gürültüyle istasyona girince korkuyla sıçradı Bu gürültüyle, uyuyanlar da ayağa fırlamışlar ve istasyon birden çığlıklar, su ve tatlı satıcılarının sesleri, Hintli polislerin haykırışları, sepetlerin, çocukların ve kocalarını toparlamaya çalışan kadınların bağırışlarıyla dolmuştu.

«Tren geldi Korkma, trenden başka birşey değil Buraya kadar gelmez tabii. Beni biraz bekle.»

Kim, yaşlı adama bunları söyledikten sonra, onun para çantasını kendisine

teslim edişindeki saflığın verdiği şaşkınlıktan kurtulamadan, gişeye yaklaşıp biletleri aldı.

Sonra, orada şaşkın şaşkın bekleyen Lama'ya döndü ve gururla :

«Hiçbir **yogi**'nin,» (19) dedi; «bir **chela**'ya senin kadar ihtiyacı yoktur. Ben olmasam Mian-Mir'de indirirler seni. Bu yandan, gel!..»

Lama, üçüncü mevki bir vagonun kapısında durdu. Vagon çok kalabalıktı. Zayıf bir sesle :

«Yürüyerek gitsek daha iyi olmaz mı?» diye sordu.

Vagonun penceresinde iriyarı bir **sikh** işçisinin sakallı yüzü göründü :

«İhtiyar, korkuyor mu yoksa?» diye sordu. «Hatırlıyorum, tren bir zamanlar beni de korkuturdu. Bin, bin. Hükümet işi bu.»

Yaşlı adam :

---

(19) **Yogi** : Budist dervişlerine verilen ad.

«Korkmuyorum,» diye karşılık verdi. «İki kişilik yer var mı?»

Hali vakti yerinde bir çiftçinin karısı, cırlak sesiyle bağırdı:

«Bir fare sığacak yer bile yok.»

Başında mavi bir sarık olan kocası:

«Hadi, oğlumun anası,» dedi. «Çocuğu kucağına al, ihtiyarın bir ermiş olduğunu görmüyor musun?»

«Nereye alayım çocuğu? Sen de dizlerimin paketlerle dolu olduğunu görmüyor musun?»

Lama sonunda karar verip bindi ve dininin kuralına uyarak bir köşeye çömeldi. Çevresindeki insanları hiç görmüyor gibiydi.

Kompartımanda, zengin köylüyle karısı ve oğlundan başka, bir kız, bir asker ,bir işçi ve bir Yahudi vardı. Kısa süre sonra, renkli hindu diliyle, Kim'in de katıldığı canlı bir konuşma başladı.

Vagona melez bir bilet kontrolcusu girdiğinde şafağın ilk ışıkları belirmeye

başlamıştı. Doğu'da bilet kontrolü pek kolay bir iş değildir; çünkü yolcuların biletlerini en garip yerlere saklamak gibi bir alışkanlığı vardır. Kim, biletini gösterince kontrol memuru inmesini söyledi.

«Ama ben Umballa'ya gidiyorum,» diye karşı çıktı çocuk. «Bu ermişle birlikte gidiyorum.

Bilet kontrolcusu.

«Bana ne, istersen cehenneme kadar gidebilirsin,» diye karşılık verdi. «Senin biletin Amritzar'a kadar. İneceksin!»

Bunun üzerine Kim, gözyaşlarına boğularak ağlamaya başladı. Yolcular kontrol memurunu acındırmaya çalışıyorlar, Lama'ysa hiçbir şey anlamadan gözlerini kırpıp duruyordu. Kim, gittikçe daha yüksek sesle ağlıyordu.

Lama birden:

«Ne oluyor?» diye sordu. «Bu çocuk benim **chela**'mdır, para ödemek gerekiyorsa...»

«Sus,» diye fısıldadı Kim; «raca mıyız biz, paramızı ne diye savuralım?»

Amritzar'a giden kız, tam bu sırada paketleri kucağında vagondan iniyordu. Kim, saldırıyı ona karşı yapmayı kararlaştırdı birden.

«Bir bilet! Umballa'ya bir bilet! Rica ederim, bir dakika dinleyin!»

Kıza döndü. Kız gülümsedi;

«O ermiş Kuzeyden mi geliyor?» diye sordu.

Kim haykırdı:

«Uzaktan, çok uzaktan, Kuzeyden! Dağlardan geliyor!..»

«Kuzeyde, yükseklerde kar vardır çamların arasında... Dağlarda da...» Kız özlem dolu bir sesle mırıldanıyordu «Annem Kululu'ydu. Al bakalım bilet parasını, ermişe söyle, benim için dua etsin.»

«Elbette, elbette!» diye bağırdı Kim. «Bak, derviş baba, bana acıyan bir kadın seninle gelebilmem için para verdi, altın

kalpli bir kadın. Hemen bilet almaya koşuyorum.»

Bir süre sonra, yemyeşil ovanın üzerinde dağılan sabah sisi, altın renginden kırmızıya, safrana dönüyordu yavaş yavaş. Zengin Pencap toprağı, güneşin parlak, canlı ışığı altında tüllerinden sıyrılıp belirmeye başlıyor. Lama da trenin penceresi önünden geçen her telgraf direğinde gözlerini kırpıyordu .

Karşıda duran adam, koruyucu bir gülümsemeyle :

«Tren çok hızlı gidiyor,» dedi. Akşama Umballa'da olacağız.»

Lama :

«Benares'te hangi ırmaklar var?» diye sordu.

Kompartımandaki işçi hafiçe gülerek :

«Ganj var,» dedi.

«Başka?»

«Başka bir Ganj mı demek istiyorsunuz?»

«Hayır, ama suları günahlardan arındıran bir ırmak olması gerekli sanıyorum.»

«Sorduğunuz ırmak Ganj öyleyse. Gerçekten Ganj'ın sularında yıkanan günahlarından kurtulur ve tanrılara kadar yükselir. Ben üç defa yıkandım Ganj' da,» Sonra gururla çevresine bakındı.

Lama, dalgın dalgın mırıldandı:

«Gerçekten ihtiyaç varmış buna...»

İşçi, yaşlı adama:

«Senin tanrın hangisi?» diye sordu.

Lama, tespihini ellerinde sıkarak:

«Dinleyin!» dedi. «Hepiniz dinleyin! Şimdi O'nu anlatacağım çünkü size. Dinleyin ey Hindistan'ın insanları!»

Sonra iyi bir Urducayla Buda'nın hikâyesini anlatmaya başladı. Ama biraz sonra, düşüncelerinin akışına dalarak Tibetçe konuşmaya başlamıştı. Çevresindekiler seslerini çıkarmadan, saygıyla dinlediler yine de. Coşkularının ateşiyle kavrulmuş, en garip dillerde vaaz eden, ki-

taplarını açıklayan böyle dervişlerle, ermişlerle, düşler dünyasında yaşayanlarla, konuşmacılarla doludur bütün Hindistan. Dünyanın başlangıcından beri böyledir bu, sonuna kadar da böyle olacak.

Birden yabancı bir ülkede olduğunu hatırlayan Lama, yeniden Urduca konuşmaya başladı:

«Şimdi de Efendimiz'in attığı okun hikâyesini anlatacağım,» dedi. Bu, oradakilerin hepsinin merakını uyandırdı, anlattıklarını ilgiyle dinlediler.

«Ey Hindistan'ın insanları, işte ben o Irmağı aramaya gidiyorum şimdi,» diye sözlerini bağladı sonra. «Bana yol gösterecek bir bilginiz yok mu? Çünkü biz hepimiz, kadın erkek, kötü yazgının elinde bir oyuncaktan başka birşey değiliz.»

Orada bulunanların hepsi:

«Ganj var, yalnız Ganj günahları yıkar,» diye mırıldandılar.

Lama içini çekip büzüldü; konuşma

aralarındaki susuşlarda bir budist ayeti mırıldandığını duyuyorlardı.

«Yorgunum,» dedi sonunda, «Trenin hızı, gürültü yoruyor beni. Sonra, ey **chela**'m, Irmağı geçtiğimizi sanıyorum.»

«Sakin ol,» dedi Kim. «Irmak Benares yakınlarında değil miydi? Benares'e varmamıza daha çok var.»

«Ama Efendimiz kuzeye doğru gittiğine göre aradığım ırmak bu geçtiğimiz akarsulardan biri olabilir.»

«Bilmem...»

«Ama Irmak, beni güahlarımdan arındıracak olan Irmak ne olacak?»

«Benares'e varır varmaz yürüyerek aramaya başlarız. İnceden inceye arar, tarlaların kıyısından akan en küçük derelere bile bakarız.»

Bunun üzerine Lama oradakilere döndü ve Kim'i göstererek :

«Bu benim **chela**'mdır,» dedi. «Bana daha dün gönderildi. Onun bu dünyadan olmadığına inanıyorum.»

«Şimdiye kadar birçok dilenciye rastladık, bir o kadar da ermişe.» dedi kadın; «ama bir yogiye, hele bunun gibi bir **chela**'ya hiç rastlamamıştık.»

Kocası parmağıyla alnına dokunup üzüntüyle gülümsedi. Lama yeniden bir şeyler yemek isteyince, hepsi en iyi yiyeceklerini sunmak için yarıştılar âdeta.

Sonunda, yorgun, uykulu ve toz toprak içinde, Umballa istasyonuna vardılar.

Çiftçinin karısı Kim'e :

«Biz bir dava için burada kalmak zorundayız» dedi. «Kocamın kuzeninin evinde kalacağız. Avluda seninle yogin için de yer var. Benim için hayır dua eder mi acaba?»

«Bak, derviş baba!» dedi Kim «Bu altın kalpli kadın bize bu geceyi geçirecek yer veriyor. Bu Güneyli'ler ne kadar iyi insanlar!»

Lama başını eğerek kadını kutsadı.

Mahbub Ali'nin İngiliz'ini arayıp kır

aygırın soy ağacını teslim edebilmek için serbest kalmak isteyen Kim, Lama'yı, hali vakti yerinde görünen bir hindu evinin iç avlusuna yerleştirdikten sonra:

«Şimdi,» dedi; «yemeğe bir şeyler almak için gidiyorum. Ben gelinceye kadar buradan bir yere ayrılma.»

«Ama döneceksin sonra. Mutlaka döneceksin, değil mi?»

Çocuğu bileğinden yakaladı.

«Yine aynı görünüşte döneceksin, değil mi? Söyle bana, Irmağı aramak için vakit çok mu geç bu akşam?»

«Çok geç ve çok karanlık. Sen burada oturup dinlen.»

Kim, kimseye görünmeden çıkıp koşmaya başladı. Mahbub'un tarifi, aradığı İngiliz'in evi üzerinde şüpheye pek az yer bırakıyordu. Bir **dog-cart** (20) ile klüpten eve dönen seyisi de görünce, son şüpheleri silindi. Şimdi, aradığı ada-

(20) **Dog-cart**: Tek atla çekilen bir çeşit fayton.

mın kim olduğunu anlamaktan başka yapacak işi kalmamıştı. Bir çitin altından bahçeye kayıp bir verandaya saklandı .Ev ışıklarla pırıl pırıldı; birçok uşak çiçeklerle, kristal ve gümüş takımlarla süslü bir masanın çevresinde gidip geliyorlardı. Ansızın bir İngiliz bahçeye çıktı; kendi kendine arya söylüyordu. Kim, karanlık havada yüzünü göremediğinden dilenci kurnazlığıyla, eski bir çareye başvurdu :

«Yoksulların koruyucusu!» diye mırıldandı.

Adam sesin geldiği yöne döndü.

«Mahbub Ali diyor...»

«Ya! Ne diyormuş Mahbub Ali?» İngilizin, konuştuğunun kişiliğiyle ilgilenmemesi üzerine, Kim, aradığı adamı bulduğunu kesinlikle anladı.

«Kır aygırın soy ağacının tamamlandığını...»

«Delilin var mı?» diyen İngiliz volun kıyısındaki bir gül fidanına yaklaştı.

«Mahbub Ali şunu gönderdi.» Kim'in bu sözleri söyledikten sonra havaya fırlattığı top haline getirilmiş bir kâğıt parçası, İngiliz'in yanına düştü. Bir bahçıvanın yaklaştığını gören adam ayağıyla kâğıdın üstüne bastı. Bahçıvan uzaklaşınca kâğıdı yerden aldı; sonra bir rupi atıp (Kim, düşerken çıkardığı sesten anladı bunu) hiç arkasına bakmadan eve girdi. Kim, hemen parayı aldı. Ama yaptığı elçiliğin uyandıracağı etkiyi görmek istiyordu şimdi. Böylece otların üzerinde sürünerek eve yaklaştı. İngilizin bir çalışma odasına girdiğini, üzeri kâğıtlarla dolu bir yazı masasına oturduğunu ve Mahbub Ali'nin mesajını çözmeye koyulduğunu gördü. Yüzünün karardığı dikkatini cekti.

Biraz sonra gelen bir arabadan önce neşeli bir subay, sonra uzun boylu bir adam indi; ev sahibiyle birlikte çalısma odasına kapandı. Kim, ikisinin de Mahbub'un mesajının üzerine eğildiklerini

gördü, seslerini de işitiyordu. Biri alçak ve saygılı, öteki sert ve kararlı bir sesle konuşuyordu. Savaştan, sekiz bin asker yollanmasından, toplardan, hemen verilecek emirlerden söz ediyorlardı. Sonunda, konuğun ev sahibine söylediği şu sözleri de kaçırmadı:

«Bu telgrafları hemen göndertin. Eski şifreyle değil ama, yenisiyle; Warton'la benim yaptığımız şifreyle. Bekliyordum bunu. Ama ne olursa olsun, cezalandırmak amacıyla yapılan bir sefer bu; savaş değil.»

Biraz sonra atlı bir asker dörtnala uzaklaştı. Kim'se, yine sürünerek evin arka bölümüne geçti. Lahor'daki deneylerine dayanarak, burada yiyecek ve bilgi edinebileceğini düşünüyordu. Mutfak, işi başından aşkın aşçı yamaklarıyla doluydu. Bunlardan biri Kim'e bir tekme attı.

Kim, ağlar gibi yaparak:

«Ay!» diye bağırdı. «Buraya yalnız

tabakları yıkayıp karşılığında yiyecek bir şeyler alabilmek için geldim.»

«Umballa'nın yarısı aynı amaçla buraya doldu. Defol!.. Efendilerimiz daha çorbadalar. Creighton sahibin hizmetinde olan bizlerin böyle büyük bir şölende hizmet etmek için yabancı aşçı yamaklarına ihtiyacımız olduğunu mu sanıyorsun?»

Kim, yiyeceklere bakarak fikrini söyledi:

«Hiç şüphesiz büyük bir şölen olmalı...»

«Bir harika, gördüğün gibi. Tabii, şeref konuğu Jang-i-Lat sahib, (21) ne sanıyorsun?»

Yerlilerin şaşkınlıklarını belirtmek için kullandıkları o gırtlak sesiyle:

«Oh!» dedi. Kim. Kendisini ilgilendiren her şeyi öğrenmişti artık Aşçı yamağı arkasını döner dönmez kayboldu.

---

(21) Jang-i-Lat sahib: Başkomutanın adı.

Döndüğünde çiftçinin kuzeni, ailenin açtığı dava üzerine çiftçi, karısı ve başka birkaç kişiyle tartışıyordu; lama ise uyukluyordu.

Ertesi sabah, ev sahipleri bir gece daha kalmaları için ricalar ettiler. Fakat Lama, yola çıkmakta ısrar etti. Aile, bunun üzerine Kim'e içinde bol yiyecek bulunan bir paketle yolda harcamaları için üç **anna** tutarında bakır para verdi. Onlar da şafakla birlikte, hayır dualar ederek güneye doğru yola çıktılar.

Biraz sonra Lama küçük bir ırmak gördü. Tarlalara girmek için yoldan ayrıldı. Ne var ki girmesiyle kendisini bir sürü köpeğin ortasında bulması bir oldu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KÖPEKLERİN arkasında öfkeli bir köylü belirdi, elindeki bambu dalını sallayıp duruyordu. Umballa şehri için sebze ve çiçek yetiştiren, Ari sınıfından bir çiftçiydi bu. Kim, ne biçim bir insana dert anlatmak zorunda olduğunu hemen anlamıştı.

Lama, köpeklere aldırmadan :

«Karşıdaki, yabancılara karşı kaba, ağzından çıkanı kulağı işitmeyen, acımasız bir adam,» dedi. «Kendini böyle insanlardan sakınmalısın, müridim.»

Köylü, bu arada :

«Hey, yüzsüz dilenciler! Çabuk gidin buradan Defolun!» diye bağırıyordu.

Lama, gururlu ve sakindi:

«Gidiyoruz,» dedi; «Bu kutsanmamış topraklardan gidiyoruz!»

Kim de, alçak sesle:

«Gelecek sefere iyi ürün alamazsan bunun sebebi yalnız kendi dilindir,» diye ekledi.

Adam şaşırmıştı. Kararsız, özür diler gibi:

«Her taraf dilenciyle dolu,» dedi.

Yeniden yürümeye başlayan Lama:

«Biz ırmağa gidiyoruz,» dedikten sonra Kim'e döndü: «Kafasını kaplayan öfke bulutu bu adamı böyle sert konuşturdu; ama bulut şimdi vavaş vavaş dağılınca nazik ve tatlı dilli oldu. Tarlalarını kutsuyorum! İnsanlar için bu kadar çabuk yargıya varmamayı öğren. ev köylü!»

Kim, aklı karışmışa benzeyen adama:

«Bedduayla ocağına incir dikebilecek ermişler tanırım ben,» dedi. «Bak bakalım; bir ermiş, bir bilge değil mi yoksa bu adam? Ben de onun müridiyim.»

Sonra burnunu havaya kaldırıp büyük bir ağırbaşlılıkla tarlanın ortasındaki dar patikadan ilerledi.

Bir sessizlikten sonra, Lama :

«Gururlu olmamalısın,» diye ayıpladı Kim'i. «Orta Yolu izleyenlerde gurur olmamalı.»

Sonra, tarlaların ortasından akan küçük bir derenin yanında durdu.

«Dikkatli ol! Bak!»

Kim, Lama'ya doğru atılıp onu geri sürükledi. Sarı-siyah renkli bir yılan. kırmızı otları hışırdatarak kayıyordu; dereye varınca boynunu uzatıp su içti, sonra hareketsiz kaldı. İri bir kobraydı bu, kımıltısız gözlerinin gözkapakları voktu.

«Bir sopam yok! Bir sopam da yok!» dive fısıldadı Kim. «Bir sopa aramaya gidiyorum, sırtını kıracağım.»

«Niçin? O da Çarkın üzerinde, bizim gibi, inip çıkan bir hayat o da... Üstelik kurtuluştan çok uzak. O derinin içinde tutuklu bulunan ruhu birçok günah işlemiş olmalı!»

«Bütün yılanlardan nefret ederim ben,» dedi Kim. Gerçekten, bir beyaz Hint hayatına ne kadar alışırsa alışsın, yılana karşı duyduğu içgüdüsel korku kaybolmaz.

Lama :

«Bırak, o da kendi hayatını yaşasın,» diye öğüt verdi. Yılan, bu arada, kısa bir ıslık çalarak ağzını biraz açmıştı.

«Kurtuluşuna çabuk ulaşmanı dilerim kardeş!» diye Lama sözüne devam etti. Irmağımın nerede olduğunu biliyor musun acaba?»

Kim, şaşkın :

«Senin gibisini hiç görmedim!» diye mırıldandı. «Yılanların, ne dediğini anladıklarına gerçekten inanıyor musun?»

«Kimbilir!»

Sonra yılanın dikilmiş başının bir adım ötesinden geçti. Hayvan yassılıp tozlu bir yığına döndü.

«Gel!» diye bağırdı yaşlı adam.

«Hayır... Uzaktan dolaşırım daha iyi.»

«Gel, birşey yapmaz.»

Kim, hâlâ kararsızdı. Bu arada Lama, Çince bazı tekdüze sözler söylemeye başladı. Bunları büyülü formüller sayan çocuk, derenin üzerinden atladı. Yılan kımıldamamıştı.

Alnından akan teri kurulayarak:

«Senin gibisini hiç görmedim» dedi yine Lama'ya «Şimdi nereye gidiyoruz?»

«Bunu sen söylemelisin. Ben yaşlıyım, üstelik burada yurdumdan uzakta, yabancıyım.»

O akşam kerpiç bir kulübenin yanında, bir mango ağacının altında durdular Onlar köy muhtarlarıyla konuşurlarken hayvanlar dağdan geliyor, kadınlar günün son yemeğini hazırlıyorlardı.

Ertesi gün Lama çok mutluydu. Kim de yaşlı bir emekli subay olan köy muhtarıyla konuşarak güzel bir akşam geçirmişti.

Sabahleyin Lama uyanınca, Kim :

«Yola çıkmanın vaktidir,» dedi.

Lama neşeyle :

«Hindistan'ın bütün ırmaklarından geçen uzun yoldan gideceğiz,» diye karşılık verdi. «Ama bize bu kadar iyi davranan bu insanların hakkını nasıl ödeyeceğiz?»

Zayıf bir pony'nin (22) sırtında, köy sokaklarının birinden çıkan eski asker :

«Ben de sizinle gelmek istiyorum, Bütün Dünya'nın dostu,» dedi; «sarı arkadaşınla sana yol arkadaşlığı yaparım biraz.»

Ovada, koyu yeşil renkli mango ağaçlarının arasından kıvrıla kıvrıla ilerleyen kır yolunda yürümeye başladılar...

(22) Pony : Midilli.

Doğuda, dorukları hiç erimeyen karlarla kaplı Himalaya dağları görünüyordu.

Yaşlı emekli asker Lama'yla derin konular üzerinde tartışıyor; Kim de, arada bir, bu konuşmaya karışıyordu.

«İşte 'Büyük Yol' a çıktık» dedi bir ara eski asker. «Epeydir buralara kadar gelmiyordum, ama bu çocuğun konuşmalarını dinlerken vaktin nasıl geçtiğini anlamadım. Bak, derviş baba, bu Büyük Yol, Hindistan'ın belkemiğidir. Büyük kısmı, bu bulunduğumuz yer gibi, dört dizi ağaç sayesinde gölgedir; yolun orta kısmı hızlı taşıtlara ayrılmıştır. Demiryolu yokken her gün yüzlerce sahib geçerdi buradan. Şimdi yalnız kövlülerin arabaları geçiyor. Sağda solda daha ağır taşıtlar, buğday, pamuk, tahta, deri taşıyan arabalar için yollar var. Tam bir güvenlik içinde yolculuk edilebilir burada; her **kos**'ta bir polis istasyonu vardır çünkü. Polis memurları hırsız ve zalimdir ama kendilerine 'rakip' istemezler. Yer-

yüzünün bütün ırkları geçer buradan, her sınıftan insan gelip geçer. Brahmanlar, chumar'lar, bankacılar, bakırcılar, berberler, tüccarlar, gezginler, çömlekçiler... Beni, taşkından sonra bir kütük gibi kıyıya atan ırmaktır, bu yol benim için.»

Göz alabildiğine dümdüz uzanıp giden yeşil ve kalabalık yolu seyretmek için durdular. Küçük polis karakolunun karşısında olduklarını fark ettiklerinde aradan epey zaman geçmişti.

Tam bu anda bir araba, bir toz bulutu kaldırarak devrildi Arkasından sövmeler ve kırbaç saklamaları duyuldu.

İnce uzun bacaklı bir Kattiwar kısrağı gözlerinden ve burun deliklerinden ateş püskürerek, kişneyerek şaha kalkıyor, üstündeki adamsa onu yatıştırmaya uğraşıyordu. Hayvanın bir parçasıymış gibi üzerinde dimdik duran ve onu yönetimi altına almaya çalışan bu uzun boy-

lu, kır sakallı adam, arada kırbacıyla arabacıya vuruyordu.

Emekli askerin yüzü gururla ışıldadı:

«Oğlum bu!» diye bağırarak midillisinin dizginlerini çekti.

Devrilen arabanın sürücüsü de bağırıp duruyordu:

«Polisin gözlerinin önünde kırbaçlıyor beni! Adalet! Adalet istiyorum.»

Atlı, arabacının sözlerine karşılık şöyle bağırıyordu:

«Senin gibi arsız bir maymun yolumu kapatmaya ve bir tayın önüne bunca çuvalı dökmeye nasıl cesaret eder, ha? Kısrağımın canına okuyacaktın!»

Sonunda arabacı, arabasının tekerleklerinin altına saklandı ve sövgülerine buradan devam etti.

Atlı ise, bir kırbaç daha vurdu; atını tırısa kaldırıp ilerlediği sırada muhtarı gördü.

«Baba!» diye haykırdı ve hemen atını birkaç adım geriletip yere atladı.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BABA - OĞUL bir kenara çekilip alçak sesle konuşmaya başladılar.. Kim bu arada dinlenmek için bir ağacın altına oturmuştu. Ama Lama sabırsız sabırsız, kolundan çekti.

«Gidelim, Irmak burada değil.»

«Yandık! Yeterince yürümedik mi? Irmağımız kaçmıyor. Biraz bekle, o subay bize sadaka verecek.»

Gerçekten, biraz sonra muhtarla oğlu, yola çıkmaya hazırlandılar. Oğul, dilencilerle şarlatanlara karşı bir şeyler homurdanarak Kim'e gümüş bir para attı.

Dört anna değerinde bir paraydı bu, günlerce geçindirirdi onları. Paranın pırıltısını gören Lama, bir dua mırıldandı.

Eski asker, atını döndürerek :

«Yoluna devam et, Bütün Dünyanın Dostu,» dedi. Sonra birlikte uzaklaştılar. Yaşlı adam, eyerin üzerinde oğlundan daha az dik durmuyordu.

Kim, neşeyle Lama'ya döndü :

«Benim gibi bir mürit daha var mı acaba?»

Lama, hafifçe gülümseyerek karşılık verdi :

«Bazan kendi kendime, senin gerçekten bir ruh, kötü bir şeytan olup olmadığını soruyorum.»

«Hiçbiri değil, yalnızca senin **chela'** nim.»

Lama, kilometreleri arkasında bırakmakta gösterdiği kararlılıkla gözlerini yere dikmişti. Saatlar birbiri ardına geçiyordu. Fakat o, hiçbir şey görmüyormuş duymuyormuş gibi yürüyordu. Kim ise,

tersine, uçuyordu sevinçten; Büyük Yol'un çok hareketli, durmadan değişen görünümlere bürünen trafiğini seyrederek eğleniyordu.

Sonunda :

«Epey yol yürüdük,» dedi. «Bir parao'ya (23) yaklaşmış olmalıyız. Orada dururuz. Bak, güneş batmak üzere. Bu akşam yatacak yeri nasıl bulacağız?»

«Bizim için fark etmez. Bu ülke iyi insanlarla dolu. Sonra...» Lama burada sesini alçaltarak fısıldar gibi konuştu. «Yanımızda paramız da var.»

Bu uzun yürüyüş gününün sona ereceği kamp yerine yaklaştıkça kalabalığın da arttığını görüyorlardı. Çeşitli yiyecekler ve tütün satılan bir sıra baraka, bir odun deposu, bir polis karakolu, bir kuyu, atlar için bir yalak, eski ateşlerden kalma kül yığınları... Büyük Yol üzerin-

(23) **Parao** : Yolcuların geceyi geçirdikleri kamp yeri.

deki **parao** bunlardan meydana geliyordu işte. Bir de aç dilencilerle aç kargalardan elbet.

Birden Hindistan gün batımlarının belirgin özelliğiyle, hızla bir noktada toplanır gibi oldu ışık; insanların yüzleri arabaların tekerlekleri ve öküzlerin boynuzları kızıla boyandı bir an. Sonra gece indi, hava değişti, ovayı örümcek ağı gibi mavi bir sis kapladı. Orada burada yanan ateşlerin dumanları yükseliyor, hayvanların ve külde pişirilen buğday ekmeklerinin hoş kokularına karışıyordu.

Kim, birden bir **ruth**, yani öküzlerin çektiği bir aile arabası gördü. Bu çok süslü, işlemeli araba, çift kubbesiyle iki hörgüçlü bir deveye benziyordu. Arabanın çevresinde sekiz uşak vardı; bunların ikisinin belinde asılı paslı kılıçlar, hizmetinde oldukları kişinin yüksek sınıftan sayılması gerektiğini gösteriyordu. Perdelerle kaplı arabanın içinden Avrupalıların pek uygunsuz bulacağı azarlar,

emirler, sövgüler dalgası taşıyordu. İçerde buyurmaya alışmış bir kadın bulunduğu belliydi.

Kim, topluluğu dikkatle inceledi: Yarısı ince bacaklı, kır sakallı Oorya; yarısı ise yün elbiseli, keçe kalpaklı Kuzeyliler'di Bu sürekli sövüşmelerin, çatışmaların sebebi de ovalı olan Ooryalar'la dağlı Kuzeyliler arasındaki farklılıktan başka birşey değildi.

Sonra, ateşini elinden geldiğince arabaya yakın bir yerde yakarak adamlardan birinin uzaklaşmasını emretmesini beklemeye başladı.

Gerçekten de, biraz sonra dağlılardan biri kötü bir hintçeyle:

«Defol burdan, dilenci!» diye bağırdı.

«Hadi ordan!» diye karşılık verdi Kim: «bir dağlıdan başka nesin sen?»

Sonra ekledi :

«Senin gibi dağ eşekleri ne zamandan beri emrediyor Hindistan'da?»

Ooryalar gülmeye başladılar. Dağlı öfkeyle ileri atıldı. Bunun üzerine Lama birden başını kaldırdı; Kim'in yeni yaktığı ateşin alevi mantar biçimi başlığını aydınlatmıştı.

«Ne var?»

Adam birden durdu ve taş gibi kaldı olduğu yerde.

«Ben... Ben...» diye kekeledi; «büyük bir günah işlemekten tam zamanında kurtuldum.»

Ooryalardan biri :

«Yabancı, kendini koruyan bir rahip buldu,» diye fısıldadı.

Tam bu sırada, yaşlı kadın arabanın içinden :

O dilencinin veledine niçin bir sopa atmıyorsunuz?» diye bağırdı.

Dağlı arabaya doğru gidip kapalı perdelerin arasından bir şeyler fısıldadı. Bunu arada fısıltılarla kesilen uzun bir sessizlik izledi.

Hiçbir şey görmüyormuş; duymuyor-

muş gibi davranan Kim; 'işler yolunda' diye düşündü.

Biraz sonra da, perdelerin arkasından cırlak bir ses:

«Buraya gel,» diye emretti.

Kim yaklaştı. Göremediği bir çift gözün üzerine dikilmiş olduğunu biliyordu Yüzük dolu, zayıf ve esmer bir parmak, arabanın kenarına dayandı.

«Kim o?»

«Bir ermiş. Çok uzaktan geliyor. Tibet'ten geliyor.»

«Tibet nerededir?»

«Karların ötesinde, çok uzaklarda. Yıldızları tanıyan, onlardan geleceği. insanların kaderini okuyan bir ermiş o Para için değil ama, yalnız iyilik. Tanrının rızası için. Ben de onun müridiyim. Adım Yıldızların Dostu'dur.»

«Sen dağlı değilsin.»

«Bunu ermişe sor. Yol göstermem için yıldızların beni ona nasıl gönderdiğini kendisi anlatsın.»

«Şunu kafana iyice sok, haylaz; ben yaşlı bir kadınım ve aptal da değilim.. Lamaları tanır, onlara saygı beslerim. Ama sana gelince... Benim şu parmağım ne kadar bu arabanın dümeniyse sen de o kadar chela'sın. Sınıfsız bir hindusun sen, yüzsüz bir dilencisin, o ermişe de yalnız kendi çıkarın için yanaştın.»

«Ey büyük Kıraliçe,» dedi Kim aceleyle. «Hiç şüphesiz sizin dediğiniz gibiyim ben; ama bu, Üstadımın bir ermiş olmasına engel değil...»

Gümüş bir para arabanın kenarında çın çın öttü. Kim parayı aldı, sonra eğilerek okkalı bir selâm verdi. Çocuğun Lama'nın gözbebeği olduğunu anlayan yaşlı kadın, onunla dost olmaya karar vermişti sonunda.

«Ben ermişin müridinden başka birşey değilim. Yemek yedikten sonra belki yanına gelir İstiyorsun değil mi?»

«Ah, ne yaman çapkınsın sen!» Yüzük dolu işaret parmağı bir tehdit anla-

mıyla yüzüne çevrilmişti. Ama Kim, kadının güldüğünü çok iyi biliyordu.

Kadın :

«Çocuklarımın babasına hayır dua okutmak için Buddhy Gaya'ya gidiyorum ben,» dedi.

«Biz de oraya gidiyoruz.»

«İşte bu uğurlu bir belirti...»

Tam bu sırada bir ses :

«Ey Bütün Dünya'nın Dostu!» diye seslendi.

Lama uyuyup uyanmış kendisini yatağında bulmayınca korkan bir çocuk saflığıyla Kim'i çağırıyordu.

«Geliyorum, geliyorum. Derviş Baba!» diye karşılık verdi Kim; sonra ateşin yanında oturan Lama'ya doğru atıldı. Yaşlı adamın çevresine yiyecek tabakları dizilmişti. Karşısında Kuzeyli dağlılar görünür bir saygıyla oturuyor, Güneyliler'se şaşkınlıkla onlara bakıyorlardı.

Kim :

«Geri çekilin!» diye bağırdı. «Köpek-

ler gibi herkesin önünde yiyeceğimizi mi sanıyorsunuz?»

Yemeklerini, arkalarını dönüp sessizce yediler Kim, yemeğin üzerine bir yerli sigarası yakarken Lama'ya :

«Güneyin iyi bir memleket olduğunu yüz defa söylememiş miydim sana?» dedi, «İşte bir dağ racasının soylu dul karısına rastladık şimdi de.. Buddhy Gaya'ya hacca gidiyormuş. Bütün bu güzel yiyecekleri o gönderdi, dinlendikten sonra seninle konuşmak istiyor.»

«Bütün bunlar senin işin değil mi?» diye sordu Lama. Sonra iki parmağını tabakasına daldırdı.

«Bu harika yolculuğumuzun başından beri sana gözkulak olan, kanatlarını üzerine geren kim?» Sevgiyle yaşlı adamın başına çevirdi gözlerini «Senin iyiliğini düşünmekten bir an olsun geri kaldım mı, Derviş Baba?»

Lama, başını eğerek törensel bir tavırla karşılık verdi:

«Uzun hayatımda birçok insan tanıdım, birçok müridim oldu. Hiçbirini, hiç kimseyi senin kadar sevmedim. İyi kalpli, nazik, dikkatli bir çocuksun sen; yalnız biraz yaramazsın.»

«Ben de senin gibi bir rahip hiç görmedim.»

Kim, yaşlı adamın sarı, iyilik dolu, kırış kırış yüzüne baktı :

«Birlikte dolaşmaya başlayalı daha üç gün oldu, ama seni yüz yıldan beri tanıyormuşum gibi geliyor.»

Lama kalkıp arabaya doğru yürüdü. Ardından gidebilmek için kulaklarından olmaya bile razı olurdu Kim; ama yaşlı adam gelmesini söylememişti. Arada duyabildiği üç beş kelimeyi de anlayamadı. Bilmediği bir dilde, belki bir dağ lehçesinde konuşuyorlardı. Anlayabildiği kadarıyla, kadın birtakım sorular soruyor, Lama ise bunlara ancak uzun uzun düşündükten sonra karşılık veriyordu. Birkaç kere de çince birşeyler söylediğini

duydu. Sonunda Lama ateşin yanına döndü. Arkasından bir dağlı, pamuk doldurulmuş kalın bir yorgan getirip dikkatle ateşin yanına serdi.

Lama, yorgun bir deve gibi yere uzandı:

«Erdemli ve bilgili bir kadın,» dedi. Sonra, ayaklarının üzerindeki yorganın yarısını Kim'in üzerine örttü.

«Ne dedi sana?»

«Birçok soru sordu, birçok derdini açtı.»

Bana da sağduyulu bir kadın gibi geliyor. İyi anladıysam, bizim de kendisiyle birlikte Buddhy Gaya'ya gitmemizi istiyor. Zaten birkaç gün yollarımız aynı. Onunla birlikte gidecek miyiz Derviş Baba?»

«Bunu önleyecek hiçbir şey yok, öyle değil mi? Yalnız ben, yolumuzun üzerine çıkacak ırmakları incelemek için arada bir uzaklaşırım. Bayan, benim kendisiyle birlikte gitmemi istiyor. Çok istiyor.»

Kim, kahkahasını yorganın altında boğdu. 'Lama'nın şimdi üzerinde yaptığı etkiden kurtulunca,' diye düşündü, 'kimbilir ne eğlenceli olur o despot kadının konuşmasını dinlemek!' Sonra uykuya daldı.

Elmas parlaklığındaki şafak, insanları, kargaları ve öküzleri uyandırdı. Kim doğrulup oturdu, esnedi, gerindi. Mutluydu. Gerçek ve canlı dünyaydı bu; düşlediği hayat buydu: Kaynaşan insanlar, bağrışlar, bağlanan kayışlar, öküzlerin böğürtüleri, tekerleklerin gıcırtısı, yanan ateşler, kaynayan kazanlar... Her köşede yepyeni bir görünüş... Sabah sisi gümüş yumaklar gibi toplandı, yavaş yavaş dağıldı. Yeşil, şamatacı papağan sürüleri oradan oraya uçuştu Kuyu çıkrıkları gıcırdamaya başladılar. Hindistan uyanmıştı artık. Kim, tam ortasında, kalbindeydi bu uyanan ülkenin. Hiçbir zaman olmadığı kadar uyanık ve coşkuluydu; dişlerini temizlemek için ince bir dalı çiğniyordu.

Artık geceyi nerede geçireceğini düşünmeyecek, hiç para harcamayacaklardı. Bir ermişin müridiydi; üstelik de yaşlı bir bayanın koruyuculuğu altındaydı. Her şeyi başkaları yapacaktı artık, onların yapacağı, çağrıldıkları zaman kalkıp sofraya gitmk ve önlerine konulanları yemekten başka birşey değildi. Tabii yaşlı kadın yolculuk sırasında epey gevezelik edecekti, ama kulaklarıyla işittiklerine göre bir yargıya varmak gerekirse, anlamsız konuşmalar olmayacaktı bunlar. Gerçekten de kadın emirler vermeye, bağırıp çağırmaya ve tembel kölelere sövmeye başlamıştı bile.

Yorganları bağlamakla uğraşan bir Oorya :

«Piposunu verin şuna! Çabuk piposunu verin, tanrılar aşkına! Verin de uğursuz ağzı kapansın!» diye haykırdı. «Şafakla birlikte dırdıra başlayan papağanlardan hiç farkı yok bu kadının!»

Bir dağlı hemen pipoyu koşturdu.

Biraz sonra perdelerin ardından dumanlar yükseliyordu. Dinginliğe kavuşmuşlardı artık.

Kim, bir gün önce, bir ermişin müridi olduğu için, gururla yürüyordu. Bugün ise, bu kırallık alayına benzeyen topluluğun ortasında, bu tatlı dilli, canlı, konuşkan kadının koruyuculuğu altında yürürken duyduğu gurur, bir gün öncekinin en az on katıydı.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TOPLULUK, tembel ve düzensiz bir şekilde, ilerliyordu. Yaşlı kadın konak yerine kadar uyudu. Durduklarında güneşin batmasına daha bir saat vardı en azından. Kim bundan yararlanıp, eğlence aramak için dolaşmaya çıktı.

Lama da onunla geldi. Bütün gün her karşılaştıkları akarsuyu incelemek için topluluktan ayrılmış, ama araştırmaları sonuçsuz kalmıştı.

Kim'e:

«Nereye gidiyorsun?» diye sordu.

«Çok uzağa değil... Biraz dolaşacağım. Bütün bunlar...» Eliyle çevreyi gösterdi Kim; «Yepyeni şeyler benim için...»

İkindi güneşinin yaldızlı erguvan rengine boyadığı geniş bir açıklığa geldiler .Ortada küçük bir mango ormanı vardı. Kim, açıklığın kıyısında peşpeşe dizilmiş birtakım adamların yürüdüğünü gördü; elini güneşe siper ederek bakınca da pirinç pırıltıları farketti.

«Asker bunlar. Beyaz askerler!» diye haykırdı. «Gidip bakalım. Şimdiye kadar hiç beyaz asker görmedim.»

Lama:

«Sarhoş olmadıkları zaman bir kötülükleri dokunmaz,» dedi.

Kim:

«Ne olur ne olmaz, sen şu ağacın arkasında dur,» dedi Lama'ya. Sonra sık mango ormanına sokuldu. Uzakta, iki

adam duruyordu; başka ikisi de kararsız adımlarla ilerlediler. Bu dört adam, yürüyüşe çıkmış bir birliğin, askerlik kuralları gereğince, araziyi keşfetmek için çıkardığı bir öncü koluydu. Ellerinde beş ayak uzunluğunda sopalar vardı. Sopaların ucunda küçük bayraklar dalgalanıyordu.

Ormana varınca, askerlerin biri elindeki sopayı, onların biraz ilerisinde, yere sapladı. Sonra başını salladı, bir homurdanmayla sopayı sapladığı yerden çıkarıp arkadaşıyla birşeyler konuştu. Yeşil ve gölgeli çevreyi inceledikten sonra sopayı ilk yerine sapladılar yeniden.

Kim, gözlerini dört açmış, soluğunu tutmuş, seyrediyordu. Askerler uzaklaştı.

Çocuk, soluk soluğa. mırıldandı:

«Oh, Derviş Baba, falım çıkıyor! Kızıl Boğa! Hatırlıyor musun? Önce iki

asker gelip karanlık bir yerde hazırlık yapacaklardı...»

Lama:

«Dinle,» dedi, «şu yandan trampet sesleri duyuyorum.»

Sahra birliğine eşlik eden Mavericks bandosuydu bu. Bandonun arkasından sırtlarında eşyalarıyla askerler geliyordu. Yılan gibi kıvrılarak ilerleyen topluluk, açıklığa girdi. Arkalarında da arabalar vardı; birlik sağa, sola ayrıldı, sonra bir yuva dolusu karınca gibi dağıldı. Ova bir anda, yerden biter gibi beliren çadırlarla kaplandı: Bir grup adam hemen ormanı işgal etti, sessizlik içinde büyük bir çadır kurdu, çevresine de daha küçüklerini yerleştirdi. Ortaya kazanlar, tencereler, paketler çıktı. Bunları kapan bir yerli köle sürüsü hemen çalışmaya başladı. Mango ormanı, kısa süre içinde küçük, çalışkan bir şehre benzemişti.

Lama korkmuştu; ateşler yanar, be-

yaz subaylar bellerindeki kılıçları şıkırdatarak yemek çadırına girerlerken:

«Gidelim, gidelim!» diye yalvarıyordu.

Kim :

«Burada gölgede kal sen, ateş çemberi'nin dışını göremezler» diye karşılık verdi. Gözleri hâlâ çadırın tepesinde dalgalanan bayraktaydı. Böyle bir gösteriyi ilk defa görüyordu.

Lama :

«Bak! Bak!» diye fısıldadı. «Bak, bir rahip geliyor.»

Alayın protestan papazı Bennett'di bu. Üzerinde tozlanmış siyah bir redingot vardı. Subay çadırının kapısının önünde duran bir kır iskemlesine çöktü, ayakkabılarını çıkardı. Çevresinde hemen üç dört subay toplandı Gülüyorlar, rahibe, çıkmak zorunda kaldığı uzun yürüyüşten dolayı takılıyorlardı.

Kim :

«Biraz sonra yemek yiyecekler,» de-

di. «Onlara dilenmeye gitmek pek uygun görünmüyor bana. Bizimkilerin yanına dönelim Yemeğimizi yedikten sonra yine geliriz Kızıl Boğa'yla ilgili birsey bu; benim Kızıl Boğa'mla...»

Yaşlı bayanın köleleri, Lama'yla Kim'e yemeklerini götürdüklerinde, onları derin düşüncelere dalmış buldular. Konukları rahatsız etmek uğursuzluk getireceği için, sessizliklerini kimse bozmadı.

Bir süre sonra Kim dişlerini temizleyerek:

«Şimdi oraya gidelim. Ama sen, Derviş Baba, geride kalmalısın Çünkü benim kadar sessiz yürüyemivorsun. Oysa ben Kızıl Boğa'yı daha yakından görmek istiyorum.»

Yürümeye başladılar. Lama tedirgindi:

«Bu insanların konuşmalarını nasıl anlayacaksın?» dedi. «Yavaş yürü. Yol karanlık.»

Ama Kim anlamazlıktan geldi:

«İşte ulaştık... Sen burada kal Derviş Baba.»

Sonra mango ormanından yüz metre kadar uzaklıkta küçük bir çukuru gösterdi:

«Buradan her şeyi görebilirsin. Ben seni çağırmadan sakın yerinden çıkma.»

Hemen karanlıkta kayboldu. Alayın çevresine nöbetçiler yerleştirilmiş olması gerektiğini biliyordu. Bunlardan birinin ayak seslerini duyunca kendi kendine gülümsedi. Lahor şehrinin damlarında, en küçük gölgeden, en sığ köşeden yaralanarak kimseye görünmeden kaçmaya, pesinden gelenlerden kurtulmaya alışmış olan Kim gibi bir çocuk, ne kadar iyi yetiştirilmiş olurlarsa olsunlar, bir tabur nöbetçiden bile korkmazdı elbet. İki nöbetçinin arasından kayıp geçti, sürünerek yemek çadırına yaklaştı ve bir mango ağacının arkasına büzülüp çevresini gözetlemeye başladı.

Bir tek şey düşünüyordu şimdi: Kızıl Boğa üzerine bilgi toplamayı. Bu adamların babasının 'kehaneti'ndeki dokuz yüz şeytanı temsil ettiklerini seziyordu ve sezgileri doğru, ilgi çekici sonuçlara varırdı hep. Göğsünde altın bir haç bulunan Rahipse onu aydınlatacak adamdı. Ama, Lahor'daki, kaçınmaya çalıştığı ciddi yüzlü rahipleri hatırlayan Kim, bunun da sıkıcı sorgulara girişmesinden korkuyordu.

Saygıdeğer Arthur Bennett, içkiden hemen sonra sofradan kalkardı. Yürüyüşten yorgun düştüğü için o akşam hareketleri her zamankinden daha ağırdı. Kim, başını hafifçe kaldırmış, yemek çadırının içini gözetlerken, papaz farkına varmadan sağ omzuna bastı. Adamın ağırlığı altında iki büklüm olan Kim, yana dönerek papazı yere düşürdü. Papaz, çevik bir adamdı; düşmesiyle Kim'in boğazına sarılması bir olmustu. Neredeyse boğulacak gibi olan Kim, ada-

mın midesinin üzerine güçlü tekmeler indirmeye başladı. Ama Bennett avını bırakmadı; kalkıp çocuğu kendi çadırına sürükledi.

Çadırın direğinde asılı fenerin altında Kim'in vüzüne baktıktan sonra:

«Bak hele, veledin biriymiş!» diye haykırdı.

Sonra çocuğu sarstı:

«Ne yapıyordun orada? Hırsız seni! **Choor? Mallum?**»

Bildiği hintçe, sadece bu iki kelimeydi. Canı sıkılan Kim, adamın düşündüğü gibi görünmeye, yani yerli olduğunu kabul etmeye karar verdi. Soluk alıp konuşabilecek duruma gelince de, alayın aşçı yamaklarından biriyle ilişkisi üzerine bir masal anlatmaya başladı. Bir yandan da çadırın kapısını gözlüyordu. Uygun anın geldiğini anlayınca da kapıya doğru sıçradı. Ama birden uzanıp boynundan yakalayan uzun bir

kol. muskasının kordonunu da koparddı. Muska Bennett'in elindeydi şimdi

«Ver onu! Ver onu bana! Yırtıldı mı? Ver kâğıtlarımı!» diye havkırdı çocuk

Bu sözleri ingilizce, yerlilerin keskin ve cırlak ingilizcesiyle söylemişti. Papaz bu sözleri duyunca şaşırdı.

Elini açarak:

«Bir hıristiyan muskası,» dedi. «Ama hayır. dinsiz muskasına benziyor. Söyle bana... Nasıl oluyor da... Niçin ingilizce konuşuyorsun? Hırsızlık yapan çocukların kırbaçlandığını bilmiyor musun?»

Kim. sopayla dövülen bir köpek gibi büzülerek haykırdı:

«Bilmiyorum ve hırsızlık da yapmadım ben! Ver onu! Ver onu bana! Benim muskam o! Ne olur. alma elimden!»

Papaz onu dinlemeden cadırın kapısına çıkıp birine seslendi. Biraz sonra, şişman, yeni traş olmuş bir adam geldi.

«Sizin düşüncenizi almak istiyorum, rahip Victor,» dedi Bennett. «Bu çocuğu çadırın yanında buldum, dışarda karanlıkta. Küçük bir hırsız olduğunu düşünerek cezalandırdıktan sonra salıverecektim. Ama ingilizce konuşuyor ve boynundaki şu muskaya da çok önem veriyor. Bu olayı aydınlatmakta bana yardım edebileceğinizi umuyorum.»

«İngilizce konuşan bir hırsız mı? Sahi mi? Şu muskayı bir görelim bakalım. Yok, hayır, bu bir hıristiyan muskası değil, Bennett.»

«Ama açmaya hakkımız var mı? Birkaç kamçı vurup salıversek...»

Kim :

«Ben hiçbir şey çalmadım» diye karşı çıktı. «Asıl siz beni tekmelediniz. Şimdi büyümü verin de gideyim.»

Rahip Victor :

«O kadar acele etme bakalım, çocuk. Önce bir incelevelim şunu,» dedi.

Zavallı O'Hara'nın **ne varietur**'ünü,

askerlikten ayrılma belgesini ve Kim'in doğum kâğıdını elinde evirip çevirdi. O'Hara bu son kâğıdın üzerinde birçok yeri, oğlu için bir şeyler yapabilmek kaygısıyla **«Oğlumla ilgilenin»** diye karalamış, kâğıdın altına da okunaklı bir yazıyla imzasını atarak birliğinin numarasını yazmıştı.

Rahip Victor, bunları okuyup Bennett'e geri verdikten sonra:

«Ey karanlıkların gücü!» diye haykırdı ve Kim'e sordu:

«Bu kâğıtların anlamını biliyor musun?»

«Evet,» dedi çocuk. «Onlar benimdir ve gitmek istiyorum.»

«Sıvışmaya bu kadar meraklı bir dilenciyi ilk defa görüyorum. Bu işin altında bir sır var. Tanrı'nın hikmetine inanır mısınız, Bennett?»

«İnandığım kanısındayım.»

«Peki, ben mucizelere de inanırım. Karanlıkların gücü! Kimball O'Hara!

Bu da onun oğlu. Ama bu çocuk yerli. Oysa Kimball'ın Annie Shott ile evlendiğini gözlerimle görmüştüm. Ne zamandan beri bu kâğıtlar sende, çocuk?»

«Küçüklüğümden beri.»

Rahip Victor birkaç adım ilerleyip Kim'in elbisesini kaldırdı:

«Bakın, Bennett!» diye haykırdı. «Siyah değil, beyaz. Senin adın ne, çocuk?»

«Kim.»

«Kimball olmasın?»

«Belki. Bırakacak mısınız beni?»

«Kim Ya sonrası?»

«Kim Rishti diye çağırıyorlar beni.»

«Ne demek Rishti?»

«Eye-rishti babamın alayıydı.»

«Irish (24) Şimdi anlıyorum. Neredeydi baban?»

«Şimdi yok. öldü.»

«Ne kaba konuşuyorsun sen böyle?»

---

(24) Irish: İrlandalı.

«Babam ben çok küçükken Lahor' da öldü. Bana bakan kadının kiralık arabalar durağının bulunduğu alanda bir **kabarri** dükkânı vardı.«

Kim hayatının hikâyesini anlatmaya başlamıştı. Gerçeği anlatmanın ne yararı dokunacağını kendisi de bilmiyordu ama. İki rahip. biri protestan biri katolik olan iki rahip dikkatle dinliyor, arada bir şaşkınlık ünlemleriyle sözünü kesiyorlardı. Kim. nasıl bir ermiş Lama'nın müridi olduğunu, onunla birlikte kutsal bir ırmağı aradıklarını anlatarak sözlerini bitirdi. Sonra gidip Lama'yı çağırmalarını: onun. sözlerini doğrulayacağını söyledi.

Rahip Bennett'le birlikte gittiler. Birkaç dakika sonra Lama çadıra giriyordu. Beyazların göreneklerini bilmeyen iyi kalpli vaslı adama. Kim'in bir beyaz olduğunu. bu nedenle bütün beyaz çocuklar gibi eğitilmesi gerektiğini anlatmak epey zor oldu.

«Bunlar diyorlar ki...» diye söze başlayan Kim, durumu yaşlı adama açıklamaya çalıştı. «Bunlar diyorlar ki falım gerçekleşiyormuş. Ben şimdi onlara ve Kızıl Boğa'ya dönmüşüm... (Oysa sen benim buraya yalnız merak sebebiyle geldiğimi biliyorsun.) Bir sahib olmak için **madrissah'a** (25) gitmem gerekiyormuş. Şimdi razı olmuş gibi yapacağım, en kötü ihtimalle, senden ayrı birkaç yemek yerim. Sonra kaçıp Saharanpur yolunda sana yetişirim. Sen Kulu'lu bayanla kal Derviş Baba, ben gelinceye kadar, ne olursa olsun, arabasının yanından ayrılma.»

«Sahib, bir sahibin oğlu...» Lama'nın sesi duyduğu acıdan boğuklaşmıştı. «Ama hiçbir beyaz bu ülkeyi, ülkenin geleneklerini senden iyi tanıyamaz. Senin bir sahib olduğuna nasıl inanılabilir?»

---

(25) **Madrissah**: Medrese, okul.

«Ne önemi var, Derviş Baba? Unutma, yalnız bir ya da iki gece ayrı kalacağım senden. Ne kadar çabuk kılık değiştirebildiğimi hatırlasana. Büyük Zam-Zammah'ın altında, seninle ilk konuştuğum zamanki gibi olacak.»

«Harikalar Evi'ne ilk gelişimde beyazlar gibi giyinmiş bir çocuktun. İkinci görüşümde ise hindu gibi giyinmiştin. Üçüncü defa hangi kılığa girecek-sin?» Sonra hüzünle gülümsedi «Ah, chela'm, yaşlı bir adama kötülük ettin sen, çünkü kalbim sana bağlandı.»

«Benim kalbim de sana... Ama Kızıl Boğa'nın beni böyle güç durumlara sokacağını nereden bilebilirdim?»

Lama yüzünü örttü, tesbihini çekmeye başladı. Kim, yanına çömelip elbisesinin eteğini tuttu.

Lama, birkaç dakika süren bir sessizlikten sonra yeniden söze başladı:

«Beyaz insanların göreneklerini anlamıyorum ben. Demek çocuğu elimden

alacaklar, demek benim müridimi bir sahib yapmak istiyorlar. Peki ben ne yapacağım? Irmağımı nasıl bulacağım? Onların müritleri yok muymuş?»

Rahip Victor, Lama'ya dikkatle bakarak:

«Ey tanrısal iyilik! Onu nasıl avutmalı bilmem,» dedi.

«Bu çocuğu alıp götüremez elbet, ama yine de iyi bir adam, iyi bir adam olduğuna eminim.»

Lama'nın sesinin tonu değişmişti:

«Şimdi söyle bana. Seni ne yapacaklar?»

«Sahib yapacaklar. Hiç olmazsa onlar böyle düşünüyorlar Ama yarın değil öbür gün geleceğim ben. Üzülme...»

«Sahib. ama nasıl bir sahib? Şu adam gibi mi, yoksa bunun gibi mi? Rahip Victor'u gösterdi «Yoksa dün akşam gördüğüm kılıçlı, sert adımlarla yürüyen adamlar gibi mi?»

«Olabilir.»

Kim, rahip Victor'a ingilizce birkaç soru sordu. Verdiği karşılıkları Lama'ya çeviriyordu.

«Bana diyor ki; 'Bu çocuğu elimden alıyor, ne yapacağınızı da söyleyemiyorsunuz.' Ayrıca, 'Bunu gitmeden önce söyleyin bana, çünkü bir çocuğun eğitimi önemsiz birşey değildir,' diyor.»

«Şimdilik seni okula göndereceğiz. Gerisi sonra düşünülür.»

Lama, Kim'e:

«Sahiblerde eğitim bedava mı, yoksa parayla mı diye sor,» dedi. Kim de Lama'nın sözlerini ingilizceye çevirdi.

«Öğretmene para ödenir diyorlar, benim için bu parayı birlik verecekmiş... Ama bütün bunların ne önemi var? Yalnız bir gece kalacağım ben bunlarla.»

«Ne kadar çok para ödenirse o kadar iyi mi eğitilir?» Lama. Kim'in kaçış tasarılarına aldırmadan soru sormaya devam ediyordu. «Birinin eğitilmesi için para vermekte kötü birşey yok. Bilgisiz

bir insanın bilgi edinmesine yardım etmek sevaptır.»

Tesbih, Lama'nın parmakları arasında hızla dönüyordu. Sonra Lama gözlerini ikinci cellâdının yüzüne dikti:

«Kaç paraya iyi ve uygun bir eğitim sağlayacaklarını sor. Ve hangi şehirde?»

Kim, Lama'nın sorusunu ingilizceye çevirince, rahip Victor:

«Eh,» dedi. «Duruma göre değişir. Ordu Öksüzler Evi'nde kaldığın sürece eğitim masraflarını birlik öder. Pencap' daki Mason Öksüzler Evi'ne de gönderilebilirsin. Ama bunun ne demek olduğunu ne senin, ne de Lama'nın bildiğini sanmıyorum. Bir çocuk için Hindistan' daki en iyi okul ise, hiç şüphesiz, Lucknow'daki **St. Xavier's in Partibus'dur.**

Kim, bu sözleri çevirdi, sonra yeniden sordu:

«Lama yılda ne kadar ödenmesi gerektiğini soruyor.»

Rahip Victor:

Mahbub Ali "Unıballa'ya benim için bir haber götür" dedi.

«İki ya da üçyüz rupi,» diye karşılık verdi.

Bu uzun konuşmadan artık birşey anlamayarak sabırsızlanan Bennett'in tersine, bir süreden beri şaşırmayı bırakmıştı.

«Lama, 'Okulun adını ve paranın tutarını bir kâğıda yazıp bana versinler,» diyor. Altına kendi adınızı da yazmanızı istiyor, birkaç gün sonra size bir mektup gönderecekmiş. Ayrıca, sizin iyi bir adam, ötekinin ise aptalın biri olduğunu söylüyor. Şimdi gitmek istiyor.»

Lama birden kalkıp çıktı. Rahip Victor ayağa fırlayarak:

«Gidip nöbetçilerin eline düşecek.» diye haykırdı. «Ama ben bu çocuğu bırakamam.»

Kim peşinden gitmek için atıldıysa da tuttular. Dışarıdan hiçbir ses gelmedi. Lama kaybolmuştu.

Kim, sakin sakin papazın çadırına yerleşti. Lama, Kulu'lu Bayan Rajput

ile kalacağına söz vermişti; gerisi önemli değildi onun için. İki rahibin ateşli ateşli tartışmaları da eğlenceli oluyordu. Sonunda rahip Victor, Kim'e dönerek:

«Dostun Kızıl Boğa'ya teşekkür etmelisin. Sanawar'da seni adam edeceğiz,» dedi, «protestan yapmak pahasına olsa.»

Kim sözünü kesti:

«Ama siz Sanawar'a gitmiyorsunuz.»

«Elbet Sanawar'a gidiyoruz, oğlum. Komutanın emri bu. Komutan nereye gideceğimizi O'Hara'nın oğlundan daha iyi bilir, değil mi?»

«Siz Sanawar'a gitmiyorsunuz, savaşa gidiyorsunuz.»

Oradakilerin hepsi kahkahayla gülmeye başladılar.

«Birliği biraz daha iyi tanıyınca normal yürüyüşle savaş yürüyüşünü birbirine karıştırmazsın, Kim. Ama yine de, er geç savaşa gideceğimizi umuyoruz.»

«Ama sizin savaşa gittiğinizi iyi biliyorum ben!» diye karşılık verdi Kim yine. Bunlar savaşa gittiklerini bilmiyorlarsa, Umballa'da, verandada dinlediğim konuşmalardan da haberleri yoktur, diye düşündü sonra.

«Erdemlerin arasında gelecekten haber vermek de mi var? Götürün onu, çavuş.»

Bir saat sonra, kırların karanlığı içinde vahşi bir hayvan gibi tortop olmuştu Kim. Güzelce yıkanmış; sonra verdikleri korkunç bir ipekli elbiseyi giymişti. Kolları, paçaları bol geldiği için sarkıyordu.

«Şimdi, trampetçilerin arasında yatıp uyu Bu iki er de yanında kalıp seni bekleyecekler.»

ALTINCI BÖLÜM

ERTESİ sabah, erkenden çadırlar bozulup kaldırıldı. Maverickler, Büyük Yol'un uzağında kalan bir ara yoldan Umballa'ya doğru ilerlemeye başladılar. Bir yük arabasının yanında, asker karılarının hararetli konuşmaları arasında sürüklenip giden Kim, bir gece önceki kendine güvenini kaybetmişti. Rahip Victor'un bir yandan, Saygıdeğer Bennett'in öte yandan kendisini göz altında tuttuklarını anlıyordu.

Kafile öğleye az kala durdu. Arkadan deveyle gelip yetişen bir ulak, alba-

ya bir zarf teslim etti. Albay gelen mesajı okudu, sonra binbaşıyla birşeyler konuştu. Yarım mil kadar uzakta bulunan Kim, albayın çevresinde gürültülü bir neşe doğduğunu, yolun tozları arasında bulunduğu yere doğru yayıldığını gördü. Sonra biri bağırarak eliyle Kim'in omzuna vurdu:

«Söyle bakalım, Şeytanın küçük oğlu... Nerden biliyordun bunu? Rahip, söyletebilecek misiniz onu?»

Bir pony yanına yaklaştı, Kim kaldırıldığını, rahibin önüne, eğere oturtulduğunu hissetti.

«Gördüğün gibi, oğlum, dün akşam söylediklerin gerçekleşti. Savaşa hazırlanma emri aldık. Yarın Umballa'dan cepheye hareket edeceğiz.»

«Cephe ne demek?» diye sordu Kim. Askerlik terimlerini bilmiyordu elbet.

«Senin dediğin gibi savaşa gidiyoruz yani.»

«Elbet savaşa gideceksiniz. Dün akşam söyledim size.»

«Doğru, ama ey cehennem karanlığının gücü, nereden biliyordun bunu?»

Kim'in gözleri pırıldadı. Başını salladı, ağzını sıkı sıkı kapadı ve esrarlı bir görünüşe büründü.

Rahip toz bulutu içinde ilerledi. Emir erleri, çavuşlar, subaylar, herkes birbirine onu gösteriyor; birliğin önünde ilerleyen albay bile, arada bir, merakla bakıyordu.

Birlik akşam Umballa istasyonunun yanındaki kamp alanında durdu. Ertesi sabah Mavericklер düzgün sıralarla yola çıktılar Kim ise, bir trampetçiye teslim edilerek bir kışlanın bembeyaz, ıssız duvarları arasına gönderildi Burada bir çadır bezinin üzerine büzülüp uyumaya başladı. Ama sinirli yüzlü, topal bir adam gelip Kim'i uyandırdı ve öğretmen olduğunu söyledi Kim'in savunmaya geçmesi için yetti bu da.

«Gidin buradan. Hiçbir şey öğrenmek istemiyorum ben!» diye haykırdı. Ama adam onu kulaklarından yakaladığı gibi bir odaya sürükledi. Burada bir düzine kadar trampetçi çocuk vardı Kim'e, hiçbir şey yapmasını bilmiyorsa sessiz oturmasını söyledikten sonra, kara bir tahtaya beyaz çizgiler çizerek anlaşılmaz şeyler öğretmeye başladı. Kim de yarıda kalan şekerlemesine daldı yeniden.

Sonunda, Tanrı'dan ilham gelmiş olacak ki, adam çocuklara serbest olduklarını söyledi. Bu söz üzerine, verandayı geçerek, güneşe ve açık havaya doğru ilk atılan Kim oldu.

Ama ince ve keskin bir ses, arkasından haykırdı:

«Dur burada! Bana seni gözetlemek görevini verdiler. Benim gözümün önünden ayrılmayacaksın. Nereye gidiyordun?»

Sabahtan beri peşinden ayrılmayan

trampetçi çocuktu bu. Ondört yaşlarında şişman, yüzü çilli bir oğlandı. Kim, ayakkabılarının tabanından başındaki kurdelelerle süslenmiş yuvarlak beresine kadar sövdü oğlana. Bir an düşündükten sonra da:

«Tatlı almak için çarşıya gidiyorum,» dedi.

«Çarşı, gitmemiz için verilen sınırların dışında kalıyor. Gidersek ceza yeriz. Geri dön diyorum sana.»

«Gidebileceğim en yakın sınır neresi öyleyse?»

Kim 'sınır' kelimesinin anlamını bilmiyordu ama kibar davranmak istiyordu.

«En yakın sınır mı? En uzak sınır demek istiyorsun herhalde? İşte, yolun üzerindeki o ağaca kadar gidebilirsin.»

«Öyleyse oraya gidiyorum.»

«Peki, git bakalım. Ben gelmiyorum; hava çok sıcak. Seni buradan gözetle-

rim. Ama sakın kaçma. Kaçarsan üniformandan tanıyıp hemen yakalarlar.»

Kim ağaca kadar gitti ve oradan geçen bir çöpçüye yakındaki çarşının gezgin yazıcısını hemen kendisine göndermesini rica etti. Adam gelince, Mahbub Ali için şu mektubu yazdırdı :

«İhtiyarla birlikte Umballa'ya kadar trenle geldim. Umballa'da doru kısrağın soy ağacını gereken yere götürdüm. (Bahçede görüp işittiklerinden sonra kır aygırlardan söz etmeyi uygun bulmuyordu artık.) **Emrini eksiksiz yerine getirdim. Sonra yürüyerek Benares'e doğru ilerlemeye başladık. Üçüncü gün bir alaya rastladık. Kamplarına yaklaşınca beni yakaladılar. Boynumda taşıdığım ve senin de bildiğin büyülü kâğıtlar yüzünden, alayın askerlerinden birinin oğlu olduğum ortaya çıktı. Sık sık söz ettiğimiz benim Kızıl Boğa hikâyesinde de böyle olduğunu biliyorsun. Bir rahip bana yeni elbiseler ve yeni bir ad ver-**

di. Elbiseler çok ağır, ama ben bir Sahibim, kalbimde büyük bir üzüntü var. Beni okula gönderecek, dövecekler. Buranın havasını da suyunu da sevmiyorum. Bana yardım et, Mahbub Ali, biraz da para yolla. Bu mektubu yazan yazıcının ücretini verecek kadar bile param yok.»

Kim verandaya dönünce trampetçi çocuk:

«Orada o Arap'la neler konuştun?» diye sordu «Sizi gördüm.»

«Hiç, havadan sudan konuştuk.»

«Sen yerliler gibi **bât** konuşmasını biliyorsun, öyle mi?»

«Yok canım Yerli dilini pek az biliyorum Şimdi ne yapıyoruz?»

«Biraz sonra yemek borusu çalacak. Ben de alayla gitmek isterdim Burada kalıp okula gitmekten başka birşey yapamamak çok sıkıcı!»

Kıslaya döndüler İkindi üzeri bir asker gelip Kim'i kışlanın öteki kanadında

kalan rahip Victor'a götürdü. Rahip kırmızı mürekkeple ve İngilizce yazılmış bir mektup okuyordu. Kim'e her zamankinden daha büyük bir merakla baktı.

«Günlerin nasıl geçiyor, oğul? Pek iyi değil, ha? Senin gibi vahşi bir hayvan için oldukça çetin bir hayat değil mi? Şimdi beni dinle. Dostundan olağanüstü bir mektup aldım.»

«Neredeymiş? İyi miymiş?» diye çocuk rahibin sözünü kesti. «Mektup yazmanın bir yolunu bulduğuna göre iyi demektir.»

«Onu çok mu seviyorsun?»

«Elbet. O da beni seviyordu.»

«Bu mektuba bakılırsa gerçekten öyle gözüküyor. İngilizce yazmasını bilmez değil mi?»

«Benim bildiğim kadarıyla hayır. İngilizce bilen bir yazıcı bulup mektubu ona yazdırmıştır. Anlayacağınızı umarım.»

«Para durumunun nasıl olduğunu biliyor musun?»

Kim'in yüzünde beliren anlam, bu konuda hiç bilgisi olmadığını açıkça gösteriyordu.

«Nerden bileyim?»

«Dinle bakalım öyleyse, birşey anlayacak mısın? Mektubun ilk kısmını atlıyorum...

'Eğer, zatıâliniz, çocuğuma, bu ayın 15'inde çadırımızda sözünü ettiğiniz (burası ticaret mektubu gibi yazılmış) **Xavier'de, en iyi eğitimi sağlamayı kabul ederse** (St. Xavier in Partibus kolejinden söz ediyor sanırım), **her şeye gücü yeten Tanrı, koruyucu elini zatıâlinizin ve çocuklarınızın, onların ve onların çocuklarının üzerinden eksik etmesin.'**

«Bir de şurayı dinle:»

'Çocuğun eksiksiz eğitimi için her yıl göndermek istediğim 300 rupiyi zatıâliniz kabul etmek lütfunu gösteriniz ve parayı çekebileceğiniz herhangi

bir yere gönderebilmem için bana biraz zaman veriniz. Zatıâlilerinin kölesinin şu anda başını koyacak bir yeri bulunmamaktadır. Çok konuşan yaşlı bayanın elinden kaçmak için, Saharanpur'a da gitmek istemediğinden, trenle Benares'e gitmekten başka çaresi yoktur.'

Sonra Kim'e sordu:

«Ne anlama geliyor bütün bunlar?»

«Bayan ona **puro**, yani aile rahibi olmasını, kendisiyle Saharanpur'a gelmesini teklif etmiş olmalı. Ama o, Irmağını aramaya devam etmek için, kabul etmek istemiyor. Gerçekten çok geveze bir kadındır.»

«Sen anladın demek? Ben hiçbir şey anlamıyorum. Mektuba devam edelim:»

'Şimdi Benares'e gidecek, gözlerimin bebeği olan çocuk için parayı oradan yollayacağım. Size, Tanrı aşkına, bu eğitim işiyle ilgilenmeniz için yalvarırım. Ben, görevim olduğu üzere, bütün kalbimle sizin için dua etmeyi üzerime alı-

yorum. Irmağını arayan Such-zen rahibi saygıdeğer Teshoo Lama için Sobrao Satai tarafından yazılmıştır. Adres: Benares'te Tirthankers Tapınağı. Not: Çocuğun gözlerimin bebeği olduğunu ve her yıl 300 rupi göndereceğimi unutmayınız. Her Şeye Gücü Yeten Tanrı aşkına.»

Kim'e dönerek sordu:

«Sana göre, nedir bu? Ne yapmalıyım? Bir delinin saçmalaması olarak mı, yoksa bir iş teklifi olarak mı kabul etmeli? Sana soruyorum bunu; çünkü ben bu mektup konusunda ne düşüneceğimi bilemiyorum.»

«Eğitimim için size yılda 300 rupi vereceğini söylüyorsa, vereceğinden emin olabilirsiniz.»

«Senin görüşün bu mu?»

«Elbet. O böyle dedikten sonra.»

Rahip biraz düşündükten sonra Kim'e döndü:

«Ben inanmıyorum buna. Ama

önemli değil, nasıl olsa göreceğiz. Senin bugün Sanawar Öksüzler Evi'ne hareket etmen gerekiyordu. Orduya girecek yaşa gelinceye kadar orada kalabilmen için gerekli masrafı birlik karşılayacaktı. Bennett böyle istiyordu; orada seni protestan yapacaktı. Ama seni St. Xavier'e gönderirlerse, orada hem daha iyi bir eğitim göreceksin, hem de gerçek dini (26) öğreneceksin.»

Kim, kendisi için dilenen kimse olmadan Benares'e gitmek için trene binecek olan Lama'yı düşünmeye dalmıştı; onu dinlemiyordu.

«Ben de başkaları gibi yapacağım» dedi rahip Victor. «Zaman isteyeceğim. Dostun Benares'ten parayı yollarsa... Ama. cehennem karanlığının gücü. onun

(26) Katolik olan rahip Victor, rahip Bennet'in mezhebi olan protestanlığın değil kendi mezhebi olan katolikliğin gerçek din olduğunu söylemek istiyor.

gibi gezgin bir dilenci 300 rupiyi nereden bulabilir?... O zaman Lucknow'a gideceksin, bilet paranı ben vereceğim. Dostun parayı yollamazsa, oradan Ordu Öksüzler Evi'ne gidersin. Sana üç günlük süre veriyorum.» Rahip Victor, sözlerini «Artık konuşacak birşey kalmadığı için,» diye bitirdi; «öteki çocuklarla oynamaya gidebilirsin.»

O bitmek tükenmek bilmez gibi görünen gün sona ermişti. Kim uyumak istediğini söyleyince öteki çocuklar, elbiselerini katlamasını, ayakkabılarını çıkarmasını öğrettiler. Şafakla birlikte borunun sesiyle uyandı ve kahvaltıdan sonra yine öğretmenin eline düştü. Adam, üzeri Kim için hiçbir anlamı olmayan harflerle dolu bir sayfayı burnuna sokmuş, harflere birtakım garip adlar veriyor. onu da sebepsiz yere dövüyordu.

Her gürültüde yankılanan o geniş, beyaz ve boş yatakhanelerde üç gün geçirdi böylece. İkindi üzerleri trampetçiy-

le birlikte çıkıyordu. Çocuk pek az konuşuyor; sözleri arasında sık sık, beyazların konuşmalarında çok rastlanan sövgüleri kullanıyordu.

Dördüncü günün sabahı zavallı trampetçinin başına bir kaza geldi. Kim ile birlikte Umballa koşu alanına giden çocuk, biraz sonra tek başına döndü. Hiçbir kötülük yapmadığı genç O'Hara'nın yoldan geçmekte olan kızıl saçlı bir Arabı çağırdığını. adamın onu dövdükten sonra. Kim'i terkisine alıp hızla uzaklaştığını anlattı Rahip Victor'a iletilen haber, adamın şaşkınlığını artırmaktan başka birşeye yaramadı Benares'teki Tirthankers tapınağı'ndan aldığı bir Hint bankasının 300 rupilik çekiyle 'Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'ya garip bir seslenişin de ekli olduğu mektup yüzünden yeterince sıkıntıdaydı zaten.

Rahip Victor, çeki elinde evirip çevirerek:

«Cehennem karanlığının gücü!» diye mırıldandı. «Bu haylaz da kendi gibi serseri arkadaşlarından biriyle kaçmanın tam sırasını buldu.»

Aynı saatta, Umballa koşu alanında, bir yandan burnundan ateş saçan bir boz aygırı zaptetmeye çalışan Mahbub Ali, öte yandan önünde oturan Kim'e:

«Ama biraz düşün, Bütün Dünyanın Küçük Dostu, benim bütün şerefim, adım söz konusu burada,» diyordu. «Bütün birliklerin bütün subayları, ayrıca bütün Umballa halkı Mahbub Ali'yi tanır. O çocuğu dövüp seni atıma aldığımı mutlaka görmüşlerdir; çocuk mutlaka cezalandırılır. Şimdi, bu açıklığın ortasında da görülebiliriz. Seni nasıl götürebilirim? Ya da seni istediğin yere gitmeye bıraksam sonra ne gibi bir sebep gösterebilirim buna? Hapse atarlar beni. Biraz sabırlı ol. İnsan sahib olunca durumun gerektirdiği gibi davranmalıdır.

Büyüdüğün zaman seni dinlemediği için teşekkür edeceksin Mahbub Ali'ye.»

«O nöbetçilerden uzağa, şu üniformadan kurtulabileceğim bir yere götür beni. Benares'e gidip yine Ermişimle birlikte yaşamak istiyorum. Sahib olmak filan istemiyorum ben. O mektubu yerine teslim ettiğimi de unutma.»

Aygır sert bir hareket yaptı; ihtiyatı bir yana bırakan Mahbub Ali, üzengilerin sivri uçlarını hayvanın böğrüne saplamıştı.

Tüccar, ilgisiz bir tonla:

«Ne yapalım!» diye karşılık verdi. «Önemli birşey değildi zaten. Sen de Benares'e gitmek için oradan geçiyordun. Ben de, o sahib de konunun ne olduğunu unuttuk bile. Peter Sahib'in soy ağacını istediği bir doru kısrak değil miydi mesele?»

Kim o an anladı tuzağı. Söz konusu olanın bir doru kısrak olduğunu hemen kabul etse, Mahbub Ali birşeylerden

şüphelendiği sonucuna varacaktı. Bu yüzden:

«Doru kısrak mı?» dedi. «Ne ilgisi var?. Aldığım görevleri bu kadar çabuk unutmam ben. Soy ağacı istenen, kır bir aygırdı.»

«Öyle, haklısın, kır bir Arap aygırıydı. Ama sen mektubunda 'doru kısrak' yazmıştın.»

«Bir yazıcıya doğruyu söylemenin ne gereği var?»

Tam bu anda bir ses:

«Hey, Mahbub, ihtiyar çapkın, dur bakalım!» diye bağırdı. Bir İngiliz'di seslenen. Küçük polo tayıyla yanlarına yaklaştı.

«Her yanda seni arıyordum. Bu Cabuli iyi koşuyor; satılık mı? Ama bu terkindeki de nedir?»

Mahbub Ali. ciddi ciddi, «bir çocuk» diye karşılık verdi «Başka bir cocuk dövüyordu. Bu velet Lahor'da büyüdü. Asker yapmak istediklerini sanıyorum:

Babasının birliği tarafından bulunmuş. Birlik geçen hafta savaş için cepheye gitmişti. Ama ben çocuğun askerliğe yetenekli olduğunu pek sanmıyorum. Atla gezdirmek için yanıma aldım.» Sonra Kim'e döndü: «Söyle bana ,kışla nerede, seni götürmem gerekiyor artık.»

«Sen bırak beni, ben yolu tek başıma bulurum.»

«Ama kaçarsan ben suçlu olurum.»

İngiliz söze karıştı:

«Olsa olsa yemekhaneye doğru kaçar. Nereye gitsin istiyorsunuz?»

«Çocuk burada, Hindistan'da doğdu. Her tarafta arkadaşları vardır; canının istediği yere gidebilir Çapkın haylazın biridir. Kılık değiştirebilse, bir anda aşağı sınıftan bir hinduya benzeyebilir.»

Mahbub kışlaya doğru yönelirken Kim'i dikkatli bir gözle inceleyen İngiliz:

«Vay canına!» diye bağırdı. Kim ise dişlerini gıcırdatıyordu. Bütün hain Af-

ganlılar gibi kendisiyle alay ediyordu demek Mahbub.

Mahbub Ali sözlerine devam etti:

«Okula gönderecek, ağır çizmeler giydirecek, bunun gibi bir üniformanın içine sokacaklar. Sonuç olarak da bütün bildiklerini unutturacaklar. Şimdi söyle bakalım bana çocuk: Kışlan nerede?»

Kim, öfkesinden konuşamadığı için, beyaz binanın rahip Victor'un kaldığı kanadını parmağıyla gösterdi.

Mahbub :

«Belki iyi bir asker,» diye sözlerini sürdürdü, «ya da emir eri olabilir. Bir defasında onunla Lahor'dan Benares'e bir haber göndermiştim, kır bir aygırın soy ağacıyla ilgili bir haber.»

İşte bu fazlaydı. iyice kırılmış, gücenmişti Kim Çünkü konuştukları sahib. Kim'in savaşa sebep olan mektubu teslim ettiği sahibin ta kendisiydi İhanetinden dolayı cehennem alevleri içinde yanan Mahbub Ali'ye bir göz attı

Kim. Ama beyaz adamdan yardım istemek ve Afganlı'nın maskesini düşürmek aklının köşesinden bile geçmemişti. Bu arada, Mahbub Ali, İngiliz'e anlamlı anlamlı bakıyor, İngiliz ise, öfkesinden titreyen Kim'i inceliyordu.

Tüccar:

«Atımın iyi yetiştirilmiş olduğunu görüyorsunuz, değil mi sahib?» dedi. «Başka bir at olsaydı çoktan çifte atmaya başlamıştı şimdi.»

İngiliz, kısa bir sessizlikten sonra. «Öyle mi?» dedi «Bu çocuğu asker yapmak isteyen kim peki?»

«Onu bulan birlik; özellikle birliğin papazı, sahib.»

«O da geliyor işte.»

Kim, rahip Victor'u görünce boğazının kuruduğunu hissetti. Rahip, başı açık, verandanın merdivenlerini inerek onlara doğru geliyordu Kim'e:

«Cehennem karanlığının gücü! O' Hara ha? Ama ne kadar çok yerli dos-

tun var senin?» diye sordu. Çocuk attan inmiş, önünde ayakta duruyordu. Cesareti kırılmış gibi görünüyordu.

Albay neşeyle:

«Günaydın rahip efendi!» dedi. «Ününüzü duydum. Epeydir ziyaretinize gelmek istiyordum ama ancak bugün fırsat çıktı. Ben Creighton'um.»

Rahib Victor :

«Geldiğinize çok sevindim,» diye karşılık verdi. «Bu çocuğu getirdiğiniz için de ayrıca teşekkür ederim.»

«Yok, teşekküre değecek birşey yapmadım ben. Sonra, çocuk kaçmamıştı. Ama siz hâlâ Mahbub Ali'yi tanımıyorsunuz, değil mi?»

Sonra, atının üzerinde sessiz sessiz oturan Afganlı'yı gösterdi :

«Burada bir ay kalınca onu daha iyi tanıyacaksınız. Bu çocuk gerçekten çok ilgi çekici bir tip. Biraz bilgi verebilir misiniz bana?»

Rahip Victor :

«Bilgi vermek mi?» diye patladı. «Asıl benim size ihtiyacım var. Bu şeytan öyle bir güç duruma soktu ki... Bundan ancak siz kurtarabilirsiniz beni... Cehennem karanlığının gücü! Yerlileri biraz olsun tanıyan birine içimi dökmek istiyordum ben de!»

İngiliz, tüccara dönerek:

«Mahbub, dostum, vaktin varsa biraz bekle beni» dedi. Sonra rahibe döndü: «İşte emrinizdeyim, rahip Victor! Çocuk nereye gitti ama? Ha, Mahbub Ali ile çene çalmaya gitmiş, Gerçekten garip bu çocuk!»

Verandadaki iskemlelerden birine oturdu. Oturduğu yerden Kim ile Mahbub'u görebiliyordu. Rahip, içeri sigara almaya gitti.

Creighton, Kim'in Mahbub'a acı acı çattığını duydu:

«Bundan sonra bir Brahman'a güvenirim de bir Afganlı'ya güvenmem, Mahbub Ali!»

«İnan bana, Bütün Dünyanın Küçük Dostu,» dedi Mahbub; «sana büyük bir iyilik yapıyorum ben. Seni asker yapmayacaklar, merak etme!»

Creighton :

«Ah kurnaz tilki!» diye düşündü. «Ama yanılmıyorsun, Mahbub! Bu çocuk harcanmamalı.»

Rahip Victor, içerden seslendi:

«Biraz daha sabredeceksiniz, belgeleri arıyorum.»

Bu arada at tüccarı :

«Benim yüzümden bu Albay sahibin sevgisini kazanır, iyiliğini görürsen,» diyordu; «büyüdüğün zaman bana teşekkür etmeyecek misin?»

«Hayır, bin kere hayır. Ben senden yalnızca beni yoluma gitmeye bırakmanı istemiştim. Oysa sen beni İngilizler'e sattın. Kanımın karşılığı olarak kaç para veriyorlar?»

Albay purosunun ucunu ısırırken:

«Ne şeytan çocuk!» diye mırıldandı.

Sonra, elinde bir deste kâğıtla kendisine doğru gelen rahip Victor'a döndü.

Mahbub Ali, Kim'e :

«Rahibin albaya gösterdiği o mektuplar kimin?» diye sordu. «Dizginlerime bakıyormuş gibi atımın gerisinde dur.»

«Benim Ermişin gönderdiği mektup olmalı. Eğitimim için 300 rupi ödeyeceğini yazıyor...»

«Oh oh! Kızıl Rahibin yapamayacağı şey yok desene! Hangi okulda peki?»

«Onu yalnız Tanrı bilir! Ama Nucklao olduğunu sanıyorum.»

«Evet, orada gerçekten bir okul var. Sahiblerin oğulları için Bütün Dünyanın Küçük Dostu'nu Lama da seviyor demek?»

«Evet, üstelik o bana hiç yalan söylemedi, hapse de attırmadı.»

Aradan beş, on, onbeş dakika geçti. Rahip Victor durmadan birşeyler anlatıyor, arada bir de Albay'a sorular soruyordu.

«İşte, çocuk üzerine bildiğim herşeyi anlattım; içimi döküp rahatladım biraz. Hiç böyle bir hikâye dinlemiş miydiniz?»

«Yaşlı adamın parayı gönderdiği bir gerçek yine de. Gobind Sahai'nin çekleri de buradan Çin'e kadar her yerde geçer,» diye karşılık verdi Albay. «Size ne diyebilirim? Yerlileri ne kadar iyi tanırsanız, o kadar güçleşiyor anlamanız. Bakın, Rahip Efendi: Lama parayı ödeyeceğini söylediğine göre ödeyecektir, sağ da kalsa, ölse de. Mirasçıları da bu parayı ödemeyi kabul edeceklerdir demek istiyorum. Benim düşünceme göre, şimdi yapılacak en iyi şey, çocuğu Lucknow'a göndermektir. Asker çocuğu olduğu için parasız yolculuk edebilir, ayrıca kendisine birliğin ödeneğinden de bir miktar para ayrılabilir. Hatta şöyle de yapabiliriz: Ben gelecek hafta Lucknow'a gidiyorum. Çocuğu yanımda götürebilirim. Onu adamlarıma teslim edin. Böylece işler yoluna girmiş olur.»

«Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Gerçekten büyük bir iyilik ediyorsunuz bana.»

«Ne önemi var! Lama belli bir amaç için gönderiyor parayı bize. Kural olarak geri çeviremeyiz. Anlaştık, değil mi? Önümüzdeki salı çocuğu istasyona gönderirsiniz, Güney'e giden gece trenine... O güne kadar çocuk başınıza pek bir iş açamaz herhalde.»

«Üzerimden büyük bir yükü alıyorsunuz!.. Bir de şu iş var..» Rahip elindeki çeki gösterdi. «Ben ne Gobind Sahai'yi tanırım, ne bankasını.»

«Ben parayı çekip alındıları size gönderirim.»

«Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.»

«Birşey değil. Aman Tanrım! Mahbub'u unuttum gitti!...»

Albay seslenince at tüccarı gölgesinde oturduğu ağacın arkasından çıktı.

«Şimdi ne yapıyoruz, Mahbub?»

«Şu tay konusunda birşey söylemek istiyorum,» dedi Mahbub. 'Tay' sözüyle Kim'i anlatmak istiyordu. «Bir tay polo atı olmak için doğmuşsa ve topu kimse öğretmeden yalnız içgüdüsüyle izliyorsa, onu yük hayvanı olarak yetiştirmek büyük bir günah olur, sahib.»

«Ben de aynı düşüncedeyim. Tay polo oyunu için yetiştirilecek,» diye karşılık verdi Albay. Sonra rahibe döndü:

«Bu insanların aklında atlardan başka şey yoktur, Rahip Efendi,» dedi. «Peki, Mahbub, bana satacak birşeyin varsa yarın görüşürüz.»

Tüccar, elini sallayarak Albay'ı selâmladı. Sonra çok üzgün duran Kim'in yanından geçerken fısıldadı:

«Biraz sabırlı ol, Bütün Dünyanın Dostu. İşlerin yolunda. Yakında Nucklao'ya gideceksin. Al. bu parayla yazıcının ücretini ödersin. Bundan sonra çok daha sık görüşeceğimizi umuyorum.»

Bunu söyledikten sonra dörtnala

uzaklaştı. Biraz sonra da Albay verandadan yerli dilinde seslendi:

«Dinle beni, küçük. Üç gün sonra benimle Lucknow'a geleceksin. Birçok yeni şey göreceksin orada. Bu üç gün içinde uslu dur ve sakın kaçma. Lucknow'da okula gideceksin.»

Kim:

«Ermişimi görecek miyim orada?» diye sordu.

«Lucknow, Benares'e Umballa'dan çok daha yakındır. Hem belki koleje benim koruyuculuğum altında girersin. Mahbub Ali de biliyor bunu. Yeniden sokaklara dönersen o da kızar. Senin için birçok şey söylediler bana ve ben hiç bir şeyi unutmam.»

Kim:

«Bekleyeceğim,» diye söz verdi. «Ama cocuklar beni döver...»

Tam bu anda yemek borusu çaldı.

YEDİNCİ BÖLÜM

İKİNDİ ÜZERİ, kırmızı suratlı öğretmen, Kim'e **«kaydının silindiğini»** söyledi. Kim için anlamsız bir sözdü bu tabii. Ne demek olduğunu ancak oynamaya gidebileceğini söyledikleri zaman anladı. Anlar anlamaz da doğru çarşıya kosup bir pul borçlu olduğu genç yazıcıyı buldu.

«Paranı ödeyeceğim,» dedi. «Ama önce bana bir mektup daha yazacaksın».

Yazıcı olan bitenden haberi olduğunu göstermek ister gibi

«Mahbub Ali Umballa'da,» dedi.

Kim :

«Mahbub Ali'ye değil, bir rahibe yazmak istiyorum,» diye karşılık verdi. «Kalemini alıp hemen yazmaya başla :

Bir Irmak arayan ve şimdi Benares'te Tirthankers Tapınağı'nda kalan, Bhotiyan'lı ermiş Lama Teshoo'ya. Üç gün sonra Nuckloa'ya gidiyorum, Nucklao'daki okula. Bu okulun adı St. Xavier, Nucklao'da ama neresinde olduğunu bilmiyorum.'»

Yazıcı sözünü kesti:

«Ben Nucklao'yu bilirim. Okulun nerede olduğunu yazalım istersen.»

«Yaz öyleyse, yarım **anna** vereceğim sana.»

Kalem gıcırdayarak kâğıdın üzerinde kaydı. Adres yazılmıştı.

«Böylece yolu şaşırmaz» Sonra birden başını kaldırdı. «Yoldan bize bakan o adam kim?»

Kim, gözlerini kaldırınca albay Creighton'u gördü.

«Ha, kışlanın rahibini tanıyan bir sahib Yanına gitmemi istiyor.»

Kim yanına gelince Albay :

«Ne yapıyordun?» diye sordu.

«Merak etmeyin, kaçmıyorum. Benares'te bulunan Ermişime mektup yazdırıyorum.»

«Bunu düşünmemiştim. Lucknow'a benimle geldiğini mi yazıyorsun?»

«Hayır. Şüpheniz varsa mektubu okuyun.»

Albay garip bir gülümseyişle yine sordu:

«Adımı niçin yazmadın peki?»

Kim bütün cesaretini topladı.

«Birgün, bazı olaylara karışmış sahiblerin adlarının mektuplara yazılmasının doğru olmadığını söylediler bana. Bundan birçok önemli tasarıların boşa çıkması tehlikesi doğabilirmiş.»

Albay :

«Sen çok iyi yetişmişsin!» diye bağırınca Kim zevkten kızardı.

Sonra Albay :

«Sigara tabakamı rahibin verandasında unutmuşum,» dedi. «Bu akşam evime getiriver.»

Kim :

«Eviniz nerede?» diye sordu. Albay'ın kendisini denemek istediğini sezerek tetikte duruyordu.

Albay :

«Çarşıda kime sorsan gösterir,» dedikten sonra gitti.

Kim, yazıcının yanına dönünce :

«Sigara tabakasını unutmuş,» diye açıkladı. «Bu aksam evine götürmemi istedi. Mektubum bitti sayılır. Yalnız su sözleri de ekle: **«'Gel, yanıma gel! Mutlaka gel!»** Sonra ilgisiz bir tavırla sordu: «Sigara tabakasını unutan bu sahibin kim olduğunu biliyor musun »

«Kim olacak, Creighton sahib. Garip bir sahib, alaysiz bir albay.»

«Ne yapiyor öyleyse?»

«Tanrı bilir! Durmadan at alıyor ama hiçbirine bindiği yok. Ona buna aptalca sorular soruyor At konusunda kolayca aldatıldığı için tüccarlar **'aptalların babası'** diyorlar ona. Mahbub Ali ise sahiblerin en delisi olduğunu söylüyor.»

Kim «Ya, öyle mi?» dedikten sonra yazıcının yanından ayrıldı. Sekizbin insanın, bir sürü topun savaşa gönderilmesi sonucunu doğuran haberler alan birinin deli olamayacağını düşündü.

Mahbub Ali, büyük bir ihtimalle, Albay Creighton için casusluk yapıyordu. Kim de Mahbub Ali için yapmamış mıydı aynı işi? Hiç şüphesiz Albay Creighton da, at tüccarı gibi, çok kurnaz olduklarını göstermeyen insanlara önem veriyordu.

■

ÇOK İYİ bir insan olan Rahip Victor, Kim'i istasyona götürdü; Albay Cre-

ighton'un kompartımanının yanındaki ikinci mevki bir kompartımana bindirdi. İçten bir heyecanla vedalaştılar.

Biraz sonra Albay çocuğu yanına çağırıp uzun bir söylev çekti. Söylediklerinden Kim'in anladığı tek şey. Hindistan Haritacılık Servisi'ne mühendis olarak girebilmesi için çok çalışması gerektiği oldu. Çok çalışır. iyi davranışlarıyla kendini sevdirir ve sınavlarını verirse daha onyedi yaşında ayda 300 rupi alabilecekti. Üstelik Albay daha iyi bir iş bulmak için ilgileneceğine de söz veriyordu.

Albay :

«Yolların, dağların, ırmakların haritasını çıkarmayı öğrenmen gerekiyor,» diye sözlerine devam etti. «Her şeyi, aradan uzunca bir süre geçtikten sonra da kâğıda geçirebilmek için, kafana iyice yerleştirmelisin. Ayrıca St. Xavier'de icindeki cevheri yok etmelerine de meydan verme. Oradaki çocukların hemen hepsi yerlileri aşağı görürler. Sen bir sahibsin,

bir sahibin oğlusun, ama yerlileri hiçbir zaman aşağı görmemelisin. Hükümet hizmetine girer girmez yerli halkın gelenek ve göreneklerini, dilini anlar gibi görünmek zorunda olduklarını sanan birçok genç gördüm. Hepsi bu bilgisizlikleri yüzünden işten atıldılar. Bilgisizlikten büyük günah olmadığını sakın unutma.»

Güneye doğru yaptıkları bu yirmidört saatlık yolculuk sırasında Albay, Kim'i defalarca yanına çağırttı. Her seferinde aynı konuya döndüğü için Kim :

«Mühendis olduğum zaman,» diye düşündü; «ben, Mahbub Ali ve Albay aynı amaç için çalışacağız demek. Mahbub Ali'nin yaptığı gibi benden yararlanacak sanıyorum. Bu şekilde, kendi hayatımı, eskiden olduğu gibi yaşayabileceksem çok iyi. Ama şu elbiselere de ne kadar giysem alışamayacağım galiba!»

Kalabalık Lucknow istasyonuna vardıklarında, Kim durmadan çevresine bakınmasına karşılık Lama'yı göremedi. Al-

bay, duyduğu hayal kırıklığını güçlükle boğmaya çalışan Kim'i bir **ticca-garri**'ye (27) bindirip tek başına St. Xavier'e gönderdi.

Vedalaşırken :

«Allahaısmarladık demiyorum, çünkü yine görüşeceğiz,» dedi. «İyi davranmasını bilirsen bir kereden de fazla görüşeceğiz hem. Sen bana henüz hiçbir iyi davranış örneği vermedin.»

Kim, yalnız rütbece eşit olanlar arasında kullanılan «sen»le konuşmaya cesaret etti:

«Sana o kır aygırın soy ağacını getirdiğim akşam da mı vermedim?»

Albay, arabaya binmekte olan Kim'e yerini hatırlatan bir bakışla:

«İnsan unutmasını bilirse çok kazanır, kardeşçiğim!» diye karşılık verdi.

Kim her zamanki sakin halini ancak beş dakika sonra bulabildi. Ancak bun-

(27) **Ticca-garri** : Bir çeşit fayton.

dan sonra kendisi için yeni olan bu havayı, -içmek istercesine- içine çekip ciğerlerine doldurdu.

'Zengin bir şehir burası,' diye düşündü; 'Lahor'dan daha zengin. Çarşısı kimbilir ne kadar güzeldir.' Ve arabacıya seslendi:

«Arabacı, beni biraz çarşının içinde dolaştır!»

«Seni koleje götürmemi emrettiler bana!»

Arabacı 'sen' demişti ona; oysa bir yerli, bir beyazla böyle konuşamazdı. Yerli diliyle güzelce açıkladı bunu Kim! Üstelik arabaya kurulup tam iki saat şehrin içinde dolaştı.

Sonunda:

«Şimdi okula gidiyoruz,» diye emretti.

Eski ve büyük 'St. Xavier in Partibus' okulu, şehrin biraz dışında, Gumti ırmağının kıyısındaki geniş bir açıklığın

ortasındaydı. Okul birçok beyaz yapıdan meydana geliyordu.

Kim :

«İçerde kimler var?» diye sordu.

Arabacı :

«Sahib oğulları var,» diye karşılık verdi. Kim, tam ağzını açacakken gözü bir kapının yanında oturan kişiye takıldı. Adam, batmak üzere olan günün solgun ışığında, duvarın önünde ancak belli belirsiz seçiliyordu.

«Dur!» diye haykırdı çocuk. «Burada bekle. Okula biraz sonra gideceğiz.»

Arabacı :

«Peki bütün bu dolaşmanın, bu beklemenin parasını kim ödeyecek bana?» diye sızlandı. «Deli mi bu çocuk?»

Ama Kim çoktan atlamıştı yola. Lama'nın pis, sarı elbisesinin altından çıkan tozlu ayaklarını okşuyordu şimdi.

Lama, tekdüze bir sesle:

«Birbuçuk gündür burada bekliyorum seni,» diye başladı. «Yanımda bir

de müridim vardı. Tirthankers tapınağındaki arkadaşım kılavuz olarak vermişti. Mektubunu alır almaz Benares'ten trenle buraya geldim. Evet, iyi besleniyorum, hiçbir şeye ihtiyacım yok.»

«Ama niçin Kulu'lu kadının yanında kalmadın, Derviş Baba? Benares'e kadar nasıl ulaşabildin? Ayrıldığımızdan beri kalbim üzüntüyle dolu.»

«O kadın bitmek tükenmek bilmeyen konuşmalarıyla ve sürekli büyü istekleriyle beni yoruyordu.»

«Peki şimdi ne yaptığını anlat bana?»

«Senin bilgili bir insan olmana yardım ederek sevap kazanıyorum, ey chela'm!»

Arabacı:

«Atlar üşüyor, karınları aç!» diye inledi.

Kim, omzunun üstünden haykırdı:

«Cehenneme git!» Sonra Lama'ya döndü: «Görüyorsun, burada yalnızım,

nereye gideceğimi, başıma ne geleceğini bilmiyorum. Bir Pathan'dan başka birşey olmayan Mahbub Ali'nin dışında, senden başka dostum yok, Derviş Baba! Ne olur gitme!»

Lama titreyen sesiyle :

«Bunu da düşündüm,» diye karşılık verdi. «Ayaklarının bilgi yolunda yürüdüğünü zaman zaman gözlerimle görerek sevap kazanabilirim. Sana ne öğreteceklerini bilmiyorum. Ama rahip Hindistan'da hiçbir sahib oğlunun senden iyi eğitim görmeyeceğini yazdı. Böylece, arada bir seni görmeye geleceğim. Belki bana bu gözlüğü armağan eden sahib gibi bir sahib olursun (Lama gözlüğünün camlarını özenle temizledi.) Umudum budur. Çünkü Lahor Harikalar Evi'ndeki sahib birçok rahipten daha bilgili. Gerçek bir 'Bilgelik Çeşmesi'ydi o. Belki de beni, birlikte geçirdiğimiz günleri unutursun.»

Kim :

«Ama senin ekmeğini yiyorum ben,» diye haykırdı. «Nasıl olur da unutabilirim seni?»

«Hayır, hayır!» Lama çocuğu kendinden uzaklaştırdı. «Benares'e dönmem gerekiyor .Artık bu ülkenin yazıcılarının âdetlerini öğrendim, arada bir sana bir mektup yollarım. Kimi zaman da gelip görürüm.»

Bir sahib oğlu olduğunu unutan Kim, Lama'nın eteğini yakalayıp ağlamaklı bir sesle sızlandı :

«Ama ben mektuplarımı nereye göndereceğim?»

«Benares'te Tirthankers tapınağına. Irmağımı buluncaya kadar kalmak üzere seçtiğim yer orasıdır. Ağlama, görüyorsun, 'Arzu' bir sanı, bir hayaldir. Şimdi, 'Bilgi Eşiği'ni aşıp içeri gir. İçeri girdiğini görmek istiyorum... Beni seviyor musun? Git şimdi, kalbim parçalanıyor çünkü... Ben yine geleceğim... Mutlaka geleceğim.»

Lama binaya giren **ticca-garri**'yi göz leriyle izledi, sonra hızlı adımlarla uzaklaştı.

«Bilginin Kapıları» gıcırdayarak kapandı.

■

HİNDİSTAN'DA doğup yetişen her çocuğun, başka hiçbir ülkeninkilere benzemeyen alışkanlıkları, âdetleri vardır. Böyle bir çocuğu eğitecek olan öğretmenlerin, bir İngiliz öğretmeninin anlayamayacağı yöntemler uygulaması gerekir. Bu nedenle, Kim'in, St. Xavier'de günlerini nasıl geçirdiği, iki-üç yüz kadar olgunlaşmamış çocukla ilişkilerinin nasıl olduğu hiç önemli değil Yalnız, alçakgönüllü davranması gerektiğini bir an bile unutmadı Kim. Bir de, yerlilere benzemek isteyenlerin St. Xavier'de hoş görülmediğini. Bir gün gerçek bir sahib olacaklarını, yerlileri yöneteceklerini

unutmamaları gerekiyordu. Bunu da hiç aklından çıkarmıyordu Kim.

Sonunda tatil, ağustostan ekime kadar süren uzun tatil gelip çattığında, Kim'e Kuzeye, Umballa'nın ötesindeki tepelere gitmesi gerektiği; orada kendisiyle Rahip Victor'un ilgileneceği bildirildi.

Kim :

«Acaba birliğin okullarından birine mi gideceğim?» diye sordu.

Öğretmen :

«Öyle sanıyorum,» diye karşılık verdi. «Haylazlık edemeyeceğiniz bir yere gitmeniz sizin için iyi olacaktır. Delhi'ye kadar genç De Castro ile gideceksiniz.»

Kim, durumu uzun uzun düşündü, inceledi. Albayın emrettiği gibi çalışmıştı. Ve arkadaşlarından öğrendiği kadarıyla, bir kolej öğrencisinin tatili, istediği gibi kullanabileceği bir 'nimet'ti. Okuyup yazmasını da öğrenmişti artık. Lama'dan uzun süredir bir haber almamış-

tı ama tek başına da yola düşebilirdi. Ayak parmakları arasından fışkıran yumuşacık çamuru özlemişti. Tereyağında kızartılmış koyun butlarını, kakuleli pirinç pilavının nefis kokusunu, safranlı pirinç pilavını, soğanın, sarımsağın tadını, çarşının yağlı tatlılarını, okulda yasak olan bütün bu sevdiği şeyleri düşündükçe ağzının suyu akıyordu.

Öğretmenlerin hepsi gittiği için okul boştu. Albay Creighton'un verdiği yol kâğıdı hâlâ cebindeydi, Mahbub Ali ile Albayın verdiği paraları da bir kenarda saklamıştı. İki rupi, yedi anna'sı vardı; bu, küçük bir servetti onun için. Üzerinde K.O.H. harfleri bulunan yeni bavulu ve eşya dengi hazırlanmıştı; boş yatakhanede duruyordu.

Kim, bunlara bakarken, 'Sahibler daima eşyalarının kölesidirler,» diye düşündü. 'Ama siz burada kalacaksınız.'

Ilık yağmurun altında çıktı. Kurnaz kurnaz gülümsüyordu. Bir süre önce

gördüğü evi aramaya başladı. Bir saat sonra bu evden çıktığında, en küçük ayrıntılarına kadar aşağı sınıftan bir hindu çocuğu kılığındaydı. Yaptığı ilk iş, bir açıkhava kebapçısına koşup kendine güzel bir ziyafet çekmek oldu.

Lucknow istasyonuna gidince, arkadaşı De Castro'nun ikinci mevki bir kompartımana bindiğini gördü. Kendisi, üçüncü mevki kompartımana bindi. Yol arkadaşlarına, bir hokkabazın çırağı olduğunu, hastalandığı için yola devam edemediğini, şimdi ustasını bulmak üzere Umballa'ya gittiğini anlattı. O gece bütün Hindistan'da Kim'den mutlu kimse yoktu. Umballa'da trenden inip kırların, tarlaların camuruna batarak doğuya, ihtiyar emekli askerin oturduğu köye doğru yola koyuldu.

Bu sırada Simla'da bulunan Albay Creighton, genç O'Hara'nın kaybolduğunu bildiren bir telgraf alıyordu. O günlerde Mahbub Ali de at satışı dolayısıyla

aynı şehirdeydi. Ertesi sabah, Annandale hipodromunda atla dolaşırlarken, albay Creighton Mahbub Ali'ye haberi verdi.

«Endişe edilecek birşey yok bunda,» dedi tüccar. «İnsanlar da atlara benzer. Tuza ihtiyaçları olduğu zaman, bunu yemliklerinde bulamazlarsa, topraktan yalarlar. Kim, bir süre için sokağa döndü. **Madrissah**'ta sıkılmış olmalı. Bir polo tayının, dizginlerini koparark oyunu kendi başına öğrenmek için kaçmasına benziyor bu.»

«Size göre, başına birşey gelmemiş midir »

«Yalnız hastalık öldürebilir onu. O çocuk için başka birşeyden korkmam ben. Bir maymun ağaçtan ağaca atlarken düşmez.»

Ertesi sabah aynı koşu alanında, Mahbub Ali'nin aygırı, Albay'ın atına yaklaştı.

«Size dediğim gibi çıktı,» diye söze

başladı tüccar. «Umballa'dan geçmiş ve oradan bana bir mektup göndermiş.»

Rahat bir soluk alan Albay:

«Ne yazıyor?» dedi.

Mahbub'un gözleri neşeyle parlıyordu. Kimsenin görülmeden yanlarına yaklaşamayacağı orta çayıra doğru sürdüler atlarını.

«Bütün Dünyanın Dostu olan Yıldızların Dostu.»

«Ne demek bu?»

«Ona Lahor'da verdikleri ad. **'Bütün Dünyanın Dostu, kendine istediği yere gitme iznini verdi. Okulun açılacağı gün geri dönecek. Bavuluyla çamaşırlarını aldırın ve bu hareket bir suçsa, Dostluğun Eli, Ceza Kamçısını üzerimden uzaklaştırsın.'** Başka şeyler de yazmış ama...»

«Önemi yok, okuyun.»

«'Çatalla yiyenler bazı şeyleri bilmez. Bir süre elle yemek daha iyi olacak. Bunu anlamayanlara inandırıcı sözler söy-

leyin ki dönüşümde iyi karşılasınlar.' Görüyorsunuz, mektubun deyişi öyle akıllıca ki, söylemek istediklerini konunun yabancısı olanlar anlayamaz.»

«Hadi bakalım, Ceza Kamçısı'nı uzaklaştırmak için Dostluğun Eli iş başına!» dedi Albay, gülerek. «Size daha önce de söylediğim gibi sokağa dönmek istiyordu; şimdi de aranızda barışı sağlamam için bana başvuruyor. Döneceğini söylüyor. Ama tecrübesini artırmak, geliştirmek istiyor. Düşünün biraz, sahib! Çocuk okulda üç ay kaldı ve henüz dizgine alışmadı. Kendi hesabıma, ben sevinirim buna. Tay oyunu öğreniyor.»

«Evet, ama bir daha tek başına gitmemeli.»

«Niçin ama?» diye sordu Mahbub. «Albay sahibin koruyuculuğu altına girmeden pekâlâ tek başına yaşayabiliyordu. Bu çocuk aptal değil. Gerekince bana gelecektir.»

Mahbub Ali'nin bu sözleri bir ay

sonra gerçekleşti. Tüccar, at almak için Umballa'da bulunuyordu. Kim'le, bir akşam üzeri, Kalka sokağından atıyla geçerken karşılaştı. Kendisinden sadaka isteyen küçük bir hindu çocuğuna söven Mahbub Ali, ingilizce karşılık alınca çok şaşırdı. Bereket, yakınlarda Mahbub Ali'nin şaşkınlığını görecek kimse yoktu.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

TÜCCAR, Kim'e güzel bir müslüman elbisesi buldu, sonra istasyon yakınlarında bir oda kiraladı. Kim, gönderdiği yemeği yedikten sonra da Mahbub Ali:

«Şimdi beni dinle,» dedi. «Albayın kamçısını üzerinden uzaklaştırmam küçük bir hizmet değildir sanırım.»

Kim, havaya bir ağız dolusu duman püskürttükten sonra, sakin bir tavırla:

«Doğru» diyerek kabul etti. «Çok doğru.»

«Ama bu kaçıp dönmelerin hoş birşey olduğunu sanmamalısın.»

«Bu benim tatilimdi, hacı. Haftalarca köle gibi kapalı kaldım. Okul kapandıktan sonra niçin kaçıp istediğim gibi gezemeyecekmişim?»

«Öyle olduğunu kabul edelim. Ama şimdi sana birşey söyleyeceğim, Bütün Dünyanın Dostu. Böyle yapmakla senin istediğini yerine getirmiş oluyorsam da...»

Kim, derin bir hoşnutlukla :

«İstediğimi bir defa daha yerine getirmiştin,» dedi. «Umballa'da, trampetçi çocuk beni dövdüğü gün, beni onun elinden kurtarıp atına aldığın zaman.»

«Daha açık konuş. Herkes yalan söyleyebilir ama biz ikimiz... Şunu bil ki senin hayatın da benim elimde. Bir parmağımı kımıldatmama bakar bu...»

«Bunu da biliyorum,» diye karşılık verdi Kim. «Ve bu aramızda sağlam bir bağ meydana getiriyor. Hiç şüphesiz senin gücün benimkinden çok. Öldürülmüş ya da yol kıyısında bir kuyuya atıl-

mış küçük bir çocukla kim ilgilenir öyle değil mi? Ama, burada, Simla'da, Boğazların ötesinde bir yerde, atlarının arasında öldürülmüş olarak bulunsan, birçok insan, 'Mahbub Ali'ye ne oldu?' diye sorar. Hiç şüphe yok, Albay da bu konuda bir soruşturma açar, ama pek ileri gidemez elbet. (Kim'in yüzünde kötümser bir anlam belirdi.) Herkesin, 'Albay sahibin bu at tüccarıyla ne ilgisi var?' diye düşünmesinden çekinir çünkü. Öte yandan, ben sağ olursam...»

«Sağ kalacağını hiç sanma...»

«Olabilir, ama ne diyordum, sağ olursam ben, ama yalnız ben, birinin, belki herhangi bir hırsızın, Keşmir Hanı'nda, Mahbub Ali'nin bölmesine girdiğini, her yeri, terliklerinin tabanlarını bile araştırdıktan sonra ya da araştırmadan önce onu öldürdüğünü bilebilirim. Bu da Albay'a verilmeye değer bir haberdir ama, onun 'Mahbub Ali'den bana ne?' deyivermeyeceğini kim bilir?»

Bir ağız dolusu duman ağır ağır yükseldi, uzun bir sessizlikten sonra Mahbub Ali, şaşkın ve hayran :

«Sen **madrissah**'ta, sahiblerin oğullarıyla, kafanda bu düşüncelerle mi yatıp kalkıyor, öğretmenlerin verdiği dersleri kafanda bu düşüncelerle mi dinliyorsun?» diye sordu.

Kim, tatlı bir sesle :

«Emir öyle,» dedi. «Emre karşı çıkabilecek güçte miyim ben?»

«Sen iblisin ta kendisisin,» dedi Mahbub Ali. «Ama eşyalarımı karıştıran bu hırsız hikâyesi de nedir?»

«Sadece gözlerimle gördüğüm birşey» diye karşılık verdi Kim. «Lama'yla birlikte Keşmir Hanı'nda senin bölmenin yanında uyuduğumuz gece... Kapın kilitli değildi, bunun alışkanlıkların arasında olduğunu da sanmıyorum, Mahbub Ali. Adam, senin hemen dönmeyeceğinden emin bir tavırla içeri girdi. Ben aradaki tahta duvardan, deliklerin birinden

içeriyi gözlüyordum; böylece adamın herşeyi karıştırdığını, birşey aradığını gördüm. Halı, eyer, saksı ya da dizgin gibi birşey aramıyordu ama. Çok küçük ve dikkatle saklanmış birşeyi aradığı belliydi. Terliklerinin tabanlarını bile kamasının ucuyla kaldırıp bakması başka nasıl açıklanabilir, öyle değil mi?»

«Peki,» diye gülümsedi Mahbub Ali. «Bütün bunları görünce, sen neler düşündün bakalım, Bilgelik Kuyusu?»

«Hiç. Elimi her zaman boynumda taşıdığım muskamın üzerine koyup bir müslüman ekmeğini ısırınca dişlerimin arasına gelen kır aygırın soy ağacını hatırladım ve hemen Umballa'ya doğru yola çıktım. O anda, isteseydim, hayatın ellerimin arasındaydı. Adama, 'Burada bir kâğıt var, ne yazdığını bilmiyorum ama atlarla ilgili' demem yeterdi .Ne olurdu o zaman?» Mahbub Ali'ye kaçamak bir göz attı sonra.

«Düşündüğün gibi yapsaydın,» diye

karşılık verdi Mahbub Ali; «İki ya da en çok üç defa daha su içebilirdin, ama üçten fazla içebileceğini hiç sanmam.»

«Doğru. Bunu düşündüm, ama asıl seni sevdiğimi düşündüm Mahbub Ali. Bu yüzden, bildiğin gibi, Umballa'ya gittim; ama (işte bilmediğin birşey daha), Albay Creighton sahibin, kır aygırın soy ağacını okuduktan sonra ne yapacağını görmek için, bahçenin otları arasına gizlendim.»

«Peki ne yaptı bakalım Albay sahib?»

«Sen haberleri hediye etmekten zevk duyduğun için hediye mi ediyorsun, yoksa satıyor musun?» diye sordu Kim.

«Satıyorum ve satın alıyorum.» Mahbub, kuşağının arasından dört annalık bir para çıkarıp başının üstünde yüksekte tuttu.

«Sekiz,» dedi Kim düşünmeden. Yalnız Doğululer'ın özelliği olan o pazarlık içgüdüsüyle ağzından çıkmıştı bu söz.

Mahbub gülerek parayı avcunda sıktı :

«Böyle şeylerde pazarlık etmek çok kolaydır, Bütün Dünyanın Dostu,» dedi. «Tanrı aşkına söyle: Bizim hayatlarımız birbirine bağlı.»

«Peki. Jang-i-Lat sahibin yemeğe geldiğini gördüm. Biraz sonra ikisi birlikte Creighton sahibin çalışma odasına girip kır aygırın soy ağacını okudular. Sonra. büyük bir savaşın başlaması için emirler verdiklerini duydum.»

«Ha!» dedi Mahbub; gözlerinde bir ışık parlayıp sönmüştü. «Oyun çok iyi gitti Savaş bitti artık. kötülük yayılmadan kökünden kazındı. benim... Ve senin sayende.»

«Şimdi. senin haklı olduğunu anlıyorum hacı. volumun ne olduğunu açıkça görüyorum Kendimi olgunlaşmış hissedinceye kadar **madrissah'ta** kalacağım.»

«Doğru söyledin. Özellikle uzaklıkla-

rı ölçmesini, sayıları ve pusula kullanmasını öğrenmen gerekiyor. Biri bunları öğretmek için epeydir dağlarda bekliyor seni.»

«Bana öğretilen her şeyi öğreneceğim, ama bir şartla : **Madrissah** kapandığında kesinlikle özgür olmak istiyorum. **Madrissah** kapanınca insanlarımın arasına gidebilmeliyim, yoksa ölürüm...»

«Herkesin duyduğu bir ihtiyaç bu,» dedi Mahbub Ali «Şimdi gidip adamlarının yanında yat. istasyonun ilerisindeler. Ben şafakta geleceğim.»

«Hangi yoldan?»

«Şehirden gelen yoldan. Başka yol yok zaten Daha sonra Creighton sahibin yanına gideceğiz Seni dayaktan kurtardığımı da unutma.»

«Allah için! İnsanın bası omuzlarına incecik bir iplikle bağlıvken bir dayak nedir ki?»

Mahbub'un adamlarının yanına gi-den Kim, onlardan biraz ötede, birinden

aldığı bir yorgana sarınarak, bir vagonun tekerleklerinin dibine yattı. Tuğla kırıntıları, tren yükleri, pis pis kokan baltlarla atların arasında, nemli bir gecede böyle bir yatak Kim'den başka hiçbir Avrupalı çocuğu çekmezdi. Kim ise korkunç bir mutluluk duyuyordu. St. Xavier'deki tekdüze, süssüz, sıra sıra yatakların düşüncesi bile, kerrat cetvelini her okumak zorunda kaldığı zaman duyduğu o korkunç iç sıkıntısını verirken, bu çevre ve uğraşı değişikliği bu değişik hayat, canına can katıyordu.

Yarı uykuda, bir fısıltı dikkatini çekti. Kulak kabartınca, göremediği iki adamın konuşmasından, bunların Mahbub Ali'ye bir tuzak hazırladıklarını anladı.

Birkaç dakika sonra yerde vuvarlanarak yola varıyor ve karanlıkta kayboluyordu...

Hızla yürüyerek bir lâğım ağzına geldi içine girip çömelerek beklemeye başladı. Çenesi kapak görevi yapan taşın

hizasına geliyordu. Buradan, yoldan gelip geçen herkesi görebiliyordu.

Önce şehrin dış mahallelerine giden iki ya da üç araba, sonra öksüre öksüre bir polis, ruhları uzaklaştırmak için şarkı söyleyerek hızlı hızlı yürüyen birkaç yolcu geçti. Sonra yolun taşlarına vuran nal sesleri duyuldu.

Hayvan kanalın yanından sürünürcesine geçerken 'Bu Mahbub olmalı' diye düşünen Kim :

«Hey, Mahbub Ali, dikkatli ol!» diye fısıldadı.

Atlı, dizginleri sert bir şekilde kasıp atını lâğım kanalına doğru çevirdi.

«Geceleri bir daha nallı bir atla gezersem, canımı şeytan alsın!» diye homurdandı Mahbub. «Herkes peşine takılıyor.» Kendi kendine böyle konuşarak attan inip hayvanın ön bacağını kaldırdı. Eğildiği için başı, Kim'in başının birkaç karış ilerisindeydi şimdi

«Eğil iyice, öyle dur,» diye fısıldadı

Kim. «Gece gözlerle dolu. İki adam, at vagonlarının arkasına gizlenmiş seni bekliyor. Sen uyuyunca karnını kurşunla dolduracaklar. Başın için armağan veriliyor çünkü. Uyumak üzereyken, atların arasında konuşmalarını duyup dinledim.»

«İyi. Sen şimdi gidip uyu. Bu gece ölmeyeceğim.» Sonra atını çevirip karanlıkta kayboldu. Kim, bir süre lâğım kanalının içinde sürünerek ilerledi, istasyonun öbür tarafına gelince bir ceylân çevikliğiyle yolu geçip yattığı yere geldi ve yorganına sarınarak uzandı. 'Şimdi Mahbub'un haberi oldu,' diye düşünüyordu. 'Bunu bekliyordu da galiba. O iki adamın bu geceyi uyanık geçirmekten bir yarar göreceklerini pek sanmıyorum kendi hesabıma.' Böylece bir saat geçti. Sonunda Kim, bütün gece uyanık kalmak istemesine rağmen, uyuyakaldı.

Ama Mahbub uyumuyordu. Hemen bir plan kurup doğru istasyona gitti ve atını binanın dışına bağlayıp içeri girdi.

Yük taşıma kısmında çalışan ve o gece nöbetçi olan delikanlı :

«Merhaba, Mahbub Ali!» diye bağırdı. «Ne yapıyorsunuz burada? Tay satmaya mı geldiniz?»

«Şu anda at satmaya hiç niyetim yok doğrusu,» diye karşılık verdi Mahbub Ali. Çok ciddiydi. Aşağıda birkaç vagon atım var. Demiryolundan kimse farkına varmadan onları istasyondan çıkarabilirler mi diye düşünüyorum yalnız.»

«Sanmıyorum. Ama buna cesaret eden olursa, bizden şikâyet etmek hakkınızdır.»

«Vagonlardan birinin tekerleklerinin arasına saklanmış şüpheli iki kişi gördüğümü söyleyebilir miyim, öyleyse?»

«Sahi mi? Nasıl birileriydi?»

«Fakire (28) benziyorlardı. Ama bel-

(28) Fakir: Hint fakiri.

ki de vagonlardan birinden biraz buğday çalmaktan başka bir niyetleri yoktur.»

«Vagonlarınız nerede?»

«Şu tarafta, dipte, trenler için ışık yakılan yerde.»

«Anladım, işaret kabininden söz ediyorsunuz.»

«Rayların üzerinde, bu hattan gidilirse, yol tarafında, sağda. Ve...»

Memur uzaklaşmıştı bile. Hırsızlıklar nedeniyle Demiryolu Şirketi çok zarara uğradığından, birini yakalamak için yanıp tutuşan genç bir polisi uyandırmaya gidiyordu. Mahbub Ali, boyalı sakalının arkasından memnun gülümserken, bir yandan da 'Şimdi o koca ayakkabılarıyla herkesi ayağa kaldırarak koşacaklar, sonra da fakirler nereye gitti acaba diye şaşıracaklar,' diye düşünüyordu. Dişlerine kadar silahlanmış olarak hat boyunca koşarak gidişlerini görmek için birkaç dakika bekledi, ama onların yerine, küçük ve boş bir lo-

komotifin sessizce ilerlediğini gördü. Lokomotifin içindeki genç memuru ise ancak son anda fark edebildi.

'Bu çocuk üzerine karar vermekte acele etmişim; hiç aptal değilmiş,' diye düşündü. 'Trenle hırsız yakalamak çok orijinal bir buluş doğrusu.'

Mahbub Ali adamlarının yanına döndüğünde, kimse ona gece olanları anlatmayı düşünmedi. Yalnız hizmetine yeni girmiş genç bir uşağı, eşyalarını toplamasına yardım etmesi için çadırına çağırdığında:

«Her şeyi biliyorum,» diye fısıldadı. Eğer heybelerinin üzerine eğilmişti. «Bir trenle iki sahib geldi. Tren yavaş yavaş ileri geri giderken ben de vagonların önünde aşağı yukarı koşmaya başladım. Sonra, trendeki sahibler vagonun altına saklanan adamların üzerine atılıp onları yere serdiler. Ama adamların biri bir geyik boynuzuyla sahiblerin birine vurup yaraladı. Öteki sahib payına düşen ada-

mı tepeledikten sonra onun elinden aldığı küçük bir tüfekle ikinciyi vurdu. Sonra dört adam zincirlerinden boşanmış deliler gibi birbirlerine girdiler.»

Mahbub, gülümseyerek dinliyordu.

«Bak, Kim, bu anlattıkların bir **dewanee** (29) olayı değil, bir **nizamut** (30) olayıdır O adamlar benim düşmanımdı. Bizim kaderlerimiz birbirine bağlanmışa benziyor, Kim Şimdi atları yükleyip Simla yoluna düşelim bir an önce.»

Büyük bir aceleyle, bir Doğu aceleciliğiyle elbet, hazırlanmaya başladılar. Sonra yarım düzine kadar huysuz atın peşinde Kalka yoluna düştüler.

■

KİM, Kalka'dan, Pinjore bahçelerinden geçerek Umballa'dan Simla'ya yap-

(29) **Dewanee:** «Divanelik», delilik. Suç anlamına da **gelir.**

(30) **Nizamut:** Ağır suç.

tıkları bu uzun ve ağır yolculuğu hayatının sonuna kadar unutmadı. Ganj ırmağının anî bir taşkını atlardan birini (tabiî en iyisini) alıp götürdü Kim de boğulma tehlikesi atlattı. Daha sonra yolda bir hükümet filiyle karşılaşan atlar ürküp dağıldılar; hepsini yeniden toplamak, iki güne yakın zaman aldı. Yol, yüksek kayalıklar boyunca, ine çıka, döne dolaşa ilerliyordu. Şafağın gül rengi uzak karları aydınlatıyor. tepelerin taşlı yamaçlarında sıra sıra iri kaktüsler yükseliyor; çevre. sayısız çağlayanın uğultusuyla, maymunların şen haykırışlarıyla inliyordu Yol bovunca sarkık dallarıyla yüksek deodar ağaçları (31) sıralıydı. Ova, sık sık asağıda. ayaklarının dibinde beliriyordu Arada bir namaz kılmak için duruyorlardı (Mahbub Ali acelesi olma-

(31) Deodar: Himalaya dağlarında yetişen bir cins sedir ağacı.

dığı zamanlar çok dindardı); akşamları söyleşiler oluyordu. Bütün bunlar Kim'in kalbini neşeyle dolduruyor, onu mutluluğa boğuyordu.

Mahbub Ali:

«Albay Creighton geldiği zaman bu başıboşluk, bu şenlik sona erecek,» dedi Kim'e bir akşam.

«Ne güzel ülke, ne harika ülke bu Hindistan! Beş Irmak ülkesi, dünya ülkelerinin en güzeli!» diye haykırdı birden çocuk. Şiir söylüyordu sanki «Bak, hacı, şu görünen Simla mı? Ne güzel, Allah için!»

Mahbub:

«Creighton sahible konuştum,» diye sözüne devam etti. «Dostluğun Eli, ceza kamçısını ikinci defa uzaklaştırdı senden Albay, başıboş dolaşarak tam altmış gün kaybettiğini söylüyor. Seni bir dağ okuluna göndermek için vakit geçmiş artık.

«Tatilimin benim olduğunu söyledim. Anlaşmamızın en önemli kısmı bu.»

«Albay sahibin bu anlaşmadan haberi bile yok ama. Senin artık Lurgan sahibin evine gidip Nucklao'ya dönünceye kadar orada kalman gerekiyor.»

«Seninle kalmayı tercih ederdim, Mahbub Ali.»

«Nasıl bir şerefe lâyık görüldüğünü bilmiyorsun. Seni Lurgan sahib istiyor. Kıyıdan çıkacak, sonra tepeye doğru yola devam edeceksin. Orada, bir süre için, Creighton sahibe at satan Mahbub Ali'yi de, Creighton sahibi de unutacaksın.»

Kim başını eğerek :

«Peki.» dedi. «Ya bu Lurgan sahib kim?» Sonra, Mahbub'un gözlerinin bıçak gibi sertleştiğini görerek, aceleyle ekledi :

«Hayır, bu adı hiç duymadım da. Yoksa,» diye sesini alçalttı; «bizimkilerden biri mi?»

«Ne demek 'bizimkilerden biri' sa-

hib?» Mahbub, Avrupalılar'la konuşurken kullandığı tona dönmüştü. «Ben bir Pathan'ım, sense bir sahibsin, bir sahibin oğlu. Lurgan sahibin yukarda, Avrupalılar'ın mağazalarının arasında bir dükkânı var. Bütün Simla tanır onu. Sorarsın... Sonra, ey Bütün Dünyanın Dostu, o, her sözüne itaat etmen gereken bir insandır. Büyü yaptığını söylerler, ama bu tarafı seni ilgilendirmez. Sen tepeye çıkıp onu sor şimdi. Büyük Oyun başlıyor artık.»

"...Şu üniformadan kurtulabileceğim bir yere gidebilsem..."

DOKUZUNCU BÖLÜM

KİM, bir süre için sahibliğe dönmesi gerektiğini düşünerek bilinmeze doğru atıldı. Neşeli, kendine güvenliydi. Kafasına çakılmış olan bu düşünceyle Belediye'nin önünden geçen ana caddeye varınca çevresine bakındı. Bir sokak lambasının altına çömelmiş on yaşlarında bir hindu çocuğu dikkatini çekti.

«Lurgan sahibin evi nerede?» diye sordu çocuğa.

Çocuk:

«İngilizce anlamıyorum,» diye karşı-

lık verdi. Bunun üzerine Kim sorusunu yerli dilinde tekrarladı.

Çocuk, o zaman:

«Şimdi gösteririm sana,» dedi.

Altlarında kalan şehrin derinliklerinden yükselen gürültülerle titreyen bu sır dolu ikindi vakti, birlikte yürümeye başladılar. Jakko tepelerinden serin bir yel esiyordu. Yıldızlar titreşiyordu sanki bu yelle. Ovaya yayılmış evlerin ışıklarıysa ayaklarının dibinde, aşağılarda, ikinci bir gökyüzünün yıldızlarına benziyorlardı.

Kılavuzu sokağa bakan bir verandanın önünde durarak:

«Burası,» dedi.

Kapı yoktu. Girişi kamış ve inciye benzeyen taşlardan yapılmış basit bir perde örtüyor, aralıklardan içeriye akşam üstünün kızıl ışığı süzülüyordu.

Alnına, gözlerini korumak için bir siperlik takmış kara sakallı bir adam, bir masanın önünde oturmuş bir kupadan

aldığı cam boncukları incecik, ipek bir kordona diziyordu. Kim, lambanın ışığının vurduğu yerin dışında, bütün oda, Hindistan'ın dört bir yanındaki tapınaklarda görülen kristal eşyalarla doluymuş gibi bir izlenime kapıldı. Çocuğun genişlemiş burun deliklerine bir misk kokusu, sandal ve yasemin ağaçları kokusu geliyordu.

Bütün bu keskin kokular bir sahib olduğunu unutturdukları için hintçe:

«İşte geldim,» dedi.

Adam, Kim'in parmaklarının hareketlerini izlemekte güçlük çektiği bir ustalık ve çabuklukla boncukları kordona geçirirken:

«Yetmiş dokuz, seksen, seksenbir...» diye sayıyordu.

Sonra, siperliği yukarı itip, uzun bir an gözlerini Kim'e dikti. Gözbebekleri bazan irileşiyor, bazan da bir topluiğne başı kadar küçülüyorlardı.

Birden:

«Korkma,» dedi.

«Niçin korkacakmışım?»

«Bu gece burada yatacaksın, sonra da. Nucklao'ya dönünceye kadar benimle kalacaksın. Bu bir emirdir.»

Kim tekrarladı :

«Bir emir. Pekâlâ! Nerede yatacağım ya?»

Adam, odanın gölgede kalan kısmını göstererek :

«Burada, bu odada,» dedi.

Kim, sessizce kabul etti :

«Peki.»

«Adam «inci doktoru» Lurgan sahipti. On olağanüstü gün geçirdi Kim dükkânında. Birçok denemeden geçirildi, hatta bir de hipnotize denemesinden. Gözleme gücünü, anlama ve aklında tutma yeteneğini ve çabukluğunu, değişik kişiliklere bürünme konusundaki olağanüstü becerikliliğini denemek içindi bütün bunlar. Lurgan sahibin dükkânı yeryüzündeki en garip yerlerden biriydi; her

ırktan, her türden insan geliyordu buraya.

Akşama doğru Kim ve kendisine kılavuzluk eden hindu çocuğu o gün bütün görüp işittiklerini ayrıntılı bir şekilde anlatıyor, ayrıca, yüzünün anlatımına, giyimine, davranışlarına göre her ziyaretçi üzerine düşüncelerini söylüyor, ziyaretinin gerçek amacının ne olacağını tahmin etmeye çalışıyorlardı. Akşam yemeğinden sonra Lurgan sahib, çoğunlukla kılık değiştirmeler üzerinde duruyordu. Bu konuya karşı gerçek bir tutkusu vardı. Şaşılacak bir ustalıkla yüz makyajı yapmasını biliyor, şuraya buraya vurduğu bir iki fırça darbesiyle yüzleri tanınmayacak kadar değiştirebiliyordu. Ayrıca, dükkânı da her türden elbise, başlık ve sarıkla doluydu. Bir makyajın aksayan yanını da hemen görüyordu üstelik; gözü bu konuda çok keskindi: Tek ağacından (32) yapılmış divanı-

(32) **Tek ağacı**: Asya'nın sıcak kesimlerinde yetişen bir ağaç.

na oturarak saatlerce şu ya da bu sınıftan insanın nasıl yürüdüğünü, öksürdüğünü, geğirdiğini ve her şeyin nedenini açıklıyordu.

Bir akşam coşkuya kapılarak Lurgan sahibe, çeşitli fakirlerin müritlerinin nasıl dilendiklerini, kendisinin bu kılıkta nasıl dileneceğini, bir İngiliz'le, panayıra giden Pencaplı bir tüccarla ya da peçesiz bir kadınla nasıl konuşacağını gösterdi. Lurgan sahib gerçekten içten gelen bir gülüşten sonra, öyle küle bulanmış olarak yarım saat köşede oturmasını söyledi. Yarım saat sona ermeden içeri bodur, şişman ve tombul bacakları çoraplarının içinde oynayan bir babu (33) girdi. Sokak serserileri arasında kullanılan bir sövgü yağmuruyla karşıladı adamı Kim. Ama Lurgan sahibin

(33) Babu: Hindistan'da şirketlerde özel bir yeri olan Hintli memurlara verilen şeref ünvanı.

oyunuyla ilgilenecek yerde gözlerini adama dikmiş olması, canını sıktı.

Adam bir sigara yakarak:

«Gerçekten olağanüstü bir deneme olduğunu sanıyorum,» dedi. «Siz övgüyle söz etmiştiniz ama bu kadar becerikli olduğunu tahmin etmiyordum. İyi bir mühendis olması için ne kadar zaman gerekli şimdi? O zaman ilgileneceğim onunla.»

«Lucknow'da eğitimini bitirmesi gerekiyor.»

«Öyleyse elini çabuk tutmasını söyleyin ona. İyi geceler, Lurgan.» Sonra bataklığa dalan bir ineğin yürüyüşüyle çıkıp gitti.

Akşam, o gün gelenlerden konuşurlarken Lurgan sahib, Kim'e o adam için ne düşündüğünü sordu.

«Ben... Ben... Okuldan çıktığım zaman bana ihtiyacı olacağını sanıyorum ama... Nasıl başka bir tarzda giyinip,

başka bir tarzda konuştuğunu anlayamadım.»

«Bunu ve daha birçok şeyi sonra anlayacaksın. Babu bir albay için birtakım hikâyeler yazıyor. Simla'nın dışında pek tanınmaz. Sonra, önemli birşey daha: Adı yoktur, yalnız bir sayı ve harfle adlandırılır. Bizim âdetimiz böyledir.»

«Başkalarının başı için olduğu gibi onun başı için de bir armağan var mı?»

«Henüz yok, ama şu anda burada oturan bir çocuk kalkıp dışarı çıksa, bak, kapı açık-, bir eve, Aşağı Çarşı'daki Eski Tiyatro'nun arkasındaki kırmızı boyalı eve kadar gidip, 'Geçen ayki kötü haberleri veren Hurree Chunder Mookerjee'dir,' diye fısıldasa, o çocuk buraya kemeri rupi dolu dönebilir.»

Kim, hemen:

«Ne kadar?» diye sordu.

«Elli... Bin... Ne kadar isterse.»

«Güzel. Bu haberi verdikten sonra ne kadar daha yaşayabilir peki?»

«Kurnaz ve becerikliyse o gün belki ama, gecesine sağ kalmaz.»

«Ya Babu'nun hayatını böyle tehlikeye atmak için aldığı ücret nedir?»

«Elli, yüz, belki yüzelli rupi.»

«Mühendis olmam için daha kaç yıl geçecek?»

«Sabırlı ol, Bütün Dünyanın Dostu.» Kim, bu takma adıyla çağrıldığını duyunca şaşırdı. «Sana bu kadar zor gelen o yıllar benim olabilseydi keşke! Seni birçok şeyde denedim. Albay sahibe raporumu verdiğimde bunu da belirteceğim.»

Sonra birden İngilizce konuşmaya başlayarak :

«Tanrı aşkına! Sizde yetenek olduğuna inanıyorum O'Hara!» diye güldü. «Ama gururlanmamalı ve özellikle çok konusmamalısınız.»

Dört gün sonra Kalka'ya gidecek bir tonga'nın arkasında Kim ile küçük bavuluna bir yer bulundu. Yol arkadaşı

Babu'ydu. Başına saçaklı bir şal sarmış, biçimsiz sol bacağını altına almış, sabahın soğuğunda titriyor, homurdanıp duruyordu.

Kim, bu buz tutmuş yokuşlarda arabayla birlikte sarsılan geniş sırta bakarak:

'Bu adam nasıl bizimkilerden biri oluyor?' diye düşünüyordu. Bu düşünce birtakım parlak düşlere bıraktı sonra yerini. Ah, onun da, Babu gibi, bir harfi ve bir numarası olsaydı: onun da başına bir armağan konsaydı! Evet, birgün bunlar da olacaktı; mutlaka olacaktı!

Etnoloji Dairesi'nin bölümlerinden birinde R 17 numarasıyla kayıtlı olan Hurree Chunder Mookerjee, yolda Kim'e, Lucknow'da göreceği öğrenim üzerine uzun bir sövlev çekerek sınavlarını başarıyla vermiş bir çocuğun -bir pusulası, bir duvarcı gönyesi ve çok keskin bir görüsü de varsa- bir yerin haritasını bir süre sonra bile en ince ayrıntılarına kadar

çizebileceğini, bunu satarak bol para kazanabileceğini anlattı.

Bütün bunlardan sonra da sözlerini şöyle bitirdi:

«Birgün resmen tanışacağımızı umarım. **Ad interim (34)**, size şu betel kutusunu vermek istiyorum. Dört yıl kadar önce sadece iki rupiye almış olmama rağmen çok değerlidir. Benden bir anı olarak saklayın bunu. Şimdilik hoşçakalın.»

Umballa yolundaydılar Babu, sessizce, oradan kedi gibi kayıp geçen bir **ekka**'yı çağırdı ve gözden kayboldu.

■

BİR ÇOCUĞUN eğitimiyle, ana babasının dışında, pek az insan ilgilenir. Oysa, -iyi bildiğiniz gibi- Kim'in ne anası vardı, ne de babası. St. Xavier'in Par-

(34) **Ad interim**: (Latince) Son olarak.

tibus'daki kayıtlarına bakılınca, her üç aylık dönemin sonunda, Albay Creighton ile okul ücretini düzenli olarak gönderen Rahip Victor'a, Kim'in dersleri ve aldığı notlar üzerine birer rapor gönderildiği görülmektedir. Yine okulun kayıtlarında Kim'in matematik ve harita derslerinde büyük başarı ve yetenek gösterdiği, hatta bu konularda bir ödül aldığı da belirtilmiştir. Aldığı cezalar arasında ise, bütün bir gün dilenci bir dervişle kaybolduğu için verilen özellikle ağır bir ceza dikkati çeker. Kim, o gün bahçe duvarından atlayarak kaçmış ve bütün gün Gumti ırmağının kıyısında, gelecek tatilinde bir ay ya da hiç olmazsa bir hafta kendisiyle dolaşabilmek için Lama'ya yalvarmıştı. Ne var ki yaşlı adam bunun daha zamanı olmadığını söyleyerek karşı çıkmış ve kararından dönmemişti. Altı hafta sonraysa ,onaltı yaşını doldurmasına sadece dört ay kalmış olan Kim, bir «**Temel Geometri**» sınavını başarıyla veri-

yordu. Okulun defterlerinde, başka bir kayda rastlanmıyor. Üstelik, Kim'in aynı yıl Hindistan Haritacılık Dairesi'ne girenler arasında da adı yok Kayıtlardaki son not su: «Özel servise geçmiştir.»

Bu üç yıllık süre içinde, Benares'in Tirthakers tapınağındakiler Lama'nın zaman zaman ortadan kaybolduğunu, sonra yeniden belirdiğini görüyorlardı. Lama, her defasında daha zayıf ve soluk, fakat her zaman tatlı dilli ve nazik dönüyor; her dönüşünde serin hücresine çekilip yolun tozlarından kurtulduktan ve biraz dua ettikten sonra, Lucknow'a hareket ediyordu. Buradan dönüşlerinde ise, tapınaktakilerin hiçbirinin görmediği, esrarlı bir chela'nın güzelliğinden, bilgisinden başka birşeyden söz etmiyordu artık Bu öyle alçakgönüllü bir chela'ydı ki, üstadını, bilgelik kitaplarının dışında, tozların içinde görür görmez, o kapıları -kapalı da olsalar- aşıp yanına koşuyor, kendisini bütün şehrin önünde

kucaklıyordu. Böyle bir üstadla böyle bir **chela'nın** «Kurtuluş»u aramaya gitme zamanı geldiğinde alacakları ödül de çok büyük olacaktı elbet.

ONUNCU BÖLÜM

LURGAN SAHİB de Mahbub'u destekleyince, sonunda Kim'in istediği izin çıktı. Yalnız Kim, Lucknow şehrinden yerli kılığına girip ayrılmayacak, Mahbub Ali yakınlardaysa onun yanına gidecek ve kılık değiştirme işini onun gözleri önünde yapacaktı. Harita yapmakta kullandığı boya kutusu Kim'in o tatil yaptıklarını anlatabilse, çocuk mutlaka okuldan kovulurdu. Bir defasında Mahbub Ali ile birlikte Bombay'a kadar gitti. Bura-

dan bir dhow'a (35) binip, Arap atları almak için Körfezin öte yakasına, Arabis'tan yarımadasına geçtiler. Karaçi yoluyla dönerlerken, küçük bir vapurun güvertesinde Kim, deniz tutmasıyla tanıştı; oysa zehirlenmiş olduğuna kesinlikle inanmıştı. Sonra, Mahbub'un Quetta'da bazı işleri olduğundan birkaç gün burada kaldılar. Kim, şişman bir Komiserlik Çavuşu'nun evinde dört gün aşçı yamağı olarak çalıştı ve böylece ekmek parasını kazandığı gibi, başka işler de becerdi. Çavusun çalışma odasından uygun bir an kollayarak aldığı deri ciltli bir hesap defterini, evin arkasındaki bir barakada, ay ışığında yere uzanarak kopya etti.

At ve deve satışlarıyla ilgili hesapları kopya ettikten sonra da defteri yerine koydu ve Mahbub'un isteğine uyarak, ücretini bile almadan evden ayrılıp, altı mil ilerde, yolda kendisini bekleyen at

(35) Dhow: Bir çeşit yerli kayığı.

tüccarına yetişti. Eseri koynundaydı tabii.

«Niçin defteri alıp kaçmadım peki, kopya edeceğime?»

«Adam ürküp durumu patronuna bildirirdi; böylece biz de şimdi Quetta'dan kuzeye doğru giden önmli miktarda tüfeği ele geçirme fırsatını kaçırmış olurduk.»

Oyun o kadar genişti ki, insan işte böyle ancak bir parçasını görebiliyordu. Bu olay Kim'in matematik sınavını kazandıktan sonra çıktığı tatilde olmustu

Kim, daha sonraki tatilde yine Mahbub ile birlikteydi. Yollarında deve kemiklerine rastlanan, kuyuların çok derin olduğu çöllerden Bikaneer şehrine gitmek için geçerlerken az daha susuzluktan ölecekti. Kim açısından, deve sırtında yaptıkları bu yolculuk, 'kendi isteğiyle' çıktığı bir yolculuk olmamıştı. Çünkü, aralarındaki anlaşmaya rağmen, Al-

bay, surlarla çevrili eski bir şehrin haritasını çıkarma görevini vermişti.

«Gördüğün, incelediğin, düşündüğün her şeyi anlatmalısın,» dedi. «Jangi-Lat sahibin savaşa girmek için büyük bir orduyla şehrin kapılarına gelmiş olduğunu kabul ederek yaz raporunu.»

«Kaç kişilik bir ordu?»

«Yarım **lakh** (36) kadar.»

«Ne çılgınlık! Yol üzerindeki kuyuların ne kadar kötü durumda olduklarını hatırlamıyor musun? Bin kişinin bile su ihtiyacını karşılayamaz buraya gelirken...»

«İyi ya. Sen de yaz. Surlardaki bütün eski çatlakların sayısını belirt, ısınmak için nereden odun kesilebileceğini, kıralın kişiliğini, eğilimlerini açıkla.»

Kim. St. Xavier öğrencilerinin karakteristik yazısıyla yazılmış ve renkli bir harita eklenmiş bulunan raporunu

(36) **Lakh**: Elli bin.

hareketlerinin ertesi günü, bir gaz lambasının ışığında Mahbub Ali'ye okuyup çevirdi. Pathan, raporun okunması bittikten sonra, eğilip eyer heybelerinde birşey aramaya başladı.

«Raporunun armağan olarak güzel bir elbiseyi hak edeceğini iyi bildiğim için hediyeni hazırlamıştım,» dedi gülümseyerek.

Bunları söyledikten sonra Kim'in ayaklarının dibine çok gösterişli ve süslü bir müslüman elbisesi bıraktı.

Sonra da törensel bir tavırla:

«Çarşamba sabahı yeni bir elbise giymek uğur getirir.» dedi.

Kim'i soluğunu kesecek kadar sevindiren o elbisenin yanına çok güzel bir tabanca ekledi sonra Tabancanın kabzası sedef kakmalı, namlusu ise nikel kaplamaydı.

«Önce daha küçük kalibreli bir tabanca almak istemiştim.» dedi Mahbub Ali. «Ama sonra, bunda her yerde, sınır

ötesinde de bulunan hükûmet mermileri kullanabileceğini düşünerek kararımı değiştirdim. Kalk bakalım, bir seyredeyim seni.»

Kim kalktı, sağa sola döndü. Önce bir ayağını, sonra ötekini ileri attı, geriledi. Bu arada eli de ikide bir yeni yeni çıkmaya başlamış biyiklarına gidiyordu. Sonra, heyecanından konuşamadığı için, şükranını Mahbub'un ayaklarına kapanarak göstermek istedi, ama o buna engel oldu ve Kim'i kucakladı.

«Oğlum!» dive havkırdı «Aramızda söze ne gerek var? Bu küçük tabanca bir mücevher değil mi yoksa? Bak! Tetiğe işaret parmağınla hafifçe dokunman yeter.»

«Madrissah'a dönerken ayrılmam gerekecek ondan.» dedi Kim «Orada, silah taşınmasına izin vermiyorlar.»

«Oğlum, biktim artık ben bu madrissah'tan. Dışarda çok daha iyi öğrenebileceğin birtakım şeyleri öğretmek için

en iyi yıllarını elinden alıyorlar. Raporun belki de seni daha uzun bir kölelikten kurtarır! Tanrı bilir, 'oyun'da o kadar çok adama ihtiyacımız var ki!»

Kum fırtınasından korunmak için başlarını sararak çölü geçip Jodhpur'a vardılar. Mahbub Ali ile 'yeğenim Habib - Ullah' diye tanıttığı genç bir çocuk, epeyce iş becerdiler burada. Sonra Kim, kendisine artık iyice dar gelmeye baslamıs olan Avrupalı elbiselerini giyerek St. Xavier'ye doğru yola çıktı. Üç hafta sonra, Albay Creighton, Lurgan sahibin dükkânında Mahbub Ali ile karşılaştı. Mahbub Ali, Albay'a açıkça kafa tutarken Lurgan sahib de onu geriden destekliyordu.

«Pony hazırdır, yetişmiş, gem vurulmuş beklemektedir, sahib. Bundan sonra, birtakım aptallıklar için engellenirse, her geçen gün yeteneklerini kaybedecektir. Dizginlerini bırakın ve salın

gitsin artık,» dedi at tüccarı. «Ona ihtiyacımız var.»

«Ama henüz çok genç, Mahbub! Daha onaltı yaşında.»

«Bana kalsa, çoktan kullanmaya başlardım onu,» dedi Lurgan. «Bizim işimizde ne kadar genç olunursa o kadar iyidir. Siz onu bana gönderdiğiniz zaman, burada her türlü denemeden geçirdim onu. Üç yıl önce oldu bu. Geçen bu yıllar içinde de ona birçok yeni şey öğrettim, Albay Creighton. Onu o okulda bırakmanızın artık zararlı olduğu kanısındayım ben de.»

«Haklı olabilirsiniz. Ama iyi bildiğiniz gibi, şu anda ona göre hiçbir harita işi yok.»

«Bırakın gitsin... Özgürlüğünü verin ona!» diye Mahbub söze karıştı. «Bir tayın daha başlangıçta ağır yükler taşıması gerektiğini kim söyleyebilir? Bırakın, kervanlarla gezen küçük deve

yavruları gibi dolaşsın o da. Onu yanıma alırdım, ama...»

Lurgan sahib maviye çalan, ağır göz kapaklarını kısarak, tatlı bir sesle:

«Bize çok yararlı olabileceği küçük bir iş var, Güneyde,» dedi.

Creighton karşı çıktı:

«Bu işle E. 23 ilgileniyor. Oraya gitmesine gerek yok; sonra turki (37) de bilmiyor.»

Lurgan dayattı:

«Sizi ilgilendiren mektupların sadece biçimini ve kokusunu söyleyin, alıp getirsin.»

«Yo, yo... Bu ona göre bir iş değil.»

Söz konusu mektuplar müslüman dininin en büyük yetkilisi olduğunu ileri süren bir kişiyle bir kıralın küçük oğlu arasında geçmiş bir yazışmayla ilgiliydi. Kıralın oğlu İngiliz bölgesinden

(37) Turki: Hindistan'da konuşulan dillerden biri.

kadın kaçırmaktan suçluydu. Müslümanların başı çok öfkeli ve gururlu; genç prens ise, yetkilerine karışıldığı kanısında olduğu için kızgındı. Ama bir gün onurunu lekeleyebilecek olan bu mektuplaşmayı sürdürmemesi iyi olurdu elbet.

Sonunda mektupların biri yakalanmış, ama ele geçiren adam bir patikada, Arap tüccarı kılığında ölü bulunmuştu. Bu işi bir sonuca bağlamak görevi verilen E. 23'ün verdiği bilgi bu kadardı. Bu olaylar ve burada yazılamayacak olan daha başkaları, Mahbub ile Creighton'u çok düşündürüyordu.

At tüccarı:

«Bırakın, Kızıl Lama'yla gitsin öyleyse,» diye ısrar etti. «O ihtiyara nerdeyse tapıyor. Hem, hiçbir şey öğrenmezse, adımlarını tesbihle ölçmesini öğrenir.»

Albay Creighton gülümseyerek: «O Lama'yla birkaç kere mektuplaşmıştık,» dedi. «Şimdi nereye gidiyor?»

«Üç yıldan beri yaptığı gibi ülkeyi bir uçtan bir uca dolaşıp duruyor. Günahları yıkayan bir ırmak arıyor. Üç yıl gözaltında tuttuk. Hindistan'da çok Kızıl Lama olmadığı için izini kaybetmek imkânsız. Babu da onunla ilişki kurdu.»

Lurgan, düşünceli bir tavırla:

«Babular meraklı oluyor,» dedi. «Ben Hurree Babu'nun kendi parasıyla Benares'e gidip Lama'yı gördüğünü sanıyorum.»

Creighton, kısaca:

«Bilmiyorum,» diye karşılık verdi. İhtiyar üzerine bilgi istediği için masrafını ödeyerek Hurree Babu'yu Benares'e gönderen kendisiydi oysa. «Hurree'nin çocukla ilgili düşüncesi iyi, değil mi?»

«Çok iyi.»

«Öyleyse altı ay Lama'yla gezsin. Sen ne diyorsun Mahbub? Böylece tecrübesi de artmış olur.»

«Yeterince tecrubesi var onun, sahib. İçinde yüzdüğü denizi çok iyi biliyor o. Her şey onu artık okuldan almamız gerektiğini gösteriyor.»

Creighton, kendi kendine konuşur gibi:

«Peki,» dedi. «Lama'sıyla birlikte gidebilir. Babu da onlara göz kulak olursa çok daha iyi tabii. Çocuk, ihtiyarın yanında, Mahbub'un yanında olacağından çok daha güvende olur.»

At tüccarı:

«Peki, tayı ahırdan ne zaman çıkarabileceğiz?» diye sordu.

«Hımm! Hemen çıkarırsak, nereye göndermeyi düşünüyorsunuz? Böyle birinin eğitimiyle ilk defa uğraşıyorum.»

Mahbub'un karşılığı hazırdı:

«Çocuk bana gelecek. Lurgan sahib ile birlikte onu Yol'a hazırlayacağız.»

«Peki, öyle olsun! Önce altı ay başıboş dolaşsın bakalım. Peki kim sorumlu olacak?»

Lurgan hafifçe başını eğdi:

«Sizi korkutan buysa, merak etmeyin. konuşmaz, Albay Creighton,» dedi.

«Eninde sonunda bir çocuktur...»

«Evet, ama her şeyden önce anlatacak birşeyi yok, sonra başına ne gelebileceğini biliyor. Son olarak da Mahbub'a gerçekten hayran. Üstelik beni de birazcık seviyor...»

Tüccar:

«Bir ücret alacak mı?» diye sordu.

«Zorunlu masrafları için küçük bir ücret Ayda yirmi rupi.»

Gizli Servis'in iyi yanlarından biri, 'ajan'larının hiçbir sıkıcı denetim altında olmamasıdır.

Bu karşılık üzerine Mahbub'un gözleri parladı; Lurgan'ın da yüzü aydınlandı.

Ama, öğretmenlerinin duyduğu sevinç, St. Xavier'in müdüründen Albay Creighton'un emrini öğrenen Kim'in o

anda duyduğu sevincin yanında çok sönük ve renksiz kaldı.

Kim, aynı akşam Lucknow istasyonunda, Mahbub'a:

«Çatının başımın üzerine çöküvereceğini sanıyordum artık!» diyordu. «Okul hayatımın bittiği gerçekten doğru mu?»

Mahbub, çocuğun çektiklerinin, yaptığı fedakârlığın artık sona erdiğini belirtmek için parmaklarını şaklattı. Gözleri kor haline gelmiş kömür gibiydi.

«Tabancam nerde öyleyse? Artık taşıyabilirim onu.»

«Yavaş! Altı ay hiçbir görevin olmayacak .Bunu Albay Creighton'dan ben istedim. Bu süre içinde ayda yirmi rupi alacaksın. İhtiyar Lama'ya senin geldiğin bildirildi bile.»

Kim:

«Ama önce şu elbiselerden kurtulmaliyim,» diyerek pantolonunu çıkarma

ya davrandı. «Yolda bana gerekli olacak her şeyi yanıma alıp bavulu Lurgan sahibe yolladım.»

«O da sana selâm söyledi.»

«Lurgan sahib çok becerikli bir adam. Ama senin ne tasarıların var şimdi?»

«Kuzeye çıkıyorum, 'Büyük Oyun'a doğru. Nereye gidebilirim başka? Peki sen ne yapacaksın? Kızıl Lama'yla gitmeye karalı mısın?»

«O belki farkında değil ama, bugünkü halimi ona borçluyum. Benim okumamı sağlayan parayı o yolladı.»

Mahbub:

«Bu düşünce kafamdan geçmiş olsaydı, ben de yapardım bunu,» diye homurdandı. «Gel bakalım, şimdi. Lâmbalar yandı artık, çarşıda kimse sana dikkat etmez. Huneefa'nın evine gidiyoruz.»

Evde, Kim'e yolda karşılaşabileceği tehlikeleri ve alması gereken tedbirle

anlatıldı ve en önemlisi, teninin rengi değiştirildi.

■

KİM, sabah horozlar öterken uyandı, bir yıllık bir uykudan uyanıyordu sanki. Huneefa, köşesinde gürültüyle horluyordu. Mahbub ise çoktan gitmişti.

Daha o gerinirken gelen Huree Babu:

«Lurgan sahib size bu elbiseyi gönderdi,» dedi. «Astlarıma birşey taşımak âdetim değildir ama, olağanüstü bir durum sizinki...»

Kim esnedi, gerindi. Geniş ve rahat yerli elbiselerinin içinde dolaşmak çok daha hoşuna gidiyordu.

Sonra. kuzey dağlarının kokusuna bulanmış ağır elbiseye merakla bakarak:

«Nedir bu?» diye sordu

«Bir Budist Lama'sının hizmetindeki chela'nın elbisesi yalnızca. Hiçbir ayrıntısı eksik değildir.»

«Lama'mi taniyor musunuz siz?»

«Oh, evet, gerek Benares'te, gerekse Buddhi Gaya'da defalarca karşılaştım onunla. Şimdi seni Benares trenine bindireceğim, oraya gidiyorsan elbet. Bilmen gereken bizimle ilgili şeyleri de anlatırım bu arada.»

Biraz sonra dışarda, serin sabah havasini ciğerlerine çekerlerken, Babu:

«Şimdi beni iyi dinle.» dedi. «Bu geceki törende, yalnız bizim kisimda çalisanların tasidiği bir muskanın takilmasi da var. Boynunu yokla, hiçbir değeri olmayan gümüş bir madalyon bulacaksin Bu yalnız bizim içindir, anliyor musun?»

Kim, boynunu yoklayarak:

«Oh, evet, bir hawa-dilli (38)» dedi.

(38) Hawa-dilli Yürek biçiminde bir çeşit madalyon

«Herkeste rastlanabilecek birşeydir bu,» diye sözlerine devam etti Babu. «Ama bizim taşıdıklarımızın bir kısmı siyah minelidir, içinde birtakım ermişlerin adları yazılı olan bir kâğıt, kâğıdın içinde de bir firuze parçası vardır. Sözgelişi, Lama ile, benimle ya da Mahbub ile birlikte dolaşıyorsun diyelim. Ya da çok güç bir duruma düştün. Ben çok korkağımdır, ama saçımın tellerinden çok tehlikeyle karşılaştım şimdiye kadar. Böyle durumlarda, **'Ben Büyünün oğluyum,'** diyeceksin. Bu, hindî ve tantriclerin bir tarikatı olan **Sat Bhai**'nin (39) üyesisin demektir: ama ben hâlâ yaşadığını göstermek için uzun raporlar yazdım .Benim bir buluşum elbet, yoksa artık böyle bir dernek yok. Yerliler, öldürmek üzere oldukları bir adam gizli bir tarikattan olduğunu söylerse mutlaka uzun uzun düşünüyorlar. Şim-

(39) **Sat Bhai**: Yedi Kardeşler.

di benim ya da bizimkilerden başka birinin değişik bir kılık ve kişilikte sana yaklaştığını düşün. Ben bunu yapabileceğime ve beni tanıyamayacağına bahse girerim. Bir gün deneriz. Sözgelişi, ben, tüccar Ladakhi kılığında yanına yaklaşıp, 'Değerli taşlarım var, alır mısınız?' diyor, sonra ekliyorum: 'En yoksul insan bile bir firuze taşı ya da **tarkeean** (40) alabilir.»

«Yani **kichree**, sebze **curry**'si,» dedi Kim.

«Güzel. O zaman sen, '**Tarkeeanı** göster' diyeceksin. Ben de, 'Bir kadın pişirdi. Belki senin sınıfına uygun değildir,' diye karşılık vereceğim. Sen ise 'Tarkeeanı aramaya... çıkanlar için sınıf yoktur,' diyeceksin bunun üzerine. Bunu söylerken 'aramaya' ve 'çıkanlar' kelimeleri arasında kısa bir ara verecek-

---

(40) **Tarkeean:** Bir çeşit salça.

sin. İşin sırrı burada işte: İki kelime arasındaki kısa duruşta...»

Kim büyülü cümleyi tekrarladı.

«Çok güzel. Bundan sonra, vakit ve fırsat olursa ben sana firuzemi göstereceğim. O zaman kim olduğumu anlayacaksın ve haritaları, belgeleri, başka şeyleri alacak ya da vereceksin. Bu durum, bizimkilerden herhangi biriyle karşılaştığında söz konusu olabilir. Bazan firuze, bazan da **'tarkeean'** denir; ama iki kelime arasındaki duruşla daima. Çok kolay. Sonra, tanımadığın biriyle ilişki kuracak olursan **tarkeeanla** ilgili olarak söylediklerimi hatırla. Ama şimdi resmî bir görevin yok zaten; sadece görevi olmayan bir memursun. Lama'n seni bekliyor. Ona bütün sınavlarını başarıyla verdiğini ve devletten bir aylık alacağını bildirdim. Bu ilerde elbet. Ama şimdi de bir ücret alacaksın. Dolayısıyla bir **'Büyünün oğlu'**na yardım etme durumunda olursan işini iyi becer-

meye bak. Şimdilik hoşçakal, sevgili yoldaşım. Başarılı olacağını umarım.»

Hurree Babu, Lucknow istasyonunu dolduran kalabalığın arasında birkaç adım gerileyerek kayboldu. Kim, derin bir soluk verdikten sonra bütün vücudunu elleriyle yokladı. Elbisesinin altında, göğsünün üzerinde duran tabancasını elledi; muskası da boynundaydı. Dilenci çanağı, tesbihi, ruhlara karşı hançeri (Lurgan sahib hiçbir şeyi unutmamıştı), ilâçları, boya kutusu ve pusulası da hemen elinin altındaydılar. Bunlar, o ayın ücretiyle birlikte kemerine astığı eski bir çantanın içindevdi. Bir kıral bile ondan daha zengin olamazdı Bir hindu satıcıdan tatlı aldı, bir polis memuru ayak altında dolaşmamasını söyleyinceye kadar orada yedi.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

SONRA içinde ani ve aynı ıranda tabii bir tepki uyandı.

Yalnızım şimdi, bütünüyle yalnızım,' diye düşündü. 'Bütün Hindistan'da benim kadar yalnız bir kişi daha yoktur. Bugün ölürsem kimin haberi olur? Ama yaşarsam ve Tanrı yardımcım olursa, başıma bir armağan konacak. Benim başıma. Kim'in. Peki kim bu bu Kim? Kim? Kim?' diye kendi kendine tekrarlayıp durdu sonra. Şaşkındı; allak bullaktı...

Ama trene bindikten sonra hem herzamanki keyifli halini buldu; hem de en

çılgınca serüvenlerini anlatarak bütün yol arkadaşlarını eğlendirip kendine hayran etti.

Benares, üzerinde ahlâkı çok bozuk bir şehir izlenimi bıraktı, ama elbisesinin burada da saygı uyandırdığını sevinçle gördü. Şehir halkının en aşağı üçte biri şu ya da bu tanrıya tapıyor ve bütün ermişlere karşı, fark gözetmeksizin, derin bir saygı gösteriyordu. Yolda karşılaştığı Pencaplı, Jullundur çevrelerinden bir Kamboh, Kim'i şehrin bir mil kadar dışındaki Tirthankers tapınağına kadar götürdü. Çocuğunu iyileştirmek için ailesinin bütün tanrılarına adak yapmış olan Kamboh, şimdi -son umut olarak- onu ardına takmış Benares'e götürüyordu. Kim'in bir ermişin müridi olduğunu öğrenince, «Yoksul bir adamım ben... Ama oğlumu iyileştirmek istiyorum, üstadına bir hediye götürsem mucize yapar mı acaba? Ne çareye başvuracağımı şaşırdım kaldım...» diye yalvarmaya başladı.

Üç yıl önce olsaydı, Kim bu fırsattan yararlanmak için bir an bile düşünmezdi. Ama şimdi adamın gösterdiği saygı ve güven buna engel oluyordu. Üstelik kendisi de bir iki defa sıtmaya yakalanmıştı ve bu insanın açlıktan ölmek üzere olduğunu yanılmaksızın anlıyordu.

Tapınağın dış kapısında duran Kim, ne aradığını soran birine:

«Ben burada kalan Lama Teshoo' nun **chela**'sıyım,» dedi. «Beni buraya çağırmıştı. Kendisini burada beklediğimi söyle.»

Lama hücresinde dua ediyordu ama kulağına «**Chela**'n geldi, seni bekliyor,» diye fısıldanınca, duasını bitirmeyi bile unutup hemen kapıya koştu.

Lama .uzun boyuyla kapıda belirince ona doğru atılan Pencaplı, çocuğunu havaya kaldırarak haykırdı:

«Oğluma bir bak, ey ermiş! Tanrıların ona iyilik vermesi için dua et!»

Lama, Kim'e dönerek :

«Nedir bu?» diye sordu.

Kim :

«Sadece basit bir sıtma nöbeti,» diye karşılık verdi. «Çocuk kötü beslenmiş. İzin verirsen ben iyileştiririm onu.»

«Ne? Seni doktor mu yaptılar yoksa? Görelim bakalım.»

Sonra Kim, Tapınağın merdivenine, Pencaplı'nın yanına oturdu ve betel kutusunu açtı. Okulda Lama'nın karşısına bir sahib kılığında çıkacağını ve onun kendisini tanıyamayacağını kurmuştu. Ama şu andaki gerçek çok daha güzeldi. Kutuda kinin ve bir başka hap vardı. Çocuk, ağzına almak bile istemiyordu ama hapın tuzlu tadı hoşuna gidince açgözlülükle emmeye başladı.

Sonra Kim çocuğun babasına:

«Şu altısını da al,» dedi. «Tanrılara şükrettikten sonra üçünü sütte, üçünü de suda kaynat. Sonra çocuğa şunun yarısını ver (bir kinin tabletiydi bu), çocuğu da iyice sarıp sarmalayıp sıcak tut.

Şimdi git, yarın sabah buraya gelirsin, bir daha bakarız.»

Adam teşekkürler ederek uzaklaşırken Lama, Kim'e döndü:

«Hastaları iyileştirmekle insan sevap kazanır; ama önce bilimi öğrenmiş olması gerekir Çok iyi bir iş yaptın, Bütün Dünyanın Dostu.»

«Bilgili bir insan olduysam bunu sana borçluyum, Derviş Baba,» dedi Kim. Öğrenimim şimdi bitti artık. Okuldan kurtuldum, sana geldim işte.»

«Bu işlediğim sevabın armağanıdır. Artık bir çocuk değil, kocaman, bilgili bir adamsın.»

«Yola çıkıyor muyuz şimdi?»

«Yola çıkacak, araştırmamıza başlayacağız. Bunun için seni bekliyordum. Gördüğüm düşte Irmağımı, yanımda sen olmadan bulamayacağım açıklandı.»

«Şimdi nereye gideceğiz?»

«Bunu bilmenin ne önemi var. Bütün Dünyanın Dostu? Araştırmamız ye-

niden başlıyor. Biz biraraya gelince her şey eskisi gibi oldu yine, ey Bütün Dünyanın Dostu, ey Yıldızların Dostu, ey **chela**'m!»

Ertesi sabah saat üçe doğru uyanan Lama, hemen yola çıkmak istiyordu. Ama Kim, çocuğuna ilâç verdiği adamı beklemeleri gerektiğini söyledi. Gerçekten, adam elinde çeşit çeşit yiyeceklerle ve yol kılığında geldi. «Yolumuz aynıysa ben de sizinle geliyorum,» dedi Kim'e. «Bu çevrede senin gibi mucize yaratabilen biri daha yok ve çocuk daha pek zayıf.»

İki saat sonra trendeydiler; yolda zamanı uyuyarak geçirdiler. Ama Somna Road'da Kim'i bir sürpriz bekliyordu. Gerçekten, tren tam hareket ederken, kompartımanlarına Kim'in bir mahratta olduğunu başındaki sıkıca sarılmış sarığının biçiminden çıkardığı ufak tefek, zayıf bir adam girdi. Adamın yüzü yaralı, uzun müslin elbisesi yırtık pırtık,

bir bacağı da sarılıydı. Bir kır yolunda devrilen bir arabanın altında kaldığını, ölümden kılpayı kurtulduğunu, şimdi Delhi'ye, oğlunun yanına gittiğini söyledi. Kim, adamı dikkatle inceledi. Gerçekten, dediği gibi, araba altında kalmış olsaydı, derisinde yolun taşlarının meydana getirmesi gereken çizikler olurdu. Oysa adamın yaraları bıçak yarasına benzeyen kesiklerdi. Öte yandan, bir araba kazası insanı böylesine büyük bir korkuya düşürmezdi. Sonra, adam yırtık pırtık elbisesini çekiştirip titrek parmaklarıyla yakasını örtmeye çalışırken boynunda kendisindekine benzeyen bir madalyon olduğunu gördü. Bunun üzerine, göğsünü kaşır gibi yaparak, kendi muskasını ortaya çıkardı. Bunu görür görmez mahratta'nın yüzündeki anlam değişti ve kendi madalyonunu daha belirli bir şekilde gösterdi.

Sonra Kamboh'a dönerek sözlerine devam etti:

«Evet, benim acelem vardı ve bir melezin sürdüğü araba tekerleği çukura kayınca üzerime devrildi. Yaralandığım gibi bir tabak da tarkeean kaybettim. Ah, o anda bir **'Büyünün oğlu'** değildim herhalde!»

Kim:

«Tarkeeanı kim hazırlamıştı?» diye sordu.

Mahratta, gözlerini ona dikerek:

«Bir kadın,» diye karşılık verdi.

«Ama bütün kadınlar tarkeean pişirmesini bilirler,» dedi Kamboh da. «Yanılmıyorsam iyi bir **curry**'dir.»

Mahratta:

«Oh, evet» dedi, «gerçekten iyidir.»

Kim:

«Pahalı da değildir,» dedi. «Ama hangi sınıftansın sen?»

Mahratta:

«Oh. tarkeean aramaya... çıkanlar için sınıf yoktur,» diye karşılık verdi. «Aramaya» ve «çıkanlar» kelimeleri ara-

sında kısa bir durak yapmıştı. Sonra çocuğa dönerek:

«Sen kimin hizmetindesin?» diye sordu

Kim, Lama'yı göstererek:

«Bu Ermişin hizmetindeyim,» dedi. Mutlu bir şekilde uyuklayan Lama sevdiği sözü duyunca sıçrayarak uyandı.

Kim'i göstererek:

«Bana yardım etmesi için tanrılar yolladı onu», dedi. «Bir adı da Yıldızların Dostu'dur. Doktordur, çok bilgilidir hem de.»

Kim sesini alçaltarak :

«Aynı zamanda da bir 'Büyünün oğlu'dur,» diye ekledi.

Mahratta, tedirgin bir tavırla Kamboh'a bakarak:

«O adam kimdir?» diye sordu.

«Oğlunu iyileştirdiğim ve bize şükran borcu olan biri...» Sonra Kamboh'a döndü:

«Sen pencerenin yanında otur, Jullundurlu,» dedi. «Burada bir hasta var.»

«Yolda karşılaştığım insanların işlerine burnumu sokmam ben,» dedi Kamboh. «Kulaklarım delik değildir, üstelik kadın da değilim ki başkalarının sırlarını merak edeyim.»

Sonra gidip köşeye oturdu.

Kim :

«Bu adam yaralanmış, durumu çok kötü. Ama ben onu iyileştireceğim,» dedi ortaya. Sonra, heyecandan vüreği ağzına gelerek, mahratta'ya eğildi:

«Yaralarını göster bana.»

'Büyük Oyun' buydu işte; bütün büyüleyiciliğiyle başlıyordu.

«Şimdi, kardeş,» diye fısıldadı mahratta'ya. «Ben bir dua okurken sen de serüvenini kısaca anlat.»

«Güneyden geliyorum, görevim oradaydı. Bizimkilerden biri yolda öldürüldü, bunu biliyor muydun?»

Kim başıyla 'hayır' diye işaret etti.

Güneye E. 23'den önce gönderilmiş olan görevlinin, bir Arap tüccarı kılığındayken öldürüldüğünü bilmiyordu tabii. Adam, sözlerine devam etti:

«Aramam emredilen mektubu bulunca yola çıktım. Şehirden kaçıp Mhow'a gittim. Kimsenin durumdan haberi olmadığına emin olduğum için kılığımı değiştirmeyi bile düşünmemiştim. Mhow'da bir kadın beni geldiğim şehirde mücevher çalmakla suçladı. Birden herkesin bana karşı olduğunu fark ettim. Gecenin yardımıyla, beni düşmanlarıma teslim etmek için arayan polisin elinden kurtularak şehirden ayrılmayı basardım. Bir hafta kadar eski Chitor şehrinde kaldım. Ama elimdeki mektuptan bir türlü kurtulamamıştım. Sonunda Chitor'da hepimizin bildiği bir yere, 'Kıraliçe Tası'nın altına saklamayı basardım.»

Kim ne bu tası, ne de nerede olduğunu biliyordu. Ama adamın sözünü kesmemek için birşey sormadı.

Mahratta anlatmaya devam ediyordu:

«Chitor'da casuslara iyi gözle bakmazlar; yasalar da çok serttir. Beni yaralı bir çakal gibi izlemeye başladılar, ama yine de ellerinden kaçıp Bandakui şehrine ulaşmayı başardım. Burada, daha yeni ayrıldığım şehirde bir çocuğu öldürmekle suçlandığımı öğrendim. Beni cinayetle suçlayanların delilleri ve tanıkları da vardı.»

«Ama Hükümet bizi koruyamıyor mu?»

«Bizi kimse korumaz. Ölürsek, yapılan bütün iş adımızı kayıtlardan silmektir. Bizimkilerin bulunduğu Bandakui'de mahratta kılığına girdim, böylece izimi kaybettireceğimi umuyordum. Sonra Agra'ya gittim. Niyetim Chitor'a dönüp mektubu bıraktığım yerden almaktı Artık yakalanmayacağıma güvendiğim için, bir telgrafla mektubun yeri-

ni de bildirmemiştim. Başarının bütünüyle benim olmasını istiyordum...»

Kim 'doğru' anlamına başını salladı. Çok iyi anladığı bir duyguydu bu.

«Ama Agra'da da biri benim pamuk satıcısı olduğumu ve kendisine borçlu bulunduğumu ileri sürmesin mi? Hem de yol ortasında, avaz avaz bağırarak...»

«Doğru muydu bu?»

«Yok canım! Ben sadece o mektup yüzünden aradıkları adamdım. Neyse, oradan güçlükle kurtulup yürüyerek Somna Road'da geldim. İşte burada, bir çukurda ateşler içinde yatarken, bir çalılığın arkasından çıkan biri, bana güzel bir sopa çekti; ayrıca bıçakla da yaraladı ve sonra tepeden tırnağa aradı. İstasyonun iki adım ötesinde oldu bu hem de.»

«Peki niçin öldürmedi seni?»

«O kadar budala değiller! Tutuklanıp cinayet suçuyla mahkemeye teslim edildim mi nasıl olsa ölmüş sayılırım.

Üstelik bu bizimkilerin hepsine de göz yıldırıcı bir örnek olurdu.»

«Ama, neyse, burada trende emniyettesin.»

«Büyük Oyun'da bir yıl kal, ondan sonra görürüm seni, bakalım aynı şeyi söyleyebilecek misin? Şu anda telgraf telleri kılığımı, elbisemdeki yırtıkları, yaralarımı en küçük ayrıntısına kadar bildiren haberleri dört bir yana taşıyordur. Yirmi, hatta gerekirse yüz kişi benim o çocuğu öldürdüğümü gözleriyle gördüklerine yemin edeceklerdir.»

Kim, Hintliler'in suçlama yöntemlerini biraz biliyordu. En küçük bir başarısızlık ihtimali olmaması için, tanıkların ve ölünün bile hazırlanmış olduğu muhakkaktı. Bu arada Mahratta sinirli sinirli parmaklarını çıtlatıyor, kamboh oturduğu köşeden onlara doğru ara sıra kaçamak bir göz atıyordu. Lama tesbihinin üzerine eğilmişti. Kim ise, adamın

boynunu bir doktor gibi yoklarken, iki dua arasında planını kurmuştu bile.

«Beni başka bir biçime sokacak bir büyü biliyor musun? Ben artık ölmüş sayılırım. Beş... Bilemedin on dakika sonra... Bu kadar yakından izlenmeseydim ve...»

Kamboh, oturduğu köşeden merakla:

«İyileştirdin mi onu?» diye sordu.

«Yaralarının iyileşebilmesi için üç gün bir **bairagi** kılığında yaşamasından başka çare yok. Sen bunu yapmama yardım ederek sevap kazanabilirsin. Sepetin de çiğ safran var mı? Piponun külü ne renk? Beyaz mı? İşte bu iyi bir belirti. Sepetini aç!»

Sepetin içinde, bütün yerli sepetlerinde olduğu gibi, bir yığın pılı pırtının arasında, içi **atta** dolu bir peçete boz renkli ve iri cekilmis Hintunu tohumu, tütün kırıntıları, parlak renkli birçok pipo, bir paket de **curry** hazırlamak için

baharat vardı. Kim, sepetin içindekileri, tecrübeli bir büyücü tavrıyla boşalttı. Bir yandan da bir müslüman duası mırıldanıyordu.

Mahratta, soluk soluğa:

«Çabuk ol, çabuk ol, yalvarırım,» diye fısıldadı. «Tren her an durabilir.»

Kim, Kamboh'un ununu kırmızı piponun içindeki tütün kömürü ve külüyle karıştırırken:

«Ölümün eşiğinde iyileşme!» diye mırıldandı.

E. 23 bu arada, hiçbir şey söylemeden sarığını çıkarıp uzun, kara saçlarını omuzlarına dökmüştü.

Kamboh :

«Ama o benim yiyeceğimdi,» diye homurdandı.

Bunun üzerine Kim:

«Ne? Sen bakmaya cesaret ediyorsun ha?» dedi. «Bilmiyorum, sana beddua mı etsem, yoksa...» Sonra, yerden se-

petin örtüsünü alıp adamın başına sardı.

Kamboh yalvarmaya başladı:

«Beddua etme bana! Ne bakıyorum, ne de işitiyorum!»

«Biraz umutlanır gibi oluyorum,» dedi E. 23 «Planın nedir?»

Kim:

«Şimdi göreceksin» dedi. «Seni sapsarı bir Saddhu haline getireceğim Elbiselerini çıkar... Hemen.. Ben külü serperken sen de saçlarını gözlerinin üstünde topla Şimdi alnına bir sınıf isareti..» Sonra göğsünden haritalarda kullandığı boya kutusuyla bir palet çıkardı «İşte... Bacağındaki sargıları da çıkarmamız gerekiyor; kül yaralara iyi gelir... Daha sür...»

«Oyuna devam etmek için yeniden cesaret buldum şimdi» dedi E 23 Eski elbiseleri ne yapacağız?»

Kim, elbiseleri küçük bir çıkın halinde sarıp kendi elbisesinin kıvrımları arasına sakladı.

«Üstündeki kan seni ele vermeye yeter,» dedi E. 23.

«Olabilir, ama pencereden atmak daha tehlikeli. İşte, bitti.» Kim'in sesi, oyunda başarı kazanmış bir çocuğun sesi gibi neşe doluydu. «Dön de bak, ey Kamboh!».

Örtünün altından çıkan Kamboh:

«Tanrılar bizi korusun!» diye bağırdı. «Peki, Mahratta nereye gitti?»

Korkudan titreyen Mahratta'nın yerinde şimdi, bağdaş kurmuş, hemen hemen çıplak, küle bulanmış vücudunda kırmızı çizgiler bulunan, saçları toz içinde bir Saddhu oturuyordu. Boynunda Kim'in tesbihi vardı, dizlerinin üzerine ise bir kumaş parçası atılmıştı.

Gözleri gözlüklerinin arkasında faltaşı gibi açılan Lama:

«Sen gerçekten büyük bir bilge olmuşsun, Yıldızların Dostu,» dedi.

Sonra, korku ve şüphenin egemen olduğu bir sessizlik içinde Delhi'ye vardılar. Aksam olmak üzereydi...

ONİKİNCİ BÖLÜM

İSTASYONDA büyük bir uğultu vardı. E.23:

«Cesaretime kavuştum artık,» dedi. «Açlık ve korku insanı perişan ediyor, yoksa bu çareyi daha önce düşünürdüm. Haklıymışım. İşte beni arıyorlar. Hayatımı kurtardın.»

Bir sürü Pencaplı polis, başlarındaki kırmızı yüzlü, soluk soluğa kalmış genç bir İngiliz'le birlikte vagonları dolduran kalabalığın arasında yol açarak ilerliyorlardı. Arkalarında dikkati çekmemeye çalışan kısa boylu, şişman biri vardı

Polisler kompartımanlarına geldi-

ğinde, E.23 sakin bir tavırla tesbih çekiyor, Kim de, Saddhu'ların sembolü olan cımbızlarını kaybettiği için onunla alay ediyordu.

İngiliz yüksek sesle:

«Burada bir yığın rahipten başka kimse vok» diyerek ileri geçti.

E.23 :

«İşin güç tarafı şimdi başlıyor,» diye fısıldadı. «Mektubu sakladığım yeri bildirmek için bir telgraf çekilmesi gerekli Bense bu kılıkta telgraf çekmeye gidemem.»

«Hayatını kurtarmam yetmiyor mu?»

«İş yarım kalırsa, hayır. 'İnci doktoru' bunu söylememiş miydi sana? Bak, baska bir sahib gelivor Ah ben su içmeye gidiyorum » Bu son sözleri söylerken sesinin tonu bütünüyle değişmişti. «Yerimi tut.»

Sonra gidip nerdeyse İngiliz'in kolla-

rının arasına düştü. Bunun üzerine İngiliz, kötü bir urducayla:

«**Tum mut?** Sarhoş musun sen? Delhi istasyonunu babanın evi mi sandın yoksa?» diye bağırdı.

E. 23 bu sözlere, yüzünde en ufak bir anlam değişikliği olmadan, bir sövgü sağnağıyla karşılık verdi. Bir yandan D. S.P.'ye (41) söverken, öte yandan Kıraliçe Taşı'nı. taşın altında ne bulunduğunu söylüyor; bunlar arasına birtakım tanrı adları ve başka sövgüler karıştırıyordu. Kim şaşırmıştı.

İngiliz :

«Ne söylediğini anlamıyorum ama sövdüğün muhakkak,» dedi. Sonra da : «Gel benimle!» diye emretti.

Saddhu yaltaklanıp yalvararak polisin ardından gitti. Çocuklarıyla, eşyala-

---

(41) D.S.P.: District Superintendent Police (Bölge Komiserliği).

rıyla uğraşan yolcu kalabalığı bu olaya dikkat bile etmemişti.

E.23, biraz sonra, kalabalığın uğultusu arasında:

«İşimiz yolunda,» diye mırıldandı. «Mektubu sakladığım yeri telgrafla bildirmeye gitti. Peshawar'da bulunduğunu söylemişlerdi zaten.»

«Bizimkilerden biri mi?»

«Hem de en büyüklerden biri,» diye fısıldadı Saddhu. «Talihimiz varmış, dostum. Benim için yaptığını ona bildireceğim. Şimdi kutuldum artık, onun koruyuculuğu altındayım. Büyük Oyun'da birlikte çalışabileceğiz daha. Şimdilik hoşçakal!»

Kim gidip yerine otururken:

«Doğru,» diye düşündü. «Oyunda bir acemiden başka birşey değilim ben Bir haberi sövgü gibi bildirmek aklıma gelmezdi doğrusu » Sonra ermişe dönerek:

«Kamboh nereye gitti. dervis baba?» diye sordu.

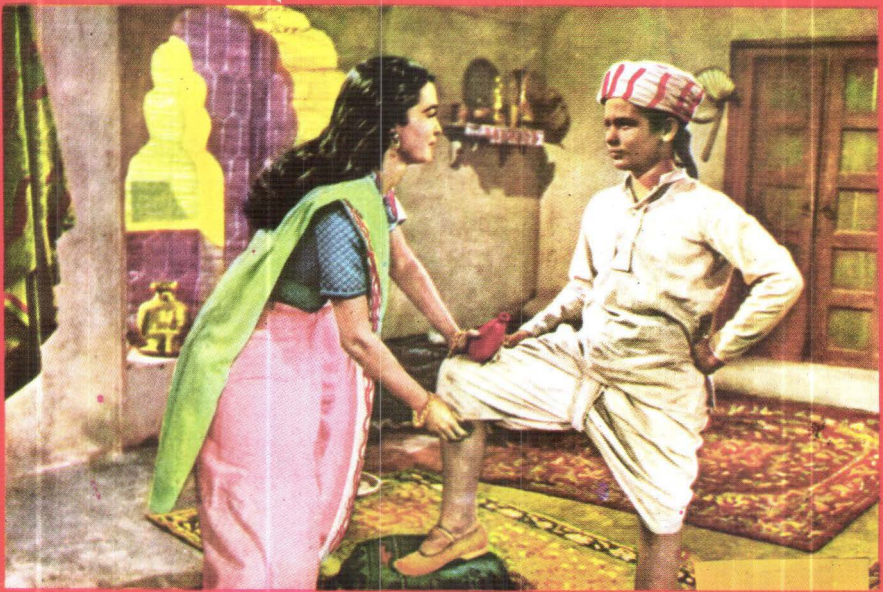

Beyaz bir kadındı bu... "Bana büyü yapmalısın" diyordu.

Lama :

«Korktu,» diye karşılık verdi. «Senin bir mahrattayı göz açıp kapayıncaya kadar bir saddhu haline getirdiğini görünce çocuğunu alıp kaçtı.»

Bu arada Lama da Kim'e, puflayıp duran lokomotifle, parlayan rayları göstererek:

«Bunları bırakalım artık,» diyordu. «Her ne kadar güzel bir şeyse de trenin sarsıntıları kemiklerimi hamura çevirdi. Bundan sonra yalnız açık havada yolculuk edeceğiz.»

Çıkınlarının ağırlığı altında neşeyle yürümeye başlayan Kim :

«Kulu'lu kadının evine gidelim,» dedi.

■

ZAMAN geçiyordu; onu soyundan, ana dilinden ayıran bir engel gibi, üst üste yığılıyordu. Bu arada yaşlı adam, manastırını biraz daha sık hatırlamaya

başlıyor; karlı dağları gördükçe, gözleri mutlu bir ışıkla parlıyordu. Irmağı aramıyordu artık. Gölgeler kısaldığı, yaşlı adam bütün ağırlığıyla Kim'e yaslanmaya başladığı zaman 'Hayat Çarkı'nı çıkarıyorlardı Güzelce yayıp kıvrılmasını önlemek için kenarlarına temiz taşlar diziyorlardı, sonra Lama elindeki bir saman çöpüyle resmin orasını burasını göstererek müridine felsefelerini anlatmaya başlıyordu Kim yavaş yavaş yerli diliyle düşünmeye, düşlerini bu dille görmeye başlamıştı. Yine farkına varmadan, yemek yerken, su içerken, kısacası her şeyde, Lama'nın hareketlerini taklit ediyordu.

Ama Hindistan'da haberler çabuk yayılır; kısa süre sonra bir uşak, zayıf bir Oorya karşıladı onları. Yanında bir sepet meyva, ayrıca Kabil üzümü ve portakal dolu bir kutu vardı. Lama uzun süre ihmal ettiği için çok yalnız olan hanımı, evini ziyaret edip şeref vermelerini rica ediyordu.

Lama, onun için yepyeni bir teklif-miş gibi :

«Şimdi hatırlıyorum,» dedi. «O kadının hiç şüphesiz bazı erdemleri var, ama çok geveze.»

İki günde onbir mil yol aldılar ve sonunda yaşlı hanımın evine ulaştılar Burada, büyük iltifatlarla karşılandılar. Yaşlı kadın. eski gelenekleri yaşatmayı seviyordu; ayrıca çok da konukseverdi

Hanım, tahtırevanının avluya, dumanları tüterek yanan bir meşalenin vanına taşınmasını emretti Sonra -iyi çekilmemiş perdelerin arkasında- konuşmava basladı Mango mevsiminde torunlarının en küçüğünü hasta eden kurtlara bir çare bulmasını istiyordu Lama'dan.

«Ahırda konuskan bir mynah var,» dedi «Ucuz ilâçlar satıyor ama ben bugüne kadar kullanmak istemedim.»

Kim, hesaplı bir küçük görmeyle:

«Öyle,» dedi «Zaten onların ilâçları

suyla karıştirilmış bir parça işe yaramaz nesneden başka birşey değildir.»

Yaşlı kadın bu söz üzerine gürültüyle güldü.

«Bu kadar kıskanç olma. Tabii, büyüler daha üstündür. Söyle de, ermişin yarın sabah büyülü bir dua yazsın.»

Kalın ve uğultulu bir ses, karanlığın içinden :

«İlâçların değerini kabul etmeyenler cahildir!» diye gürledi .

Sonra gelip yanlarında yere çöken adam devam etti:

«İlâçların iyiliğini ve büyülerin değerini kabul etmeyenler bilgisiz insanlardır!»

Yaşlı kadın :

«Hey, uşaklar!» diye bağırdı. «Hakim ile genç rahip ilâçların mı, yoksa büvülerin mi daha değerli olduğunu tartışıp bir karara bağlarlarken biz eve gidelim. Biriniz de konuklara tütün getirsin.»

Tahtırevan, peşinde uşaklarla, karanlıkta kaybolurken, **hakim:**

«Nasılsınız, O'Hara?» diye fısıldadı. «Sizi yeniden gördüğüme gerçekten sevindim.»

Kim'in eli pipoyu olanca gücüyle sıktı. Böyle birşey başka hiçbir yerde şaşırtmazdı onu, ama burada, bu uzak köşede Hurree Babu ile karşılaşacağı aklının köşesinden bile geçmemişti elbet. Üstelik onu tanıyamamış olmasına da çok canı sıkılmıştı.

Öteki güldü:

«Ha ha! Lucknow'da söylememiş miydim size, tanınmadan yanınıza geleceğimi?»

«Buraya niçin geldiniz, Babu?»

«Herşeyden önce sizi kutlamak için. Delhi'deki parlak başarınızdan dolayı. İnanın, hepimiz gurur duyuyoruz sizinle.»

Kim, ömründe ilk defa 'bir eşiti ta

rafından ve resmî şekilde' övülüyor, gurur duyuyordu.

Sonra yerli dilinde sordu:

«Nasıl buldun bizi?»

«Oh, hiç güç olmadı Arkadaşımdan Saharanpur'a gittiğinizi öğrendim O zaman ben de vola düştüm Ne yaptığınızı, nereye gittiğinizi herkes biliyor. Yaşlı kadının sizi karşılamaya uşağını gönderdiğini duydum Bunun üzerine bir kutu ilâç satın alıp doktor kılığında buraya geldim.»

Kim, gözlerini Babu'nun gülümseyen yüzüne kaldırarak:

«Babuji» dedi «Ta Simla'dan buraya sadece tatlı sözler söylemek için üstelik böyle kılık değiştirerek gelinmez Niçin geldin? Samimi olarak söyle.»

Hurree Babu nargilesinin marpucunu eline aldı ve su guruldamaya başlayıncaya kadar emdi

«Beni iyi dinle O'Hara: Bir kır aygırın soy ağacı söz konusu.»

«Yine mi? O işin kapandığını sanıyordum artık.»

«Büyük Oyun ancak öldüğün zaman biter. Daha önce değil. Üç yıl önce, siz Mahbub Ali'den kır aygırın soy ağacını aldığınızda, beş kıral anî bir savaş hazırlıyorlardı. Bu haberler alınır alınmaz, ordumuz bunları daha savaşacak hale gelemeden bastırdı. Ama, hükümetimizin her zaman yaptığı gibi, iş bittikten sonra ordu geri çekildi. Çünkü, hükümet beş kırala yeterince gözdağı verildiği kanısındaydı. Sonra, yüksek dağlarda asker tutmak çok pahalıya mal oluyor. Hilas ve Bunar adlı iki raca, belli bir ücret karşılığında, Boğazlar'ı kuzeyden gelecek herhangi bir saldırıya karşı korumakla görevlendirildi; bunlardan hükümete bağlı kalacakları üzerine söz alındı ve ayrıca bir anlaşma yapıldı. Gerekli parayı ödeme görevi de bana verildi. Ben, birlikler geri çekildikten sonra da, dağ yol-

larını onaran **coolie'lerin** (42) ücretlerini ödemek için orada kaldım. Bu yol onarımı, Hilas, Bunar ve hükümet arasında yapılan anlaşma gereği yapılıyordu.»

Kim, kendini iyice anlatılanlara vermiş, kulak kesilmişti. Babu devam ediyordu:

«Yaz geçince korkunç bir soğuk başladı. Geceleri, Bunar'ın adamlarının kasayı ve paraları ele geçirmek için beni boğazlayıverecekleri korkusuyla titreyerek geçiriyordum. İki racanın satıldıklarını bildiren birçok haber almıştım bu arada, daha kuzeyde bulunan Mahbub Ali de bunları doğruluyordu. Ama bizi dinleyen olmadı. Bu arada ayaklarım donmuş, bir parmağımı kaybetmiştim. Sonunda, parasını vererek yaptırdığımız yolları başkalarının yani düşmanlarımı-

---

(42) **Coolie**: Hamal ('Yorulan insan' anlamındaki Çince 'Ku-li' kelimesinden geliyor).

zın kullanacağını kesinlikle öğrendim. Bunu da bildirdim tabii; onlar da daha geniş bilgi vermemi istediler. Ama, şimdi işin sonunu dinle. Bu yıl, karlar eridikten sonra, Boğazlar'da iki yabancı gördük. Dağ keçisi avlamak için geldiklerini söylüyorlardı. Yanlarında av tüfekleri vardı ama, uzaklık ölçme zincirleri, çeşitli araçlar, pusulalar da vardı...»

«Oh, mesele anlaşılıyor.»

«Hilas ile Bunar, bunları çok iyi karşıladılar. Gelenler, birçok armağan getirmişlerdi ve bir imparatorun elçisi gibi konuşuyorlardı. Vadileri dolaşmaya başladılar. 'Buraya bir korkuluk, şuraya bir kale yapmak gerek; orada bir orduya karşı konulabilir,' diye konuşuyorlardı. Uzun tartışmalardan sonra, Hükümet beni bu yabancıların hareketlerini öğrenmek ve bilgi toplamak için Kuzey'e göndermeye karar verdi.»

«Demek şimdi o yabancıları izlemeye gidiyorsunuz?»

«Hayır, onları karşılamaya gidiyorum. Şimdi, av ganimetlerini mumyalanıp doldurulmak üzere Kalküta'ya göndermek istiyorlar; bunun için de Simla'ya geliyorlar. Kendimi onların hizmetine aldırmak istiyorum. Yardımcı ya da tercüman olarak... Daha olmazsa, deli ya da açlıktan ölmek üzere olan biri numarası yapıp yanlarına girmeye çalışacağım.

«Ama bu yabancılardan korkacak ne var?»

«Ben çok korkağım diyorum ya size. O adamların bana işkence etmek niyetinde olduklarını sanmıyorum elbet, ama, ne olursa olsun, yanımda, gerektiğinde yardım edecek birinin bulunması iyi olur diye düşünüyorum. Bakın, sevgili O'Hara; bu size özel bir teklifimdir: Bana samimi olarak 'Olmaz. Babu' diyebilirsiniz. Size gerçekten saygım var. iş bittikten sonra, resmî raporumda adınız-

dan söz edeceğim. İşte buraya gelmemin gerçek nedeni buydu.»

«Hımm! Hikâyenin son kısmı belki doğruydu, ama ya ilk kısmı?»

«Bu hikâyede sizin düşünebildiğinizden çok daha fazla gerçek payı var. Kabul ediyorsunuz, değil mi? Ben buradan doğru Doon'a gidiyorum. Sonra Rampur yoluyla Chini'ye çıkacağım. Oraya giden başka yol da yok zaten.»

Kim düşünceli düşünceli:

«Dağlarını görmek Lama'yı mutlu edecektir,» dedi. «Bu son on gün içinde dağlarından başka şeyden söz etmedi. Ama birlikte gidersek...»

«Lama'nız isterse ayrı ayrı da gidebiliriz. Ben sizin dört ya da beş mil önünüzden giderim. Düşünmek için yarın sabaha kadar vaktiniz var. Ama, Tanrı aşkına, şafak sökmeye başlamış bile!»

Gürültüyle esnedikten sonra, veda filan etmeden, yatmaya gitti.

Kim pek az uyudu. Yerli dilinde düşünüyordu: 'Oyuna boşuna Büyük dememişler. Quetta'da dört gün bir adamın yanında aşçı yamağı olarak çalışıp onun bir defterini çaldım. Hindistan'da mekik dokuyorum âdeta. Benim işim bu, bana sevinç veren işim. Karanlıkta gülümsedi. 'İşimi', mutluluğumu Lama'ma borçluyum... Ama o yabancıları, zincirlerini ve ölçme araçlarını görmem gerekiyor...'

Sabahleyin Lama :

«Bütün gece neler konuştunuz?» diye sordu.

«Bir gezgin ilâç satıcısı geldi, yaşlı bayanı sömürmeye çalışan biri. Bizim büyülerimizin onun renkli sularından daha üstün olduğunu anlattım ona,» dedi Kim gülümseyerek. Sonra, «Bu ovalar çok kalabalık. Dağlarda daha az insan olduğunu sanıyorum,» diye ekledi.

«Ah, dağlar! Dağlardaki karlar!...»

«Bak ne kadar yakın!» Kim, pence-

reyi açıp yaşlı adama, sabahın yaldızlı aydınlığında yükselen Himalaya dağlarını gösterdi.

Lama dağ havasını keyifle içine çekti.

«Dağlara gidiyoruz öyleyse, kar suları uğultuyla akar orada, rüzgâr ağaçların arasında ıslık çalarak eser. **Hakim**, canınız istediği zaman ovaya dönebilirsiniz diyor. Hem sadece dağların yamaçlarına tırmanacağız. Çok bilge bir insan o **Hakim**, hiç gururlu da değil.»

Öğleyin Babu, kuzeye doğru yola çıktı. Birçok kıralın kendisini beklediğini söylediği Doon'a gidiyordu.

Lama

«Biz akşam serinliğinde yola çıkacağız, ey **chela**'m!» diye kararını bildirdi. «O bilge, ilâçtan anlayan, kibar doktor, o alçak dağlarda yaşayan insanların çok saygılı ve cömert olduklarını, kendilerini eğitecek birine de çok ihtiyaçları olduğunu söylüyor. Serin dağ havasına, çamla-

rın kokusuna kavuşmamız için geçmemiz gereken yol da çok kısaymış.»

Sonra huzurlu ve fildişi sarılığındaki yüzünü, kendisini çağırır gibi duran dağlara çevirdi.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖNCE çok sıcak olan Siwalik dağlarını, Doon'u geçtiler, Mussoorie'yi de arkalarında bırakıp keçi yollarına vurarak kuzeye doğru ilerlemeye başladılar. Dağların içine girdikçe Lama'nın gücünün arttığını görüyordu Kim.

«İşte benim ülkem,» dedi Lama. «Yine de Such-zen'in yanında buralar pirinç tarlası gibi düz sayılır.»

Yol üzerinde dağ köylerine, kırlangıç yuvası gibi dağ yamaçlarına oturtulmuş ya da dibinde üçbin metre derinli-

ğinde uçurumlar açılan yalçın kayalıkların tepesine yerleştirilmiş çamur kulübelere rastlıyorlardı. Arada bir, urlara karşı merhemler ve başka ilâçlar satarak dağları aşan o kibar 'doktor'la karşılaşıyorlardı. Doktor, bu dağları da, dağlıların konuştuğu çeşitli dilleri de çok iyi biliyora benziyordu.

Doktor, ormana, ilâç yapmak için otlar, çiçekler toplamaya gidince Kim de 'çırağı' olarak peşine takılıyordu. Bu gezilerinde Hurree Babu ona olan biten üzerine bilgi veriyor ve geniş şemsiyesini hiçbir zaman gözden kaybetmemesi gerektiğini hatırlatıyordu.

Bu şemsiye vadilerde, dağ yamaçlarında, rüzgârla bir çançiçeği gibi dalgalanıyordu; Lama ile Kim, akşam olunca yönlerini pusulayla bularak köylülere merhem ve hap satan doktora yetişiyorlardı.

Bir gece, donuk ay ışığında karlı bir

boğazdan geçtiler. Bir Battriana devesi gibi karlara dizine kadar batan Lama, Kim'e takıldı durdu. Saatlarca kayadan bir duvarın dibinden ilerlediler. Ana dağ sırasının kollarından birinin güneye uzanan ucundan başka birşey değildi bu. Ayaklarının dibinde yeşil bir halı gibi ormanlar uzanıyordu. Millerce, göz alabildiğine... Daha aşağıları göremiyorlardı: Sutlej ırmağını oluşturan sel ve derelerin toplandığı vadiye dimdik inen bu uçurumun dibinde korkunç bir kasırga esiyordu çünkü.

Lama, her zaman yaptığı gibi, o «korkak» Hurree Babu'nun izlediği yolu bırakmış, dik keçi yollarına vurınuştu.

Hurree Babu ise, bu arada, kamp kurdukları yerde bir çam ağacını tam ortasından ikiye ayıran bir fırtınadan sıyrılıp iki yabancıya yetişmişti. Fırtına yüzünden, oniki kadar yerli hamal yola devam etmemişler; eşyaları yere atmış-

lardı. Bir dağ racasının adamlarıydı bunlar.

Böylece Babu'ya yabancılara yaklaşmak fırsatı çıkmış oluyordu. Yanlarına sokuldu

«Rampur Racasının kullarından biri hizmetinizdedir. Sizin için ne yapabilirim?»

Adamlar, bu karşılaşmaya çok sevindiler. Birisi Fransız, öteki Rus'tu; ama ikisi de iyi ingilizce konuşuyordu. Tuttukları adamların Leh'de hastalandığını söylediler Ama kendileri. av 'ganimet'lerini kurtlanmadan Simla'ya götürebilmek için yola devam etmişlerdi. Tam bu sırada Babu ağaçların arasına saklanmış bir dağlıyı farketti. Kısa bir konuşmadan ve birkaç kuruş para verildikten sonra da on bir **coolie** ile üç yardımcı yeniden ortaya çıktılar.

«Efendimiz Raca bu durumu öğrenince cok üzülecek Ama bu adamların yaptıklarını bilgisizliklerine verin. Bu se-

ferlik bağışlayarak şikâyet etmezseniz çok sevineceğim. Biraz sonra yağmur duracak, o zaman yola devam ederiz.»

Sonra, **kilta**'ların (43) en iyi biçimde yerleştirilmesini sağlamak bahanesiyle hepsini teker teker yoklarken bir tanesini, yabancıların özel bir sevgi gösterdikleri belli olan, üzeri kırmızı muşambayla örtülü **kilta**'yı 'kaza'yla devirdi

Sonra, yağmurla yıkanmış, toprak kokan taze havada yola koyuldular. Babu, hamalların önünde, yabancıların arkasında yürüyordu. Bu yabancılar, kafasında kaynaşan düşüncelerin en önemsizini bile öğrenseler, kimbilir ne yaparlardı? Ama mükemmel bir kılavuzdu Babu, efendisi Raca'nın ülkesinin tabii güzelliklerini teker teker gösteriyor, bilgi veriyordu Bir vandan da Fransız'ın ne dediğini anlavabilmek için kulak kabartıyor, gözünü de üzeri kırmızı muşam-

(43) **Kilta**: Koni biçiminde derin sepet.

bayla örtülü, içi kâğıt ve belgelerle dolu kilta'dan ayırmıyordu.

Ertesi gün, dik bir yokuşu tırmandıktan sonra, ormana egemen olan çayırlık bir tepeye geldiler. Güneş batmak üzereydi. Bağdaş kurup oturmuş çok yaslı bir Lama, bir kâğıdın üzerine eğilmiş, yanındaki bir çocuğa, -herhalde müridiydi bu- birşeyler anlatıyordu.

Çizmeli Kedi gibi, daima gösterecek, anlatacak birşey bulan Babu :

«Bu çevrelerde çok saygı gören bir ermiştir bu,» diye açıkladı.

«Ne yapıyor?»

«O görüntünün anlamını açıklıyor. Bütünüyle elle yapılmış çok ender, değerli bir desendir o.»

İki yolcu, çayırın otlarını altın rengine boyayarak batan günesin altında durdular. Keyifleri hiç yerinde olmayan coolie'ler de yüklerini vere bırakmak için bu durustan yararlandılar hemen.

Lama :

«İşte burası Cehennemin cimrilerle açgözlülerin gideceği kısmı,» diye açıklıyordu. İhtiyar büyük bir coşkuyla konuşurken yabancıların biri bir kâğıda deseni kopya etmeye başlamıştı.

Bu arada Hurree Babu bir fırsatını bularak Kim'e:

«Onlar,» diye fısıldadı. «Bütün kitaplar kırmızı örtülü sepette... Kitaplar, raporlar, kâğıtlar. Bir kıralın, büyük ihtimalle Hilas ya da Bunar'ın yazdığı bir de mektup var.»

«Ne yapmam gerekiyor?»

«Bekleyip gözetle. Sonra, bana birşey olursa, hiç olmazsa kâğıtları bulabilirsin.»

Tam bu anda, deseni kopya eden yabancı:

«Yeter! Bu ihtiyarın söylediklerinin bir kelimesini bile anlamıyorum, ama o deseni istiyorum!» diye bağırdı. «Bana satıp satmayacağını sorun.»

Babu, Lama'ya sorduktan sonra:

«Olmaz diyor,» diye karşılık verdi. «Birkaç gün sonra sizin için de bir tane yapabileceğini söylüyor.»

Sonra Lama'ya döndü:

«Şimdi almak istiyor, para verecekmiş.»

Lama başını 'hayır' anlamına sallayarak 'Hayat Çarkı'nı yavaş yavaş katlamaya başladı. Adam, Lama'nın bu hareketini, pis bir kâğıt parçasını elinden geldiğince pahalıya satmaya çalışan uğursuz bir ihtiyarın meydan okuması diye kabul etmişti. Cebinden bir avuç rupi çıkardı ve öbür eliyle kâğıdı yakaladı. Lama da bırakmak istemeyince kâğıt ortadan yırtıldı. Coolie'lerin arasında bir nefret homurtusu dolaşırken Lama ayağa kalkıp elini kuşağına asılı olan ağır kalemliğe götürdü.

Bu arada Babu:

«Ey Sar, ey Sar, o Ermişi kırmamanız gerekir!» diye haykırıyordu.

«**Chela**, bu adam Yazılı Söz'ün kutsallığına el kaldırdı!»

Ama çok geçti artık: Kim'in engel olmasına vakit kalmadan adam Lama'nın suratının ortasına tokadı yapıştırmıştı... Biraz sonra ise kutsallığa el kaldıran bu yabancı, boğazına sarılmış olan Kim'le dağın yamacından aşağıya yuvarlanıyordu. Tokat çocuğun kanındaki bütün İrlandalı şeytanları uyandırmış, yaşlı adamın yere düşmesi ise gerisini tamamlamıştı. Lama dizüstü düşmüş; çılgınca bir korkuya kapılan **coolie**'ler ise, yükleriyle birlikte kaçmaya başlamışlardı. Korkunç bir aşağılamaya, dinsizliğe tanık olmuşlardı ve dağın ruhları öç şimşeklerini yağdırmadan oradan uzaklaşmak istiyorlardı. Her şey, gecenin ansızın bastırması gibi, birden olup bitmişti

Fransız :

«Bütün eşyalarımızı, tüfeklerimizi çaldılar!» diye haykırarak karanlıkta rasgele ateş etmeye başladı.

Hurree :

«Ateş etmeyin, ateş etmeyin, Sar!» diye bağırdı. «Arkadaşınızı kurtarmaya gidiyorum.» Yamaçtan aşağı yuvarlanır gibi indi ve tam altındaki adamın başını taşa vurmak üzere olan Kim'in üzerine atıldı.

«**Coolie**'lere yetiş çabuk,» diye kulağına fısıldadı. «Yüklerle birlikte gittiler. Bütün kâğıtların ve **murasla**'nın (44) üzeri kırmızı muşambayla örtülü sepette olduklarını unutma. Hadi git!»

Kim. koşarak yokuşa tırmanmaya başladı. Kulaklarının dibinde bir kurşun vızıldayınca. keklik gibi büzüldü.

Hurree. aşağıdan:

«Ateş etmeye devam ederseniz **coolie**'ler dönüp sizi öldürürler!» diye haykırdı.

«Tanrı askına!» diye düsündü Kim. bu defa ingilizce düşünmüştü. «Berbat

(44) **Murasla**: Kıral'ın mektubu.

bir durumdayız, ama bunun mükemmel bir kendini savunma durumu olduğunu sanıyorum.»

Silah sesleri kesildi. Kim, söve söve, hızla kayaya tırmandı.

Lama, yukardan:

«Seni yaraladılar mı, **chela?»** diye sordu.

«Hayır. Sen yaralı mısın?» diye karşılık verdi Kim. Sonra küçük bir çam ormanına girdi.

«Hayır. Gel, bu adamlarla Shamlegh'e gidiyoruz.»

Bir ses :

«Adaleti yerine getirmeden değil ama!» diye haykırdı. «Sahiblerin tüfeklerinin dördü de bende! Aşağı inelim, çabuk!»

«Ermişe el kaldırdı. Biz de tanık olduk buna. Öcünü almazsak hayvanlarımız kısırlaşacak,» diye haykırdı bir başkası. «Evlerimize dönerken üzerimize çığlar inecek!»

Çam ormanı korkunç bir korku içinde bulunan **coolie**'lerin haykırışlarıyla uğuldadı. Bu korkuyla her şeye cesaret edebilirlerdi. Yöneticileri olduğu izlenimi veren biri, yamaçtan aşağı inmeye davranmıştı bile.

Ama Lama oturduğu yerden ağır bir sesle:

«Burada kimse öldürülmeyecek!» diye emretti. «Kötülüğe kötülük eklemenin gereği yok!»

«Hayır ermiş, gitmiyoruz,» diyerek adam hemen Lama'nın ayaklarına kapandı. «Sen istemiyorsan, kimse öldürülmeyecek. Biraz dinlen. Daha sonra, güneş doğarken, hep birlikte Karların - Altındaki - Shamlegh'e gideceğiz.»

Coolie'ler bir yanda toplanmış, ellerine geçen 'ganimet'i nasıl paylaşacaklarını tartışırlarken. Kim gurur ve soğuktan titreyerek yabancıları düşünüyordu. Kuzeyden gönderildikleri kesin olan bu adamlar, göründüğü kadarıyla, ülküle-

rinde önemli kimselerdi ve işte şimdi, burada, umutsuz, kâğıtsız, yiyeceksiz, çadırsız, silahsız ve -Hurree Babu sayılmazsa- kılavuzsuz kalmışlardı.

Bir mil aşağıda, çam ormanının kıyısında ise, soğuktan yarı donmuş, içlerinden biri korkunç acılar çeken iki adam birbirlerini suçluyorlar; bu arada, -canlarını kurtardıkları için kendilerini talihli saymaları gerektiğini söylediğine bakılırsa- korkudan çıldırmışa benzeyen Babu'ya da çatıyorlardı 'Bunlar artık ne yaparlarsa yapsınlar' diye düşünüyordu Babu, 'değerli kilta Kim'in eline geçmiş olmalı; bu kilta'yı ele geçirmek sekiz aylık iyi hizmet demektir' Kim'le haberleşmesi imkânsızdı, bu doğru ama çocuğa güvenileceğini de biliyordu.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AY DOĞARKEN coolie'ler ağır, dikkatli adımlarla yürümeye başladılar. Kısa bir uyku ve birkaç yudum içkiyle kendine gelen Lama da, Kim'in omzuna dayanmış, sessizce ilerliyordu. Bir saat kadar, çok dik ve yalçın bir kayalığın dibinden yürüyerek Chini vadisinden görülmeyen yeni bir bölgeye girdiler. Sonsuz karlara kadar uzanan yelpaze biçimi bir çayırlığın dibinde, küçük bir düzlükte ağaç kütüklerinden yapılmış kulübeler vardı. Kulübelerin arkasında, iki bin ayak derinliğinde, dibine insan ayağı değmemiş Shamlegh uçurumu açiliyordu.

Adamlar Lama'yı görünceye kadar ganimetin paylaşılmasından söz etmediler. Coolie'lerin yöneticisi, köyün en iyi odalarından birinde uzanmış olan Lama'nın ayaklarını, müslümanların yaptığı gibi oğuşturan Kim'e:

«Sana yiyecek göndereceğiz,» dedi. «Bir de üzeri kırmızı örtülü kilta'yı. Olan bitenin bütün izlerinin en geç şafakta bütünüyle silinmiş olması gerektiğini unutma. Kilta'da işine yaramayacak şeyler bulursan, bak böyle yaparsın!»

Sonra, ay ışığının aydınlattığı uçurum boşluğuna bakan pencereyi açarak boş bir viski şişesini fırlattı.

«Düşüp düşmediğini boşuna anlamaya çalışma. Uçurumun dibi dünyanın sonudur.»

Sonra çıkıp gitti.

Lama, Kim'in bütün ısrarlarına rağmen geceyi düşünceyle geçirmeye karar verdi. Yabancılarla aralarında geçen olayın allak bullak ettiği ruhunu eski din-

ginliğine kavuşturmak için bunun gerekli olduğunu söylüyordu. Kim uyudu Sabahleyin, şafakta kalktı ama. Kötü düşlerle dolu, kâbus gibi bir uyku uyumuştu. Sabah serinliğinde, yüzünü gözünü yıkamak için dışarı çıktığında bir kadının kendisine yaklaştığını gördü. Beyaz bir kadındı bu. Kim'i bir köşeye çekerek:

«**Coolie**'lerin hepsi gitti,» diye fısıldadı. «Sana söz vermiş oldukları şu **kilta**'yı bıraktılar. Ben sahibleri sevmem, ama sen bana bir büyü yapmalısın. Küçük Shamlegh'in bu olay yüzünden iyi ününü kaybetmesini istemiyoruz. Ben Shamlegh'in kadınıyım.»

Kim:

«Peki,» diye karşılık verdi. «Ama bu büyüyü gizli yapmam gerekiyor.»

Kadın ağır **kilta**'yı bir oyuncak gibi kolaylıkla kaldırıp kendi kulübesine attı.

Kim, içeri girerek:

«Sen şimdi kapıyı dışardan kapa,»

diye emretti. «Ben büyüyü bitirmeden kimse gelmesin!»

Sonra **kilta**'yı döşemeye boşalttı. Arazi ölçme araçları, kitaplar, not defterleri, mektuplar, kâğıtlar sağanağı boşandı sanki... Ayrıca yerli dilinde yazılmış garip kokulu birtakım mektuplar, en dipte de küçük bir torba vardı. İşlemelerle süslenmiş torbanın içinde mineli, yaldızlı, mühürlü, kıralların birbirlerine gönderdikleri mektuplara benzeyen bir belge duruyordu... Bunu görünce rahat bir soluk alan Kim, ingilizce düşünmeye başladı:

'Mektupları ben anlamıyorum ama Albay Creighton anlayacaktır elbet. Hepsini saklamalı. İşte, **murasla** da burada. Ya Hilas'ın ya da Bunar'ındır mutlaka. Hurree Babu tam onikiden vurdu. Tanrı aşkına! Gerçekten güzel bir ganimet. Babu'ya haber verebilseydim... Geriye kalanlar işe yaramaz, onlar da doğru pencereden aşağı!'

Bütün notları, kâğıtları, hintçe mektupları toplayıp bir paket yaptı. Üç tokalı kitabı, beş not defterini de bir yana ayırdı.

'Mektuplarla **murasla**'yı elbiselerimin arasında taşırım, kitapları erzak çuvalının dibine koyarım, geri kalanına gelince...'

Kilta'yı yeniden, yok etmek istediği şeylerle doldurup pencerenin kenarına koydu. Bin mil aşağıda bir sis tabakası uzanıyordu... Bin mil aşağısında ise asırlık bir çam ormanı. Yeşil ağaçlar yukardan, ufak bir esintiyle hafif hafif dalgalanan yosun bir yatağa benziyordu.

'Kimsenin bunları aramaya gideceğini sanmam!' dive düşündü

Ağzını aşağı çevirdiği sepet, içindekileri boşluğa kustu: Kitaplar, hokkalar, kutular, pusulalar, metreler... Bir kovan arı gibi dağılıp kayboldu hepsi bir arada.

«Peki, Babu'ya nasıl haber vermeli

şimdi? Üstelik ermiş de iyi değil! Terimden ıslanmamaları için şu mektupları muşambaya sarsam iyi olacak. Yalnızım da şimdi burada, yapayalnız!'

Tam bu anda kadın kapıya vurdu.

«Hamallara sahiblerin çok öfkelenmiş olacaklarını, Racaya rapor gönderip bir soruşturma açtıracaklarını söyledim. Yanlarında bir babu ve yazıcılar var. Bilirsin, dilleri uzundur onların.»

«Seni düşündüren bu mu?»

Birden bir plan belirivermişti kafasında; hem de en ince ayrıntılarına kadar. Mutlu bir şekilde gülümsedi.

«Ben bu işi hemen hallederim. O Babu, Ziglaur taraflarında dağlarda dolaşan **Hakim**'dir. Ondan söz edildiğini duymuş olmalısın. Kendisini iyi tanırım. Bunu ona götür. Konuşmayacağından emin olabilirsin. Çok uzağa gitmemiştir.»

Sonra, bir not defterinden kopardığı sayfaya, çocukların duvarlara ayıp şeyler

yazdıkları **shikast** harfleriyle, şunları yazdı

«Bütün yazılarını, desenlerini, birçok mektubu ve murasla'yı ele geçirdim. Ne yapmam gerektiğini bildir. Karlar - Altındaki - Shamlegh'teyim. Ermişin hasta.»

Kadın:

«Bunları, sahibe benzeyen bir büyücünün gönderdiğini söyleyeceğim ona,» dedi

«Hayır, bir 'Büyünün Oğlu'nun gönderdiğini söyle. Karşılığını sormayı da unutma. Köylüler de korkmasınlar, sahiblere yiyecek versinler ve yollarına devam etmeye bıraksınlar. Çalmak başka bir iştir, öldürmek başka. Çabuk ol. Benim üstadımın yanına gitmem gerekiyor.»

Sabah sakin geçti. Öğleye doğru Kim'in habercisi çayırın sonunda göründü. Hiç yorulmuşa benzemiyordu.

Kadın yanlarına geldi; eğilerek selâm verirken Kim, Lama'ya:

«**Hakim'e** bir mektup gönderdim,» diye açıkladı.

«Putatapanlarla mı birleşti? Ne biliyorsun **Hakim** üzerine?»

«Senin yaralı olmandan korkuyordum... O da doktor olduğundan...»

Sonra kadının uzattığı kâğıdı alıp okudu:

«Değerli haberinizi aldım. Arkadaşlarımdan şimdilik ayrılamam. Onları Simla'ya kadar götürmek zorundayım. Sonra size yetişeceğimi umuyorum. Siz geldiğiniz yoldan gidin. Önsezilerimde yanılmamış olduğum için çok sevindim.»

«O putatapanlardan ayrılıp bizim yanımıza döneceğini söylüyor. Onu Shamlegh'te bekleyelim mi?»

Lama dağlarına uzun uzun baktıktan sonra başını salladı :

«Olmaz, ey **chela**. Bütün kalbimle

isterdim bunu ama, bana yasak. Olayların 'Nedeni'ni gördüm.»

«Ama dağlar seni her gün biraz daha güçlendirmedi mi? Aşağıda, Doon'da ne kadar zayıf, bitkin olduğumuzu hatırlasana.»

«Kötülük yapmak ve unutmak için güçlenmişim. Dağların yamaçlarında saldırgan oldum. hemen öfkelenivermeye başladım. Olanların 'Nedeni'ni görmesini bilen 'Kurtuluş' yolunun yarısında sayılır **'Kendi yoluna dön,'** diyor yediğim tokat; **'dağlar senin için değil'** Ok ovalara düstü dağlara değil. Öyleyse işimiz ne burada?»

«Hiç olmazsa **Hakim'**in gelmesini bekleyemez miyiz?»

«Gövdemde hayatın daha ne kadar kalacağını bilmiyorum. Bir **Hakim'**in ne yapabileceğini sanıyorsun?»

«Hastasın sen, titreyip duruyorsun. Yürüyemezsin.»

«Kurtuluş'u görüyorum ben, nasıl hasta olabilirim?»

Sonra titreyerek ayağa kalktı.

«Öyleyse, köye gidip yol için azık bulmalıyım. Oh, ne yorucu yol bu!»

Kim birden kendisinin de büyük bir dinlenme ihtiyacı içinde olduğunu farketti.

«Doğru; karnımızı doyurup hemen yola çıkalım. Ok, 'Ova'ya düştü. Hazırlan, ey chela.»

Kim, başında firuze işli bir hotoz bulunan kadının yanına gitti. Gülümseyerek karşıladı onu kadın.

«Ermişim bu köyden ayrılıp ovaya dönmek istiyor.»

«Burada kalması için rica et.»

Kim başını salladı. Sakin bir sesle:

«Ermişimi tanırım ben.» diye karşılık verdi. «Karşı çıkıldığı zaman nasıl öfkelendiğini bilirim.»

Tam bu sırada Lama'nin sesi duyuldu:

«Seni bekliyorum, **chela.**» Kapının eşiğine kadar gelip pervaza yaslanmıştı.

Kadın uzun boylu adama baktı.

«O mu yürüyecek? Bir mil bile gidemez!»

Yaşlı adam, bu arada, pervaza tutunarak yere oturmuştu. Çok zayıf düştüğü için bir türlü dik duramıyor, uzun gövdesi yere doğru eğiliyordu. Kim'e diktiği gözleri hayat ve yalvarış doluydu ama.

Bunun üzerine kadın boğuk bir sesle bazı emirler verdi ve bir ahırdan beş adam çıktı. Hastaları ve önemli konukları taşımakta kullanılan ilkel bir yerli sedyesi **dooli** tasıyorlardı.

«Oh, derviş baba!» diye bağırdı Kim. «Senin dağların benim ovalarımdan da konuksever!» Bu arada yaşlı adam sedyeye yaklaşmıştı. «Gerçek bir kıral yatağı bu!»

Yarım saat sonra, sedye ya da tahtırevan Shamlegh'den güneydoğuya doğru giden keçi yolunu çıtırtılar, sarsıntı-

lar arasında tırmanırken, Kim, kulübenin kapısından hâlâ beyaz bir bez parçası sallayan kadına bakıyordu.

Lama :

«O kadın herkesten çok sevap kazandı,» dedi. «Çünkü bir adamın 'Kurtuluş Yolu'na girmesine yardım etmek çok büyük, hemen hemen kurtuluşa kendisi ulaşmış kadar büyük sevaptır.»

Kim, elbisesinin içinde, göğsüne sakladığı paketi yokladı. Belge ve kâğıtlar vardı pakette. Azık torbasını sedyeye, Lama'nın ayakları dibine yerleştirdi, eliyle sedyenin kenarını tutarak adımını hamalların ağır ve düzenli yürüyüşüne uydurdu.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

BU SIRADA, Bushahr vadisi boyunca, keskin gözlü Himalaya kartalları geniş kanatlarını germiş, havada ağır ağır döneniyor, dolaşıyorlardı. Gözleri, aşağıda nerdeyse sürünerek yürüyen, bir vakitler şişmanken şimdi iyice zayıflamış ve bitkin düşmüş olan bir Bengalli'nin mavi-beyaz çizgili geniş şemsiyesine dikiliydi.

Bengalli, iki saygıdeğer yabancıyı Hindistan'ın büyük ve ünlü başkentine giden Mashobra tünelinin başına kadar götürmüş, sonra adamların hararetli te-

şekkürleri arasında onlardan ayrılmıştı. Sisten gözleri âdeta görmez olduğu için, telgraf istasyonunu ve Kotgarth Avrupa kolonisini geçirmişti ama, onun bir suçu yoktu bunda. Raca'nın kendilerini İngiliz asker kaçakları sandığı Nahan sınırından içeri girmelerinden de onun sorumlu olduğu söylenemezdi.

Şimdi de, bu kadar yorgun olduğu halde, belki de ilâç satmak için, Shamlegh'e giden dik yokuşa tırmanmaya çalışmıyor mu? Öğleye doğru varıyor buraya ve başında firuzelerle işli bir hotoz olan kadın, otları kesilmiş çayırın ötesini güneydoğuya giden patikayı işaret ediyor. «Tahtırevanlar tek başına yürüyen bir adamdan daha yavaş ilerlerler,» diyor ona. Ama aradıkları ovaya varmış olmalı şimdi...

Bu anda, Doon'un ilerisinde, Mussoorie'yi arkasında bırakmış olan bir tahtırevan, parlak gün ışığı altında uzanan ovanın önünde duruyor... Tahtırevanın

içinde, bütün dağların bildiği gibi, iyileşmek için bir Irmak arayan hasta Lama yatmakta... Onu buraya getirmekle görevli olan **coolie**'ler, hayır dua ve para almak için rahiplerin çevresine toplanmışlar...

«Çok sevap kazandınız,» diyor Lama. «Düşünebileceğinizden çok sevap kazandınız. Dağlara dönün şimdi...» Sonra içini çekiyor.

Yüzünden yorgunluk, bitkinlik akan Kim, erzak torbasını omuzlarına yerleştiriyor, göğsündeki muşambaya sarılı bir paketi yokluyor, sonra Lama'nın ayağa kalkmasına yardım ediyor.

«Sizin üzerinize düşmediği kesin, ey kutsanmış dağlar,» diye iç çekiyor Lama, «Efendimizin attığı okun! Sizin havanızı bir daha soluyamayacağım!»

Verimli, güzel ovalara korkunç bir özlem duyan Kim:

«Ama bu iyi havada on defa daha güçlü oluyorsun sen!» diyor. «Şimdi ya-

vaş yavaş yürürüz artık. Araştırma yoluna girdik nasılsa! Bu torba da öyle ağır ki!...»

«Dünyada senin gibi bir **chela** daha yoktur! Bazan kendi kendime, acaba Anan da, Efendimize senin bana ettiğinden daha sadık hizmet etmiş midir acaba diye soruyorum!» Lama, tesbih tanelerini güçlükle kımıldatan mavi damarlı ellerine baktı.

«Chela.» diye mırıldandı sonra; «hiç beni bırakmak arzusu gelmiyor mu içine?»

Kim göğsüne sakladığı musambaya sarılı paketi, torbaya sakladığı kitapları düşündü. Ah, biri gelip bunları bir teslim alsaydı, 'Büyük Oyun' onsuz da olabilirdi! Çok yorgundu. Başı ateşler içinde yanıyor, vücudu ta içinden gelen bir öksürükle sarsılıyordu.

«Hayır,» dedi «Ben köpek ya da yılan değilim, sevmeyi öğrendikten sonra ısıracak mıyım?»

«Bana karşı çok iyisin.»

«Bu da doğru değil. Sana danışmadan bir iş yaptım. Kulu'lu bayana haber yolladım, senin çok zayıf düştüğünü, bir tahtırevana ihtiyacın olduğunu bildirdim. Keşke Doon'a girer girmez, hemen yapsaydım bunu. Şimdi, tahtırevan gelinceye kadar burada bekleyeceğiz.»

«İyi yapmışsın. Senin dediğin gibi altın kalpli, iyi bir kadın o, Geveze hem de çok geveze olmasına karşılık...»

Sonunda, yaşlı bayanın kendi özel tahtırevanı sallana sıçraya adamların omuzlarında geldi. Yirmi millik bir yolu geçerek Saharanpur'un ilerisindeki beyaz eve vardılar.

Yaşlı bayan, geleneğe göre 'hoşgeldin' dedikten sonra, yüksek perdeden, neşeyle bağırdı:

«Yaşlı bir kadının öğüdü hiçbir işe yaramıyor! **Chela**'na dikkat etmeni söylememiş miydim sana? Bak ne duruma gelmiş!»

Lama :

«Şakanın sırası değil,» diye karşılık verdi. «Buraya ciddi sebeplerle geldik. Dağlarda benim ruhum hastalandı, **chela**'nın ise vücudu. Onun gücüne dayanarak yaşadım ben o zamandan beri, onu tüketerek...»

Yaşlı kadın :

«İkiniz de çocuksunuz!» diye gülümsedi. «Ama evimde iyileşeceğinizi umarım. Bekleyin, dağları anlatacaksınız şimdi bana.»

O akşam, olan bitenleri öğrenmek için yanlarına geldi. Ama Kim, çok yorgun olduğu için bir odaya çekilmiş ve derin bir uykuya dalmıştı.

Bu arada yaşlı kadın Lama'ya :

«Gücüyle seni besleyen o çocuk için yanlış hüküm vermişim,» diyordu. «Şimdi onu eski haline getirmeye çalışmalıyız.» Lama, bileziklerinin sesini duydu, kollarını sıvayıp hemen işe koyulacakmış gibiydi kadın. «Çocuğu bana bırak

sen; ilâç verir, iyice besler, tepeden tırnağa yenilerim onu. Eee, biz yaşlıların da ara sıra işe yaradığımız oluyor böyle!»

Bu nedenle, Kim gözlerini açıp hâlâ ağrılar içinde olan vücuduyla mutfağa, üstadına yemek hazırlamaya gitmeye davranınca, orada tutuklu gibi olduğunu gördü: Kapının önünde dimdik duran, yüzü peçeli, yaşlı bir kadın, yapmaması gereken şeyleri bir bir saydı ona.

«Hiçbir şeye ihtiyacın yok... Hiçbir şey yapmayacaksın. Ne diyorsun? Kutsal kitapları koymak için asma kilitli bir sandık mı istiyorsun? Eh, bu başka birşey. Hemen gönderirim, anahtarı da sende kalabilir.»

Sandık getirildi; Kim'in yatağının altına itildi. Rahat bir soluk alan çocuk, Mahbub'un verdiği tabancayı, içinde mektuplar, kitaplar ve not defterleri bulunan muşambaya sarılı paketi, sandığın içine koydu. Kimbilir neden, günlerce

omzunda taşıdığı kitapların kalbi ve aklı için yaptığı ağırlık, vücuduna yaptığı ağırlıktan çok daha fazlaydı. Ensesinde sürekli bir sancı vardı şimdi...

Kendini uykuya bıraktı Kim... Bazan okşayan uykuya.

Sonra, laboratuvara benzeyen acayip bir odaya çekilen yaşlı kadın, pis kokulu, tadı kokusundan da kötü birtakım ilâçlar hazırladığı gibi, bunları içirinceye kadar da Kim'in başından ayrılmadı. Başka birşey daha yaptı sonra : Avrupalılar'ın masaj dedikleri işi çok iyi bilen birini, yeğeninin dul karısını çağırttı. İkisi birlikte Kim'in vücudunu öğleden ikindiye kadar süren ayrıntılı ve uzun bir masajdan geçirdiler. Elden geçirmedik bir tek kasını, bir tek sinirini, kemiğini bırakmadılar. Böylece bilinçsiz bir kütle durumuna dönüşen, iki kadının yüzlerindeki peçelerin sürekli dalgalanmasıyla da yarı hipnotize olan Kim, derin bir uykuya daldı. Otuzaltı saat süren

uykudan uyandığında ise, toprağın kuraklıktan sonra yağmurla canlanması gibi dirilmişti.

Doğrulup yatağının üzerinde oturdu. Gülümsüyordu. O korkunç bitkinliği, kuruyan bir yaranın kabuğu gibi düşmüştü. Daha bir hafta önce en basit kelimeleri söylemeye çalışırken bile zorlanan, küle bulanmışa benzeyen dili, ağzının içinde bütün çevikliğiyle dönüyordu şimdi.

«Ermişim nerede?» diye sordu yaşlı kadına.

«Şuna bakın hele! Ermişin çok iyi,» diye karşılık verdi kadın. kuru bir sesle.

Kendi ellerimle pişirdiğim güzel yemekleri geri çevirip iki gün iki gece aç açına. kırlarda bayırlarda dolaşmak, sonra da gidip bir dereye düşmek bir ermisin yapacağı iş mi?

Yaşlı kadın, konuşmasına ara vermek bilmiyordu:

«Bütün günahlarından arındığını

söylemişti galiba. Hiç kendini üzme, sıkıntıya sokma onun için. Gidip derelere batmadığı zamanlar yanından ayrılmadı.»

«Ben annemi hiç tanımadım,» dedi Kim. «Ben doğarken öldüğünü söylemişlerdi.»

«Öyleyse, annenin yerini haksız olarak aldığımı söyleyemeyecek kimse. Üstadın, şimdi günahlarından arınmış olduğu için, istediğim bütün büyüleri yapıyor bana. **Hakim** ise bu yenilgiden hiç memnun değil tabii.

«Hangi hakim'den söz ediyorsun, anacığım?»

«Dacca'daki adamdan. Bir hafta önce geldi buraya. Günde beş kere yemek yiyor...»

«Buradaysa görmek isterdim onu. Merak etme, hemen gitmesini söylerim.»

«İstiyorsan, yanına gönderirim, ama buradan uzaklaştırmaya gelince... Kötü birşey olur bu. Ermişi düştüğü dereden

kurtaran o oldu. Böylece de, ermiş kabul etmese bile, sevap kazanmış sayılır.»

Biraz sonra Babu içeri girdi. Roma imparatorlarınınkine benzeyen bir togaya sarınmıştı.

«Tanrı aşkına! O'Hara! Sizi gördüğüme gerçekten çok sevindim! Kapıyı örtebilir miyim? Hasta olmanıza da üzüldüm tabii Çok mu hastasınız?»

«Kâğıtlar... **Kilta**'daki kâğıtlar. Kâğıtlar ve **murasla!**»

Sandığın anahtarını hemen Babu'ya uzattı Kim Çünkü, o anda en çok istediği şey, 'ganimet'ten kurtulmaktı.

«Haklısınız Sizinki en doğru hareket. Hepsini aldınız mı?»

«**Kilta**'nın içindeki el yazılı her şeyi aldım Kalanları da uçuruma attım.»

Anahtarın kilitte gıcırdayarak döndüğünü, yırtılan musambanın sesini, sonra kâğıtların hışırtısını duydu.

«Güzel! Çok güzel. O'Hara! Hiçbir şeyin eksik olmadığını görüyorum. Sekiz

aylık çalışmalarının havaya uçtuğunu söylüyordu adamlar. Tanrı aşkına! Beni dövdüler bile! Ah, işte Hilas'ın mektubu. İşte şimdi boynuna kadar battın Bay Raca! Bu ihanet mektuplarının hesabını verme zamanı geldi. İşte bunlar da bu çevredeki başka hainleri ortaya çıkaran öteki mektuplar.»

«Hepsi elinde mi?» diye sordu Kim. Onu ilgilendiren valnız buydu.

«Bütün bunlar yetkili kişiye teslim edilecek! Ev sahibi kadın benim ömrümün sonuna kadar burada kalmak istediğimi sanıyor. Ama hemen gideceğim şimdi. Siz resmen benim astımsınız, O' Hara, ama raporumda sizden söz edeceğim.»

«Oh, şimdi işler yoluna girdi. Çok yorulmuştum. Ermişim de hastalandı. Dereye düştüğü doğru mu?»

«Evet, evet İnanın, onun dostuyum ben Geldiğimde öyle garip davranıyordu ki, kâğıtların onda olduğunu düşün-

düm. Bunun üzerine dua ederken izledim onu. Ağacın altında krizi tutmuş durumda buldum onu birgün, sonra hemen kalkıp yakından akan küçük bir dereye attı kendini. Hemen yakalayıp çekmeseydim yüzde yüz boğulacaktı.»

«Ben yanında yokken başına neler gelmiş bak!» diye bağırdı Kim. «Söyleyin, ölebilir miydi?»

«Tabii, boğulacaktı. Ama merak etmeyin, şimdi iyi ve bir dönüşüm geçirdiğini söylüyor. Siz şimdi bir an önce iyileşip Simla'ya dönmeye bakmalısınız. Bir de Nahan Racası Avrupalı asker kaçağı sanmasın mı bunları?»

Ama neyse, Lurgan'ın evinde her şeyi öğrenirsiniz! Esaslı bir şenlik yapar, eğleniriz orada! Bize çok korkulu günler geçirttiniz Özellikle Mahbub'a!»

«Mahbub mu? O nerede şimdi?»

«Buraya gelmeden Mahbub'a şifreli bir telgraf çekip durumu bildirdim. Mahbub hemen adamlarıyla geldi; La-

ma'yla dost oldu, sonra aptalın biri olduğumu söyledi, şimdi de çok kaba davranıyor bana...»

Kim, gülümseyerek:

«Ne garip bir hayvan bu Babu denilen şey!» diye bağırdı. «Eşyaları çalınmış, öfkeli iki yabancıyla birlikte dolaşan adamın siz olduğunuzu söylemek için bin tanık ister!»

«Yok, önemli değildi bu; dayağın acısı geçti bile! Ama kâğıtları kaybetmek gerçekten kötü birşey olurdu! Şimdilik hoşçakalın.

Babu çıkınca Kim kalktı. Sonra kulağında pire dolaşan bir köpek gibi avludan dışarıya sürüklendi.

Kim'in dışarı çıktığını haber verdikleri zaman, ev sahibi kadın:

«Bırakın gitsin,» dedi. «Ben görevimi yaptım. Şimdi sıra, 'Toprak Ana'ya geldi, gerisini o tamamlayacak. Ermiş döndüğü zaman ona da haber verin.»

Akşama doğru, ahırlara dönen hay-

vanların kaldırdığı toz bütün ufku kaplarken, Lama ile Mahbub Ali geldiler.

«Allah Allah! Bu kırlarda dolaşma çılgınlığı da nedir?» diye homurdandı at tüccarı.

Lama, şimdiye kadar yüzlerce defa söylediği cümleyi tekrarladı:

«Böyle bir chela ne görülmüştür, ne de bundan sonra görülür!

«O çocuğu iyi tanıdığımı söylemiştim sana.»

«Söyle öyleyse; bütün bu nitelikler ben tanımadan önce de var mıydı onda?

Ev sahibi kadının altın gibi bir kalbi var,» dedi Lama. «Onu oğlu gibi seviyor!»

«Hımm! Hindistan'ın varisi öyle galiba. Ben kendi hesabıma, sadece, çocuğun başına kötü birşey gelmediğinden emin olmak istiyordum. Bildiğiniz gibi siz tanışmadan önce de iyi dosttuk ikimiz.»

«Bu da bizi birbirimize bağlıyor.

Lama oturdu. «Fakat yolculuğumuzun sonuna geldiğimizi söyleyeyim öyleyse.»

«Ama bir hafta önce bitmediyse, bu senin yüzünden olmadı sanırım. **Ev** sahibi kadının seni yatırırken söylediğini duydum,» diye gülerek karşılık verdi Mahbub. Bir yandan da yeni boyanmış sakalını çekiştiriyordu.

«O anda ben başka şeyler düşünüyordum. **Hakim** düşüncelerimi yarıda kesti.»

«Peki şimdi ne yapıyoruz?»

«Bu gece», diye başladı yaşlı adam, Kelimeler, zaferle titreyen dudaklarının arasından güçlükle çıkıyordu. «Bu gece, o da benim gibi bütün günahlarından arınacak. Şurada bir işaret var...» Sonra, elini göğsüne, yırtık 'Hayat Çarkı'nın üstüne koydu «Bu işaret, kalan hayatımın ne kadar kısa olduğunu gösteriyor bana Ama onu, **chela**'mı kurtaracağım. O, bütün hayatı boyunca günahlardan arınmış olarak yaşayacak.»

«Nasıl yapacaksın bunu? Yoksa onu Babu'nun seni zorla kurtardığı ırmakta boğmak niyetinde misin?»

Lama, büyük bir basitlikle:

«Şunu iyi bil,» dedi. «Ben hiçbir ırmaktan kurtarılmadım. Olanları unuttun mu? Sırra erişim sayesinde buldum onu ben. Dolayısıyla, bütün günahlarından arınmak, onun da hakkıdır.»

«Doğru, iyi bir yıkanmaya gerçekten ihtiyacı var.

Sonra, Buhara işi kalın kemerini çekiştirerek hızlı adımlarla uzaklaştı. Akşam olmak üzereydi. Lama, gözünü bulutlardan indirip çevresine bakındığında, Pathan'ın geniş sırtından başka birşey göremedi.

«Bu adamda hiç nezaket yok, üstelik görünüşlerin gölgesine kapılmış. Ama, **chela**'m için iyi konuştu; ödüle kavuşması artık yaklasan **chela**'m konusunda. Simdi dua edelim. Uyan, ev talihli insan! Uyan! Aradığımızı bulduk!»

Kim, yuvarlandığı derin uçurumlardan sıçrayarak uyandı. Lama, kötü ruhları uzaklaştırmak için parmaklarını şaklatmayı ihmal etmeden esneyip gerinmelerinin bitmesini bekledi.

«Yüz yıl uyumuşum sanki. Neredeyim? Derviş Baba, sen geleli çok oldu mu? Seni aramak için çıkmıştım, ama..» Yarı uykulu, güldü. «Yolda uyuya kalmışım. Şimdi kendimi iyi hissediyorum. Yemek yedin mi? Eve dönelim.Ne zamandır seninle ilgilenemiyorum. Ev sahibi kadın iyi baktı mı sana? Bacaklarını, ayaklarını kim ovdu? Zayıflığın geçti mi? Miden, ensen nasıl? Hâlâ ağrıyor mu? Kulaklarının uğultusu geçti mi?»

«Geçti. Hepsi geçti. Bilmiyor musun?»

«Hiçbir şey bilmiyorum ben, tek bildiğim, seni çok uzun süredir görmediğim.»

«Yüzünü göremiyorum, ama sesin bir gongun sesi gibi yumuşak ve gür.

Yaşlı Bayan yemekleriyle seni gençliğine mi kavuşturdu yoksa?»

«Bütün düşüncelerim sana dönük olduğu halde, 'Sırra erişim'in sana kadar ulaşmaması garip.»

Sonra, Lahor Müzesi'ndeki Bodhisat heykeli gibi bağdaş kurup oturmuş, akşamın sarı ışığında sadece siyah bir gölge halinde görünen Lama'ya baktı.

Lama susuyor, Hindistan gecesinin, yalnız tesbihin tıkırtısı ve uzaklaşan Mahbub Ali'nin ayak sesleriyle bölünen dumanlı sessizliği dört yanlarını sarıyordu.

Lama :

«Dinle beni» dedi. «Sana vereceğim haberler var.»

«Peki, ama önce...»

«Dinle!» Susmasını emreder gibi, uzun, sarı elini ileri uzattı. Bunun üzerine Kim, baş eğerek, ayaklarını elbisesinin altına topladı.

«Araştırma bitti! Şimdi ödül geliyor Böyle! Dağlarda ben sana dayanarak yaşadım, genç ağaç neredeyse kırılacaktı ağırlığımın altında Dağlardan ayrıldığımız sırada senin için üzülüyordum. Kalbimde beni üzen başka şeyler de vardi. Ruhumun Kayığı akıntıya kapılmış sürükleniyor, olayların nedenini bir türlü göremiyordum Bu yüzden seni o iyi kadına bıraktım. Yemek yemedim, su içmedim, ama yine de Yolu görmeyi başaramıyordum Yemem için ısrar ettiler, kapımın önünde bağırıp çağırdılar O zaman bir ağacın kovuğuna sığındım Yiyeceğe el sürmedim Suya dokunmadım. Oturduğum yerde, iki gün iki gece düşündüm Gerekli şekilde soluk alarak ruhumu dünyadan sovutlamaya çalışıyordum. İkinci gece, işte bu anda ödülüm çok büyük oldu. Bilge Ruh. budala gövde den sıvrılıp özgürlüğe kavuştu. Daha önce çok yaklaşmış ama bir türlü ulaşamamıştım buna. Söylediklerimi iyi düşün,

ey **chela**, çünkü çok büyük birşeydir bu!»

Kim, iyice şaşkındı:

«Gerçekten iki gün iki gece hiçbir şey yemedin mi? Yaşlı bayan neredeydi?» diye sordu.

«Evet, ruhum özgürlüğüne kavuştu ve nasıl bir damla suya dönüşürse, ruhum da, her şeyin üstünde olan 'Büyük Ruh'a dönüştü. Ve düşündüm, binlerce, binlerce yıl düşündüm, sakindim. 'Olayların Nedeni'ni mükemmel olarak biliyordum artık. Sonra bir ses 'Sen ölürsen çocuk ne olacak?' diye haykırdı. Acımayla sarsılarak, 'Yolu şaşırmaması için **chela**'ma döneceğim', dedim. Nasıl yumurta balıktan, balık sudan, su buluttan, bulut yoğun havadan ayrılırsa, Lama Teshoo'nun Ruhu da öyle Büyük Ruhtan kopup ayrıldı. Tam bu sırada bir ses, 'Irmak! Irmağa dikkat!' diye haykırdı. O zaman daha önce gördüğümün aynı olan dünyaya bir göz attım ve Ok

Irmağını ayaklarımın dibinde gördüm. Bu sırada ruhumda, bütünüyle arınmadığım birkaç küçük günah vardı; bu günahlar kollarımı ağırlaştırdı, gövdeme sarıldı... Ama ben onları olanca gücümle itip kendimi Irmağa attım. Irmağı ayaklarımın altında gördüm, Ok Irmağını... Girdiğim zaman sular üstümü örttü. İşte o zaman Lama Teshoo'nun gövdesinde buldum kendimi. Ama bütün günahlardan arınmıştım. Bu sırada, Dacca'daki **Hakim** başımı sudan çıkarıyordu. Burada, şu küçük mango ormanının arkasında... Hemen yakınımızda.»

«**Allah kerim**! Bereket Babu yakınlardaymış. Çok ıslandın mı?»

«Ne önemi vardı bunun? **Hakim**'in Lama Teshoo'nun gövdesiyle ilgilendiğini hatırlıyorum. Yanında bir sedye ve adamlar vardı. Sudan çıkardıkları gövdeyi sedyeye koyup yaşlı bayanın evine götürdüler.»

«**O** ne dedi peki?»

«Düşünceye dalmış olduğum için duymadım. Böylece 'Araştırma' bitmiş oldu. Kazandığım sevapların ödülü olan 'Irmak' burada Tam sana dediğim gibi, ayaklarımın dibinde fışkırdı. Irmağı buldum, Ruhumun oğlu... Ve seni bütün günahlardan kurtarmak için 'Ruh'umu 'Kurtuluş'un eşiğinden koparıp geri çevirdim Sen de benim gibi bütün günahlardan arınacaksın. «Çark» doğrudur; 'Kurtuluş'a kavusacağız artık Gel!»

Ellerini dizlerinin üstünde kavuştuup gülümsedi Hem kendisi hem de sevdiği varlık için 'Kurtuluş'u elde etmişti...

BİTTİ